ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Elektronizace veřejné správy v ČR - e-Government

Předkládá: Bc. Aneta Mourková
Vedoucí diplomové práce: JUDr. Petr Triner

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Bc. Aneta MOURKOVÁ**
Osobní číslo:	**R19N0054P**
Studijní program:	**N0421A220001 Veřejná správa**
Téma práce:	**Elektronizace veřejné správy v ČR – e-Government**
Zadávající katedra:	**Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. e-Government
3. Prvky e-Governmentu v ČR
4. Zhodnocení e-Governmentu
5. Praktická část
6. Zhodnocení praktické části
7. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

FELIX, O., J. KAUCKÝ, J. KOLÁŘ, et al. Jak se (z)rodil eGON: reforma a elektronizace veřejné správy. Praha: CEVRO Institut, 2015. 313 s. ISBN 978-80-87125-28-1.
LIDINSKÝ V., ŠVARCOVÁ I., BUDIŠ P., LOEBL Z., PROCHÁZKOVÁ B. (2008): eGovernment bezpečně . Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2462-1
MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. E-government v českém právu. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201--614-8.
ŠPAČEK, David. EGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-261-8.
ŠTĚDROŇ B. (2007): Úvod do eGovernmentu : právní a technický průvodce Praha : Úřad vlády české republiky, 2007. ISBN 978-80-87041-25-3
VANÍČEK, Zdeněk a Stanislav A. MARCHAL. Právní aspekty eGovernmentu v ČR. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-855-0.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Petr Triner**
Katedra veřejné správy

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2023**

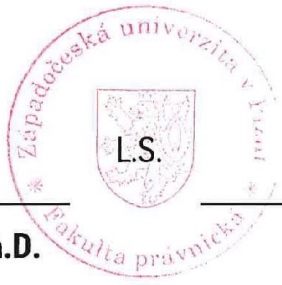

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. srpna 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Elektronizace veřejné správy v ČR – e-Government“ zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Plzni dne 30. 3. 2023 ……

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce JUDr. Petrovi Trinerovi, za cenné rady, připomínky a čas, který mi věnoval při psaní této práce.

V Plzni dne 30. 3. 2023 ……

OBSAH

ÚVOD 1
I. TEORETICKÁ ČÁST 3
1. E-Government 3
1.1 Základní termíny e-Governmentu 4
1.2 Veřejná správa 5
1.3 Legislativní opora e-Governmentu 6
1.4 Základní koncepce e-Governmentu 7
1.4.1 Elektronický podpis 9
1.4.2 Elektronická značka 13
1.4.3 Elektronická podatelna 13
1.4.4 Časové razítko 15
2. Prvky e-Governmentu v ČR 17
2.1 Czech POINT 17
2.2 Datová schránka 20
2.3 Základní registry 22
2.4 Elektronické portály / služby státní správy 25
2.5 Elektronické portály / služby územní samosprávy 26
3. Vývoj e-Governmentu v ČR 27
4. Komparace e-Governmentu s jinými státy 34
5. Bezpečnost eGovernmentu 37
5.1 Výhody / nevýhody e-Governmentu 38
5.2 Výhody a nevýhody datových schránek 41
II. PRAKTICKÁ/ANALYTICKÁ ČÁST 43
3. Kvantitativní výzkum 43
3.1 Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) 43
3.2 Respondenti ze skupiny veřejné správy 58
3.3 Vyhodnocení hypotéz 71
4. Vyhodnocení 73
ZÁVĚR 74
RESUME 76
SEZNAM zdrojů 78
SEZNAM tabulek, obrázků a grafů 84
ZKRATKY 87
PŘÍLOHA – DOTAZNÍK 88

ÚVOD

Život běžného člověka západní společnosti v 21. století je dnes v podstatě nemyslitelný bez využívání moderních komunikačních a výpočetních technologií. Mnohdy si ani neuvědomujeme, kde všude se s nimi setkáváme, protože je ne vždy vidíme a vnímáme.

Prostřednictvím ICT technologií si člověk zjednodušuje život, i když starší generace, které prožily většinu svého života bez nich, nemívají stejný názor, resp. leckdy ho mají opačný, protože se již nechtějí učit pracovat s novinkami, které jim přijdou, že život naopak komplikují a činí ho méně snadný.

Větší část žijících generací ale výpočetní techniku a její nástroje používá rutinně a každodenně a chápe ji jak běžnou součást života, nad jejímiž přínosy a výhodami vlastně není důvod jakkoliv spekulovat.

Moderní západní státy používají jako účinný a praktický nástroj svého řízení státní správu, jejíž úřady vedou různé evidence, komunikují s občany i vzájemně mezi sebou, takže logickým vyústěním a spojením dostupných technologií na straně jedné a činnosti státní správy na straně druhé je elektronizace a digitalizace služeb, které občanům země státní správa poskytuje.

Hlavním cílem a smyslem zmíněné elektronizace je zjednodušení práce jednotlivých úřadů, vzájemné sdílené vymezených dat, zvýšení výkonnosti práce jejich úředníků a vyšší efektivita v komunikaci úřadů.

Tématem elektronizace a digitalizace veřejné správy se zabývá tato práce, jejímž cílem je zmonitorovat současný stav těchto služeb a souvisejících implementačních procesů.

Práce bude rozdělena na dvě části. V teoretické části budou popsána vývojová stádia elektronizace, budou vymezeny cíle, kam elektronizace veřejné správy směřuje a co přesně je jejím smyslem, bude popsáno legislativní pokrytí této oblasti a bude přiblížen současný stav a postup naplánovaných kroků.

V praktické části této práce bude formou anonymního dotazníkového šetření proveden kvantitativní průzkum, jehož cílem bude získat poklady pro vyhodnocení pravdivosti následujících hypotéz.

H1: *„Více než 75 % osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) preferuje datovou schránku jako nejlepší prostředek elektronické komunikace se státní správou.“*
H2: „*Více než 50 % osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) nemá zájem o používání datového trezoru.*“
H3: *„Více než 75 % administrativních pracovníků veřejné správy zaznamenalo výrazný nárůst administrativy v souvislosti se spuštěním provozu datových schránek.“*

Metodami použitými v práci budou analýza, syntéza, komparace, dedukce, studium odborné literatury, dotazníkové šetření a četnostní statistické vyhodnocení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. E-Government

V současné době se termín e-Government stal již mezinárodním, ovšem neznamená to, že by byl jejich obsah chápán a přijímán literaturou vždy jednotně.[1]

Podle Štědroně je e-Government série procesů, umožňující výkon veřejné správy a uplatňování občanských práv a povinností fyzických a právnických osob, realizovaných elektronickými prostředky. Cílem je rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejní správy ve vztahu ke svým uživatelům (občanům).[2]

Bez ohledu na autory používané označení existující terminologie vždy pracuje s obecným principem, že veřejná správa má sloužit veřejnosti a hledat cesty, jak s využitím ICT zdokonalit své vnitřní i navenek zaměřené aktivity.[3]

Pro rozvoj e-Governmentu je klíčovým prvkem elektronizace vnitřních agend ve veřejné správě, dostatečná vybavenost organizací veřejné správy informačními technologiemi, zpřístupnění on-line služeb klientům a dostatek úředníků, kteří jsou schopní pracovat s náročnými informačními systémy. Nezbytnou podmínkou je rovněž rozvinutá informační společnost, kde jednotlivci a firmy mají přístup k internetu a běžně jej využívají.[4]

Digitalizace služeb má přinést úspory státní správě a současně má převést papírový svět do elektronického. Tento proces je s ohledem na rychlý vývoj technologií nikdy nekončícím procesem.[5]

---

[1] ŠPAČEK, David. *EGovernment: Cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-261-8.

[2] ŠTĚDROŇ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu: Právní a technický průvodce*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007. ISBN 978-80-87041-25-3.

[3] ŠPAČEK, David. *EGovernment: Cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-261-8.

[4] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. E-government a jeho využívání. 2011. Dostupné online z https://www.czso.cz/documents/10180/20541261/1804110312_14.pdf/93f1f48f-cb66-4fc4-8c04-90d195d35438?version=1.0

[5] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Příručka plánování digitalizace služeb veřejné správy ČR*. 2021. Dostupné online z https://archi.gov.cz/_media/dokumenty:prirucka_pro_planovani_digitalizace_-_final_v1.pdf

1.1 Základní termíny e-Governmentu

Pro lepší pochopení problematiky e-Goverrnmentu popsané v této práci je vhodné seznámit se se základními pojmy z dané oblasti a s jejich významy. Vybrané pojmy jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 1 Základní pojmy z oblasti e-Governmentu

TERMÍN	POPIS
Agenda	Souhrn úředních činností, většinou vázaný na konkrétní správní činnost, např. Agenda občanských průkazů, Agenda procesu územních řízení.
Asistovaná digitální služba	Digitální služba, kterou za koncového uživatele (klienta) na přepážce univerzálního nebo agendového kontaktního místa zprostředkuje úředník orgánu veřejné moci.
Autentizace	Proces ověření totožnosti, prokázání, že osoba/aplikace/technický prostředek, je skutečně tou identitou, za kterou se prohlašuje nebo je prohlašován.
Centrální místo služeb	Základní stavební prvek komunikační infrastruktury veřejné správy (KIVS), nástroj pro bezpečný, rychlý a spolehlivý přenos informací. Zajišťuje vzájemné, řízené a bezpečné propojování subjektů veřejné a státní správy.
Czech POINT	Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál (Czech POINT) je univerzální kontaktní místo veřejné správy poskytující občanům zejména ověřené výpisy z informačních systémů veřejné správy, např. Výpis z Rejstříku trestů, Výpis z Katastru nemovitostí, Výpis z bodového hodnocení řidiče, Výpis z Veřejných rejstříků atd. a řadu dalších služeb.
Datová schránka	Státem garantovaný komunikační nástroj, který nahrazuje klasické doporučené dopisy a slouží hlavně ke komunikaci s orgány veřejné moci. Jeho prostřednictvím může držitel datové schránky, tj. povinně každý subjekt, kterému je datová schránka zřízena ze zákona a dobrovolně kterýkoliv občan, činit podání kterémukoliv úřadu.
Datová zpráva	Elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na technických nosičích dat, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou, jakož i data uložená na technických nosičích ve formě datového souboru.
Digitalizace	Proces, který umožňuje využití všech možností digitálních technologií pro zefektivnění a zrychlení nejrůznějších procesů a funkcí. Podpora digitálního rozvoje ze strany státu, možnosti komunikovat se státní správou a využívat služeb na internetu.
Digitální Government	Digitální veřejná správa, která předpokládá používání digitálních technologií jakožto integrované části strategií modernizace vlád k vytvoření veřejné hodnoty.
Digitální služba	Úkon vykonávaný orgánem veřejné moci vůči uživateli služby v rámci agendy a vedený v katalogu služeb jako úkon v elektronické podobě; za digitální službu se považuje i úkon vykonávaný vůči uživateli služby kontaktním místem veřejné správy v rámci agendy
Dostupnost	V kontextu IT systémů se jedná o pravděpodobnost, že systém bude pro uživatele použitelný

Editor základních registrů	Orgán veřejné moci, který je oprávněn zapisovat údaje do základního registru nebo agendového informačního systému a provádět změny zapsaných údajů
eGovernment	Moderní digitální veřejná správa, využívající k výkonu svých působností digitální infrastrukturu, realizující sadu ICT služeb, které jsou sdílené, vzájemně sladěné, důvěryhodné, propojené, přístupné, bezpečné, dostupné, měřené, efektivní, automatizované a z hlediska uživatelů snadno použitelné.
eGovernment cloud	Informační systém veřejné správy sloužícím k podpoře řízení využívání cloud computingu orgány veřejné správy
Elektronická identifikace	Postup používání osobních identifikačních údajů v elektronické podobě, které jedinečně identifikují určitou fyzickou či právnickou osobu nebo fyzickou osobu zastupující právnickou osobu.
Elektronická identita	Dříve byl známý spíše pojem digitální identita, která je obdobou fyzické identity, nezbytné ve světě informačních systémů a internetu. Je to sada vlastností, které jednoznačně určují konkrétní osobu.
Elektronická podatelna	Zařízení určené k doručování elektronických zpráv a elektronických dokumentů a datových zpráv
Elektronické podání	Učinění iniciačního úkonu vůči veřejné správě (podání) prostředky umožňujícími dálkový přístup (elektronicky).
elektronický občanský průkaz (e-Občanka)	Průkaz totožnosti se strojově čitelnými údaji a kontaktním elektronickým čipem, který umožňuje občanům bezpečně se identifikovat a komunikovat s úřady online.
Katalog služeb	Část údajů vedená v základním registru agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností, které se týkají úkonů orgánů veřejné moci vykonávaných v rámci agendy vůči subjektům, které přitom nemají postavení orgánů veřejné moci, a úkonů subjektů, které při jejich vykonávání nemají postavení orgánů veřejné moci, vůči orgánům veřejné moci.

Zdroj: vlastní zpracování z Ministerstvo vnitra České republiky[6]

1.2 Veřejná správa

Cílem e-Governmentu je usnadnit komunikaci veřejnosti s úřady, vytvořit její jednoznačné postupy a zajistit požadovanou míru informovanosti a dosažitelnosti informací o podmínkách této komunikace v jednotlivých agendách. Výsledkem tohoto přístupu úřadů by mělo být efektivní fungování veřejné správy, časové a finanční úspory na straně úřadu i na straně fyzických a právnických osob.

[6]MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Digitální Česko. Informační koncepce České republiky. Navazující dokument č.2. Slovník pojmů eGovernmentu.* [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://archi.gov.cz/_media/dokumenty:navazujici_dokument_c_2_slovnik-egov-slovnik_egov.pdf

Veřejná správa představuje správní činnost, prostřednictvím které úřady realizují veřejnou politiku a působí ve veřejném zájmu, na úrovních ústřední, regionální a místní. Veřejnou správou myslíme správu státu a samosprávu, tedy správu krajů a obcí podle daného regionu. Samotnou správou sledujeme správu všech movitých a nemovitých věcí, jejichž vlastnická práva má veřejnost.[7]

Veřejnou správou rozumíme správu veřejných záležitosti, objektů, služeb a financí. Veřejná správa zajišťuje tyto funkce:

- **organizační funkce** (zajištění záležitostí občanů v oblasti zdravotních, vzdělávacích a jiných služby, zajištění organizační struktury jednotlivých institucí a členění územních celků státu),
- **regulační funkce** (zajištění existence různých politických stran v souladu s ústavním pořádkem a zákony),
- **ochranné funkce** (zajištění vnější ochrany státu a bezpečnosti a ochrany uvnitř státu),
- **mocenské funkce** (zajištění donucovacího, přikazovacího a zákazového práva),
- **funkce služby veřejnosti** (zajištění sociálních, pečovatelských, finančních a dalších služeb).[8]

1.3 Legislativní opora e-Governmentu

Problematice související s e-Governmentem se věnuje řada legislativních norem (zákonů, nařízení vlády a vyhlášek), mezi klíčové právní předpisy patří například:

- Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální službu
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- Zákon 111/2009 Sb. o základních registrech
- Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech
- Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti
- Zákon č. 250/2017 Sb. o elektronické identifikaci
- Zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv

[7] BUDIŠ, P., HŘEBÍKOVÁ, I. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody.* 2010. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-617-4

[8] KÁŇA, P., KALOUSKOVÁ, P. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium na středních a vyšších odborných školách*. 5. aktualizované vydání. Ostrava: Montanex, 2019. ISBN 978-80-7225-465-1.

- Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce
- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů
- Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech
- Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech
- Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy
- Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě

1.4 Základní koncepce e-Governmentu

Elektronickou komunikaci lze považovat za klíčovou část eGovernmentu. Problematiku je možné rozdělit na Government-to-Citizen (G2C), Government-to-Business (G2B) a Government-to-Government (G2G), viz. následující tabulka.[9]

Tabulka 2 Komunikační vztahy mezi firmami, zákazníky a státní správou

	Podnik (B – Business)	**Zákazník (C – Consumer)**	**Správa (G – Government)**
Podnik (B – Business)	B2B Systémy pro obchodní transakce mezi podniky	B2C Internetové obchody určené koncovým spotřebitelům	B2G Nabídka služeb a zboží, komunikace se státní správou
Zákazník (C – Consumer)	C2B Prodej spotřebitelů firmám, sledování nabídek	C2C Aukční systémy pro prodej použitého zboží	C2G Podávání daňových přiznání, volby, sčítání lidu
Správa (G – Government)	G2B Zadávání veřejných zakázek a grantových projektů	G2C Poskytování informací o veřejné správě	G2G Spolupráce státních orgánů, mezinárodní koordinace

Zdroj: vlastní zpracování podle Gála[10]

[9] GÁLA, L. POUR, J., TOMAN P. *Podniková informatika: počítačové aplikace v podnikové a mezipodnikové praxi, technologie informačních systémů, řízení a rozvoj podnikové informatiky.* 2006 Praha: Grada. ISBN: 80-247-1278-4

[10] GÁLA, L. POUR, J., TOMAN P. *Podniková informatika: počítačové aplikace v podnikové a mezipodnikové praxi, technologie informačních systémů, řízení a rozvoj podnikové informatiky.* 2006 Praha: Grada. ISBN: 80-247-1278-4

Termíny označují „digitalizace“ a „digitální“ ve své podstatě vše, co nějakým způsobem souvisí s ICT. Význam těchto termínů je možné chápat čtyřmi způsoby, kterými jsou:

- digitalizace (využívání digitálních dat k získání informací),
- digitální transformace (strategický přechod na digitální model fungování),
- digitizace (přeměna analogových dat na elektronicky dále zpracovatelná data),
- elektronizace (operativní změna procesů s pomocí využívání ICT). [11]

Odpovědný úřad za digitalizaci veřejné správy je Ministerstvo vnitra České republiky, které koordinuje jednotlivé aktivity a použité informační a komunikační technologie. S implementačními procesy pomáhají různé orgány a instituce, mezi které patří například Úřad vlády České republiky, Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky nebo Rada vlády pro informační společnost.[12]

Mezi hlavní předpoklady úspěšné digitalizace patří například:

- průběžné investice do systematického sběru dat (formou dotazníkových šetření by měla být každoročně sbírána data o preferencích uživatelů. Report by měl identifikovat, které oblasti digitalizace jsou z pohledu koncových uživatelů hodnoceny nejhůře a potřebují být uživatelsky přívětivější),
- optimální nastavení transformačních procesů,
- zaměření se na kvalitu nabízených služeb (se spokojeností občanů s již nabízenými službami vzniká silná poptávka po dalším rozšiřování digitalizace služeb veřejné správy),
- zaměření na cílového uživatele (jako hlavní předpoklad úspěchu),
- integrace uživatelského rozhraní online služeb napříč organizacemi, mělo by být intuitivní a snadné pro orientaci),
- průběžná zpětná uživatelská vazba (ze strany koncových uživatelů by měla být získávána v průběhu prvních let provozu),
- motivace k navýšení zájmu občanů o využívání digitálních služeb (procentuálním snížením ceny dané služby, pokud se občan rozhodne pro její řešení online apod.),

[11]VAŠEK, J. *Jak se vyznat v digitální terminologii*. 2020. Dostupné online z: https://kem.vscht.cz/digitalni-nakup-scm/archiv-2021/jak-se-vyznat-v-digitalni-terminologii

[12] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Působnost ministerstva. Ministerstvo vnitra České republiky*. 2021a. Dostupné online z https://www.mvcr.cz/clanek/pusobnost-ministerstva.aspx

- nahrazení současných úředních postupů efektivnějšími procesy (digitalizací, automatizací apod.),
- pragmatická digitalizace služeb (specializace na nejvíce využívané a na časově nejnáročnější služby),
- identifikace služeb, které jsou orgány veřejné správy schopné procesně adoptovat a úspěšně implementovat,
- větší zapojení privátního sektoru (zajištění dostatečného přísunu informací ze strany privátních subjektů),
- specializace na služby, které bude možné vyřídit od počátku do konce bez jakékoliv nutnosti další komunikace s úřady (telefonicky či fyzickou přítomností),
- důraz na rozvoj systémů/online platforem digitalizované veřejné správy a služeb, které budou proaktivní, a nikoliv pouze reaktivní,
- předcházení zbytečným duplikacím při vyplňování základních údajů,
- pravidelné legislativní aktualizace,
- investice do průběžného vzdělávání státních úředníků,
- posilování zájmu občanů o využívání digitálních služeb veřejné správy,
- uživatelsky přívětivé verze pro chytré telefony či tablety,
- zapojení co největšího počtu zájmových skupin ze soukromého i privátního sektoru,
- proaktivní platformy, které umožní komunikaci s fyzickými a právnickými osobami.

Z koncepčního pohledu se elektronizace a digitalizace služeb státní správy opírá o různé technologie a služby, z nichž veřejnosti jsou relativně známé elektronický podpis, elektronická značka, elektronická podatelna, certifikát a časové razítko.[13]

1.4.1 Elektronický podpis

Komunikace v elektronické podobě má mnohé výhody. Je to pohodlné a ušetří čas. Problém nastává v ověření identity protistrany. V reálném životě můžeme identitu doložit několika způsoby. Mezi nejběžnější patří občanský průkaz nebo vlastnoruční

[13] BOKŠA, M., BOKŠOVÁ, J., HORÁK, J., PAVLICA, K., STROHAL. J., ŠARCOH, S., *Digitální Česko v digitální Evropě*, 2019. ISBN - 978-80-87042-75-5

podpis. Po internetu jsou ale tyto metody nevhodné. Jako náhradu za ně máme takzvaný elektronický podpis.[14]

Elektronickým podpisem se rozumí data v elektronické podobě, která jsou připojená nebo logicky spojena s datovou zprávou a mohou být použita pro identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě a představují její souhlas s informacemi, v datové zprávě obsaženými.[15]

Elektronický podpis je jedním z nástrojů bezpečné elektronické komunikace.[16]
Při práci s podepsanými dokumenty je kromě důvěryhodnosti elektronicky podepsaných dokumentů rovněž důležité místo jejich uchovávání, které by mělo zajišťovat nastavené bezpečnostní standardy.
Elektronický podpis je založen na asymetrické kryptografii. Procesy podepsání dokumentu a jeho ověření jsou zjednodušeně znázorněny na následujícím obrázku.

Obrázek 1 Procesy podepisování a ověřování

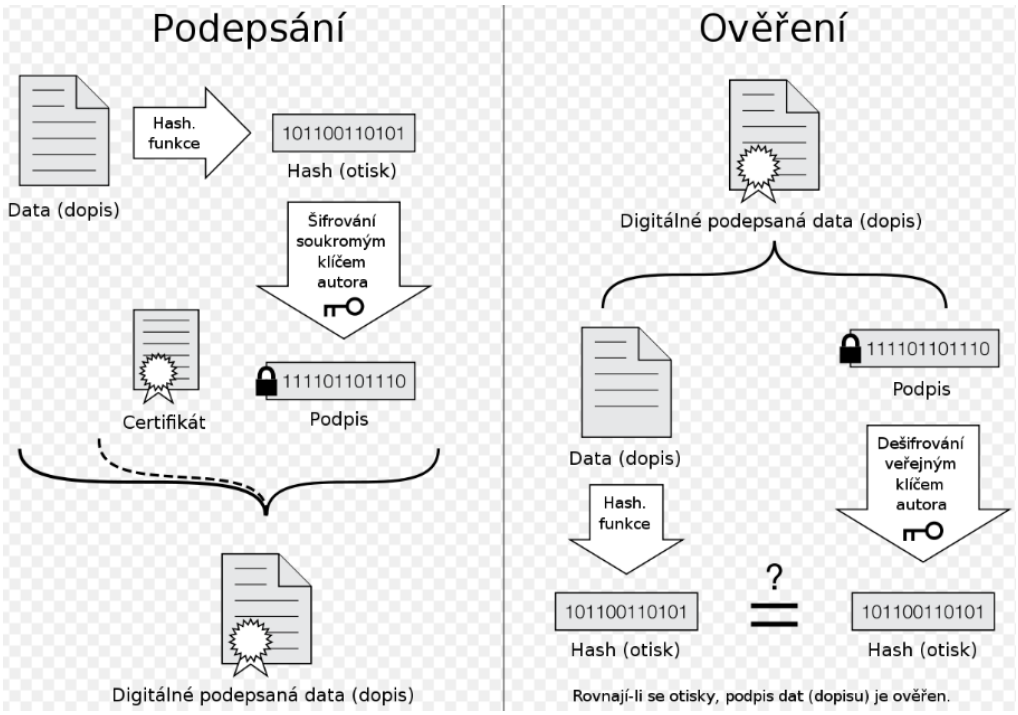

Zdroj: Grit.eu[17]

[14] Elektronický podpis. *Jak na Internet* [online]. CZ.NIC, 2014 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: https://www.jaknainternet.cz/page/1249/elektronicky-podpis/

[15] MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: Právní a technologický průvodce*. 2. vydání. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-36-6.

[16] LIDINSKÝ, Vít, Ivana ŠVARCOVÁ, Petr BUDIŠ, Zbyněk LOEBL a Barbora PROCHÁZKOVÁ. EGovernment bezpečně. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2462-1.

Elektronické podpisy pracují podle 3 druhů norem, které musí splňovat. Těmito normami jsou pravidla pro elektronické podpisy v PDF dokumentech, pravidla pro elektronické podpisy v rámci XML dat a pravidla pro obecné elektronické podpisy.[18]

„Právní úprava, která se vztahuje k elektronickému podpisu má v současnosti základ v unijním právu, a to v podobě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES) („eIDAS“). Účelem tohoto nařízení je zejména zvýšit na evropské úrovni důvěryhodnost elektronických transakcí na vnitřním trhu tím, že poskytuje společný základ pro bezpečnou elektronickou komunikaci mezi občany, podniky a orgány veřejné moci, čímž posiluje efektivnost veřejných a soukromých on-line služeb, elektronického podnikání a elektronického obchodu v Evropské unii.“[19]

K adaptaci tohoto nařízení byl na národní úrovni v České republice přijat zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. V tomto zákoně lze identifikovat následující typy elektronického podpisu:

- elektronický podpis (prostý)
- zaručený elektronický podpis
- zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis (uznávaný podpis)
- kvalifikovaný podpis.

Elektronický podpis (prostý) je nejjednodušší a nejfrekventovanější typ elektronického podpisu. Do této kategorie lze zařadit mnoho metod technického provedení elektronického podpisu. Například napsání jména a příjmení (na konci dokumentu nebo v e-mailové zprávě), vložení obrázku s naskenovaným vlastnoručním podpisem, zaškrtnutí políčka „souhlasím“ na webové stránce a další. Tento typ

[17] GTIT.EU. *Jak funguje elektronický podpis*. 2016. Dostupné online z https:// www.grit.eu/clanky-a-novinky/jak-funguje-elektronicky-podpis

[18] GTIT.EU. *Jak funguje elektronický podpis*. 2016. Dostupné online z https:// www.grit.eu/clanky-a-novinky/jak-funguje-elektronicky-podpis

[19] HANÁK, Jakub a Lukáš PRUŠKA. Elektronický podpis pohledem aktuální právní úpravy. *Epravo.cz* [online]. 2020, 22. 1. 2020, 1 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: https://www.epravo.cz/top/clanky/elektronicky-podpis-pohledem-aktualni-pravni-upravy-110560.html

elektronického podpisu najde uplatnění především mezi dvěma soukromoprávními subjekty tam, kde je vyžadován vlastnoruční podpis (při uzavírání smlouvy)

Zaručený elektronický podpis musí podle eIDAS splňovat následující podmínky:

- Jednoznačné spojení s podepisující osobou
- Umožnění identifikace podepisující osoby
- Je vytvořen pomocí dat pro vytváření elektronických podpisů, která podepisující osoba může s vysokou úrovní důvěry použít pod svou výhradní kontrolou
- Je k datům, která jsou tímto podpisem podepsána, připojen takovým způsobem, že je možné zjistit jakoukoliv následnou změnu dat.

Tento předpis zaručuje, že je možné zjistit jakoukoliv následnou změnu dat a umožňuje rovněž identifikaci podepisující osoby. Nezaručuje ale to nejdůležitější, tedy kdo je jeho autorem. Jelikož má podepisující osoba pod svou výhradní kontrolou data pro vytvoření tohoto elektronického podpisu, může si podepisující osoba vytvořit zaručený elektronický podpis jakékoliv osoby. Z tohoto důvodu je použití tohoto typu elektronického podpisu nepraktické a dokonce nebezpečné.

Uznávaný elektronický podpis je zaručený elektronický podpis, který je založen na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo o kvalifikovaném elektronickém podpisu. Tento typ musí být potvrzen certifikační autoritou (v ČR První certifikační autorita, a.s., Česká pošta, s. p., nebo eIdentity a.s.). Tím dojde k záruce, že použitý uznávaný elektronický podpis je skutečně spojen s osobou, jíž byl vystaven.

Kvalifikovaný podpis eIDAS definuje jako typ zaručeného elektronického podpisu, který je vytvořen kvalifikovanějším prostředkem pro vytváření elektronických podpisů a který je založen na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické podpisy. Tato forma elektronického podpisu je nejsilnější, protože oproti uznávanému elektronickému podpisu je nezbytné při jeho vytvoření použít kvalifikovaný prostředek pro vytváření elektronických podpisů, který je na samostatném nosiči a nelze jej přenést jinam (USB token). Použití samostatného nosiče zastává funkci ověření totožnosti podepisující

osoby, neboť bez fyzického držení nosiče nelze tento druh elektronického podpisu vytvořit.[20]

1.4.2 Elektronická značka

Obdobou elektronického podpisu je elektronická značka. Technologicky je elektronická značka totéž, co elektronický podpis. Rozdíl spočívá v tom, že elektronická značka je založena na certifikátu, který je vydaný právnické osobě, ale i orgánům státní moci. Lze ji přirovnat k otisku úředního razítka.[21]

1.4.3 Elektronická podatelna

Elektronická podatelna je obdobou klasické podatelny u všech orgánů veřejné správy. Stejně jako je podatelna vstupním a výstupním místem listinné komunikace orgánů veřejné správy, slouží elektronická podatelna pro komunikaci elektronickou. Mezi její výhody se řadí zejména rychlost a automatizace, nízké náklady na provoz a vazba na spisovou službu orgánu veřejné správy. [22]

Obrázek 2 E-podatelna

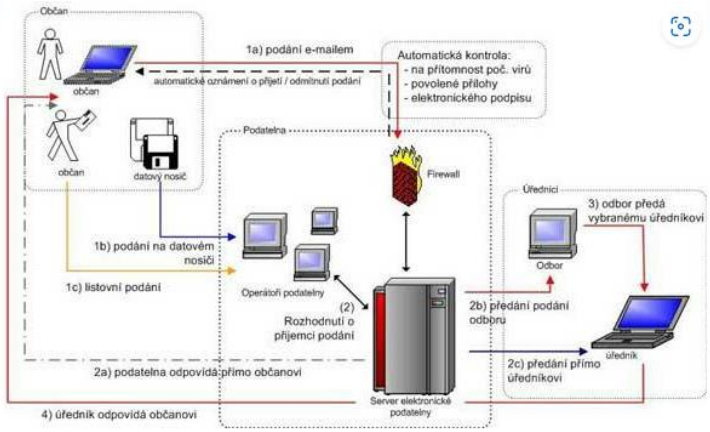

Zdroj: CVIS[23]

[20] HANÁK, Jakub a Lukáš PRUŠKA. Elektronický podpis pohledem aktuální právní úpravy. *Epravo.cz* [online]. 2020, 22. 1. 2020, 1 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: https://www.epravo.cz/top/clanky/elektronicky-podpis-pohledem-aktualni-pravni-upravy-110560.html

[21] *Elektronická značka* [online]. Praha: Czech POINT, 2016 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: https://www.czechpoint.cz/public/?s=elektronick%C3%A1+zna%C4%8Dka

[22] LIDINSKÝ, Vít, Ivana ŠVARCOVÁ, Petr BUDIŠ, Zbyněk LOEBL a Barbora PROCHÁZKOVÁ. EGovernment bezpečně. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2462-1.

[23] CVIS.CZ. *Implementace e-podatelny na městské úřady.* [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://cvis.cz/hlavni.php?stranka=novinky/clanek.php&id=418

Elektronická podatelna je informačním systémem, který přijímá datové zprávy, ukládá je, eviduje, ověřuje některé náležitost a předává je k dalšímu vyřízení. Další funkcí je uložení a evidence odesílaných datových zpráv, jejich podepisování a vlastní odeslání. Mezi další úkoly podatelny patří rovněž kontrola, zda jsou zprávy čitelné a schopné dalšího zpracování v orgánu veřejné moci a ověření platnosti certifikátu náležejícího k elektronickému podpisu.[24]

Jednotlivé úřady mají dnes implementovány funkce elektronických podatelen, u kterých nastavují různá komunikační pravidla a omezení. Elektronická podatelna Úřadu pro ochranu osobních údajů má například nastavena následující provozní pravidla:

- datové soubory jsou přijímány ve formátech txt, html, doc, rtf, pdf, xls, jpeg, tiff, htm, docx, xlsx, tif, png, jpg, odt, ods, gif, xml, zfo, msg, eml, p7s, mp3, wav, mpeg, mpg.
- oznámení obsahující škodlivý kód (vir, spyware apod.) nebudou dále zpracovávána a podávající bude o této skutečnosti vyrozuměn,
- maximální velikost přijaté e-mailové zprávy elektronickou podatelnou může být z technických důvodů 9 MB. Datové soubory větší velikosti je nutné zaslat na datovém nosiči, případně jej doručit osobně,
- po vyzvednutí oznámení z e-mailové schránky úřadu dostane podávající zprávu o doručení. Je-li oznámení opatřeno certifikovaným elektronickým podpisem, ověřuje se platnost tohoto podpisu. O případné neplatnosti podpisu je odesilatel vyrozuměn a dále se oznámení nezpracovává,
- po kontrole čitelnosti, úplnosti a postoupení k vyřízení dostane podávající potvrzení o podání. Veškerá komunikace je směrována na elektronickou adresu, z níž je podání odesláno. Při doručení neúplného nebo poškozeného dokumentu, nebo pokud se nepodaří ve spolupráci s odesílatelem tuto vadu dokumentu odstranit, nebude dokument dále zpracován.[25]

[24] CVIS.CZ. *Implementace e-podatelny na městské úřady.* [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://cvis.cz/hlavni.php?stranka=novinky/clanek.php&id=418

[25] ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ. *Elektronická podatelna*. [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://www.uoou.cz/elektronicka-podatelna/os-1007?p1=4753

1.4.4 Časové razítko

Kvalifikovaným časovým razítkem je datová zpráva, kterou vydal kvalifikovaný poskytovatel certifikačních služeb a která důvěryhodným způsobem spojuje data v elektronické podobě s časovým okamžikem, a současně zaručuje, že uvedená data existovala v elektronické podobě před daným časovým okamžikem.

Časové razítko je datový soubor, který je přidaný k dokumentu a který umožňuje prokázat čas jeho vytvoření. Přesněji řešeno, časové razítko dokazuje, že dokument v té době a podobě již existoval. Elektronický podpis prokazuje pouze identitu autora dokumentu, který dokument po vytvoření elektronicky podepsala, ale neobsahuje průkaznou informaci, kdy byl dokument vytvořen. Elektronický podpis obsahuje pouze čas vytvoření podpisu z času v počítači, na kterém byl podpis vytvořen.[26]

Časová razítka jsou kritickou součástí amerických i evropských standardů PADes, resp. eIDAS, které vyžadují, aby digitální podpisy stanovily identitu podepisujícího i čas podpisu a vložily je do dokumentu ve chvíli podpisu. Časové razítko funguje jako uzamykací mechanizmus identity podepisujícího i dokumentu samotného, přičemž identitu lze zjistit různými způsoby (certifikátem, přihlášením, průkazem totožnosti apod.), ale časové razítko musí zajistit důvěryhodný orgán, který poskytuje časová razítka. Časové razítko zajišťuje dlouhodobou platnost podepsaných dohod tím, že uzamkne podpis i dokument. To je rozhodující pro soulad digitálních podpisů, protože osobní podpisové certifikáty mohou vypršet, zatímco platnost časového razítka lze časem obnovit bez změny platnosti podpisu. Platnost časového razítka zajišťuje, že byl certifikát platný, když byl aplikovaný, a prodlužuje platnost podepsané dohody nad dobu platnosti certifikátu podepisujícího.[27]

[26] CGM. *Elektronická dokumentace bez kompromisů*. [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://www.cgm.com/cze_cz/produkty/sluzby/cgm-casova-razitka.html?gclid=EAIaIQobChMIlrPG-qrg_AIVx5rVCh0avA0zEAAYASAAEgJ1u_D_BwE

[27] ADOBE.COM. *Poskytovatelé vlastních časových razítek služby Adobe Acrobat Sign. Popis funkce.* 2022. Dostupné online z https://helpx.adobe.com/cz/sign/using/custom-time-stamp-providers.html

Obrázek 3 Vytvoření časového razítka

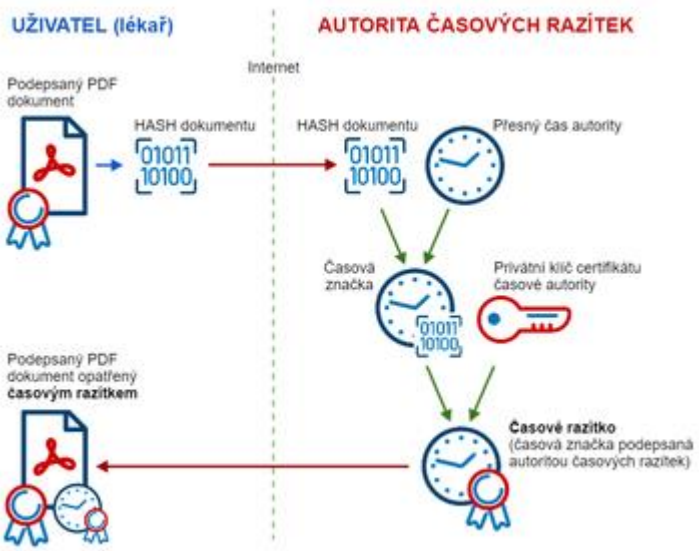

Zdroj: Běhávka[28]

[28] BĚHÁVKA, P. *Časová razítka I. – vše, co potřebujete vědět o časových razítkách.* 2019. Dostupné online z https://blog.cgmsvet.cz/casova-razitka-i-vse-co-potrebujete-vedet-o-casovych-razitkach/?at=98f42

2. Prvky e-Governmentu v ČR

Důležitými komponentami digitalizace veřejné správy v České republice jsou kontaktní místa Czech POINT, datové schránky, základní registry, elektronická identifikace, portály státní správy apod.

2.1 Czech POINT

Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál neboli Czech POINT, je projekt, který znamenal významný posun veřejné správy v oblasti elektronizace. Před zavedením tohoto systému musel občan při komunikaci s veřejnou správou obcházet řadu úřadů, aby získal potřebné dokumenty, které pak předával jinému úřadu. Data nebyla ve většině případů propojena a na každém úřadu občan musel absolvovat podobné administrativní kroky.[29]

Kontaktní body Czech POINT fungují od roku 2008. Tyto služby poskytuje více než 7000 kontaktních míst v České republice na:

- obecních úřadech,
- pracovištích České pošty,
- kancelářích notářů,
- pobočkách bank,
- kancelářích Hospodářské komory,
- zahraničních zastupitelstvích.

Mezi základní služby, které kontaktní místa Czech POINT poskytují, patří například:

- **základní registry** (údaje z registru obyvatel, žádosti o změny v údajích apod.),
- **autorizovaná konverze dokumentů** (tzn. jejich převedení z listinné podoby do podoby elektronické a naopak, po provedení konverze má dokument stejné právní účinky jako dosud používaná ověřená kopie),
- **datové schránky** (zřízení a znepřístupnění schránky zřízené na žádost, opětovné zpřístupnění schránky, přidání či změna oprávněných osob),

[29] *Czech POINT: Historický vývoj a současná podoba 2014*. Praha: CEVRO Institut, 2015. ISBN 978-80-87125-30-4.

- **výpisy z rejstříků a registrů** (insolvenční rejstřík, rejstřík trestů, živnostenský rejstřík, katastr nemovitostí, bodové hodnocení řidiče apod.),
- **podání pro státní správu** (ohlášení živnosti, udělení koncese),
- **zprostředkovaná identifikace** (ověření totožnosti, vystavení identifikační veřejné listiny aj.).[30]

Od svého spuštění v lednu 2008 získává Czech POINT stále větší využití, což dokazuje i hlavní statistika provozu, která ukazuje počty vydaných výstupů.[31]

V následujících grafech je vidět výrazné navýšení počtu vydaných výstupů od spuštění projektu až do současnosti. Z grafu vyplývá, že se Czech POINT velmi rychle mezi občany stal „populární" a jeho využití stále roste.

Obrázek 4 Počet výstupů ze systému Czech POINT v letech 2007 - 2011

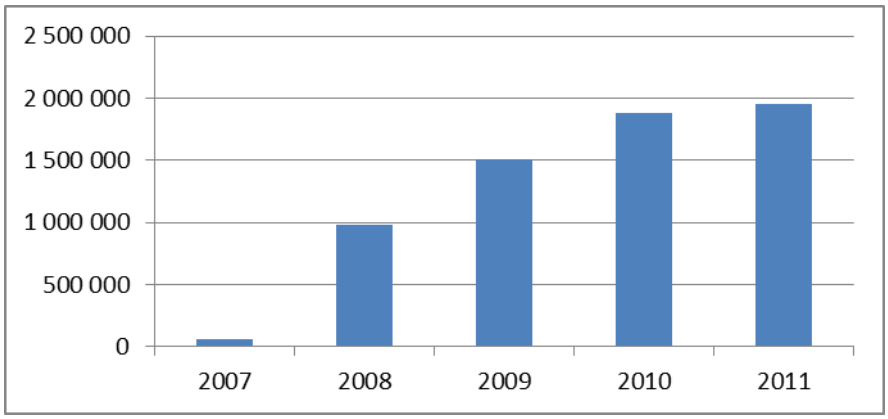

Zdroj: Vlastní zpracování s Czech POINT[32]

[30] CZECH POINT. *Jaké služby poskytuje Czech POINT*? Praha, 2021. Dostupné online z https://www.czechpoint.cz/public/verejnost/sluzby/

[31] *Czech POINT: Historický vývoj a současná podoba 2014*. Praha: CEVRO Institut, 2015. ISBN 978-80-87125-30-4.

[32] Vlastní zpracování z *Czech POINT: Historický vývoj a současná podoba 2014*. Praha: CEVRO Institut, 2015. ISBN 978-80-87125-30-4.

Obrázek 5 Počet výstupů ze systému Czech POINT v letech 2018 - 2022

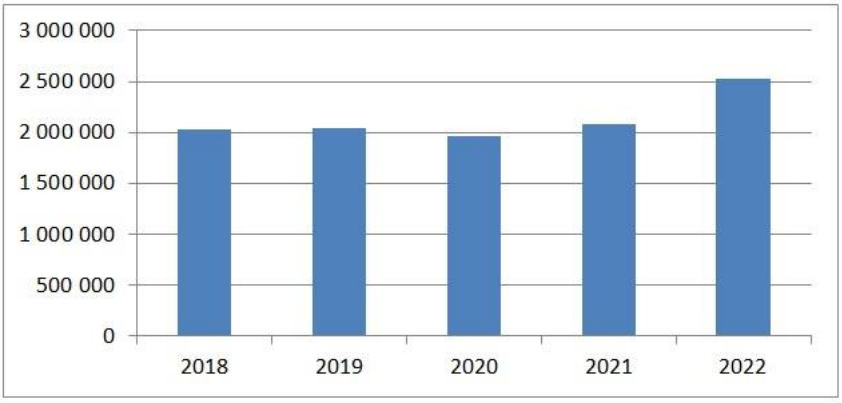

Zdroj: Vlastní zpracování s Czech POINT[33]

Následující graf je znázorněním, jaké služby nejčastěji občané využívali v roce 2022. Mezi nejvyužívanější služby Czech POINTU v minulém roce byly výstupy z rejstříků trestů FO a PO, konverze dokumentu z listinné do elektronické podoby a naopak, výstupy z registru řidičů nebo jednorázový příspěvek.

Obrázek 6 Využívání služeb Czech POINTU z roku 2022

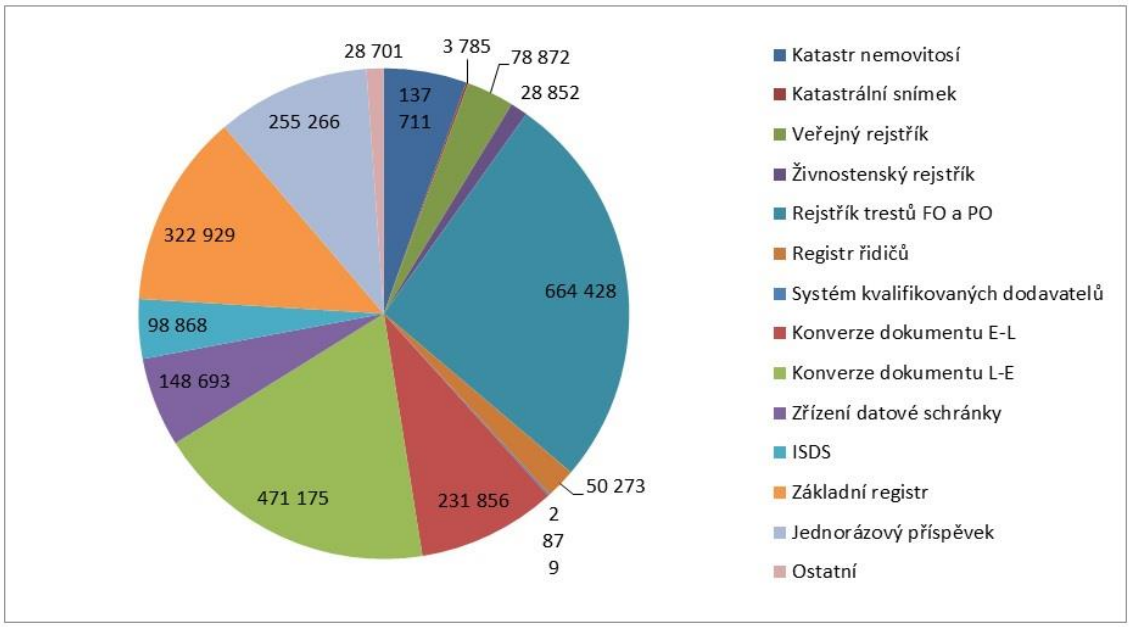

Zdroj: Vlastní zpracování s Czech POINT[34]

[33] Vlastní zpracování z Statistiky Czech POINT. *Czech POINT* [online]. 2023 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: https://www.czechpoint.cz/public/statistiky-a-informace/statistiky-czp/

[34] Vlastní zpracování z *Czech POINT: Historický vývoj a současná podoba 2014*. Praha: CEVRO Institut, 2015. ISBN 978-80-87125-30-4.

2.2 Datová schránka

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, zavedl v roce 2009 novou formu elektronické komunikace prostřednictvím datových schránek. Komunikace pomocí datové schránky je pro orgány veřejné moci povinná.

Datová schránka není totéž, co e-mail, protože je součástí uzavřeného systému, jehož bezpečné a spolehlivé fungování je státem garantováno. Uzavřený systém spočívá v přesné identifikaci držitele datové schránky jako odesílatele nebo příjemce datové zprávy[35].

Datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci, provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci a dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob (po novele č. 190/2009 Sb. zákona č. 300/2008 Sb., je prostřednictvím datových schránek možná i komunikace mezi soukromoprávními subjekty navzájem). Podle zákona č. 300/2008 Sb. zřizuje Ministerstvo vnitra datové schránky bezplatně pro fyzické osoby, podnikající fyzické osoby, právnické osoby a orgány veřejné moci.

K 1. lednu 2023 spustil stát (na základě změny zákona) proces automatického zřízení datových schránek živnostníkům, spolkům a nadacím. Zavedení nových datových schránek probíhá ve třech vlnách od ledna do března 2023, kdy noví uživatelé datových schránek postupně dostávají své přihlašovací údaje. Ministerstvo vnitra tedy podle zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů postupně zřizuje datové schránky všem subjektům vedeným v registru osob. Největší část z nových držitelů schránek budou tvořit podnikající fyzické osoby, tedy živnostníci a další OSVČ. Datovou schránku také získají všechny právnické osoby, které jsou evidované v registru osob a zatím datovou schránku nemají. Novým uživatelům, kteří dosud nemají například vlastní datovou schránku fyzické osoby, přijdou přihlašovací údaje doporučeným dopisem. Datové schránky budou zpřístupněny po prvním přihlášení nebo automaticky po uplynutí lhůty 15 dnů po zřízení v případě, že se uživatel během této doby do schránky sám nepřihlásí. Změna se týká zhruba 2 mil. osob

[35] INSTITUT PRAHA. *Základní legislativa v oblasti eGovernmentu(eGON).* [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/egon/pdf_programy/zakladni_legislativa.pdf

s živnostenským oprávněním a řádově 200 tisíc právnických osob, které ještě nemají datovou schránku[36].

Aktuálně je zřízeno 1 667 000 datových schránek a uživatelé za 13 let fungování odeslali cca 1 054 624 000 zpráv. V roce 2019 si datovou schránku zřídilo dobrovolně 38 tisíc lidí, v roce 2021 více než 145 tisíc, v roce 2022 více než 242 tisíc. Zájem o datové schránky zvyšuje především trend online komunikace, kdy lidé preferují vyřizování svých záležitostí elektronicky. Datová schránka dokáže v mnoha ohledech nahradit služby klasické pošty a nabízí možnosti vyřizování běžné korespondence nebo přístup do Portálu občana. [37]

Obrázek 7 Datová schránka

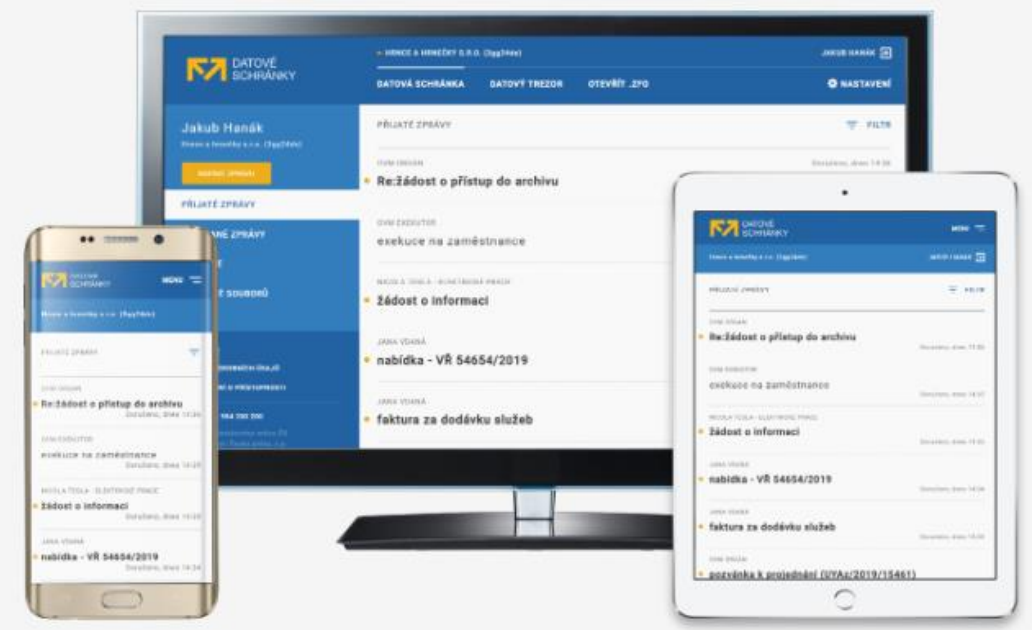

Zdroj: Mojedatovaschranka.cz[38]

Dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Pokud nedojde k přihlášení do datové schránky ve lhůtě

[36] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Blíží se automatické zřízení datových schránek pro OSVČ, spolky, nadace nebo sdružení.* [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://www.mvcr.cz/clanek/blizi-se-automaticke-zrizeni-datovych-schranek-pro-osvc-spolky-nadace-nebo-sdruzeni.aspx

[37] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Blíží se automatické zřízení datových schránek pro OSVČ, spolky, nadace nebo sdružení.* [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://www.mvcr.cz/clanek/blizi-se-automaticke-zrizeni-datovych-schranek-pro-osvc-spolky-nadace-

[38] MOJEDATOVASCHRANKA.CZ. *Ještě nemáte datovku?* [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://info.mojedatovaschranka.cz/info/cs/

10 dnů ode dne dodání do datové schránky, považuje se dokument za doručený posledním dnem této lhůty – tzv. fikce doručení. Doručení dokumentu do datové schránky má i v případě uplatnění fikce doručení stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou. Ministerstvo vnitra oznámí odesílateli, že datová zpráva, kterou odeslal do datové schránky adresáta, byla doručena a toto oznámení označí uznávanou elektronickou značkou ministerstva. Toto oznámení tedy představuje doklad o doručení písemnosti. [39]

2.3 Základní registry

Základní registry, které stát provozuje v rámci e-Governmentu jsou vymezeny v zákoně č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Jsou jimi:

- základní registr obyvatel,
- základní registr právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci,
- základní registr územní identifikace, adres a nemovitostí,
- základní registr agend orgánů veřejné moci a některých práv a povinností.

Hlavním přínosem těchto registrů je sdílení aktuálních údajů orgány veřejné moci a to, že údaje obsažené v základních registrech a označené jako referenční údaje jsou považovány za správné. Orgány veřejné moci nemusí jejich platnost a správnost ověřovat a jejich doložení požadovat po dotčených subjektech. Údaje obsažené v základních registrech jsou získávány z agendových informačních systémů, ze kterých jsou podle zákonů upravujících vedení příslušného základního registru oprávněni editoři zapisovat údaje do základního registru. V základním registru jsou uchovávány jen aktuální údaje a všechny údaje (včetně historických) zůstávají i nadále v jednotlivých agendových informačních systémech[40].

Registr obyvatel – ROB

V registru obyvatel jsou vedeny referenční údaje:

- o státních občanech ČR,

[39] INSTITUT PRAHA. *Základní legislativa v oblasti eGovernmentu(eGON).* [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/egon/pdf_programy/zakladni_legislativa.pdf

[40]INSTITUT PRAHA. *Základní legislativa v oblasti eGovernmentu(eGON).* [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/egon/pdf_programy/zakladni_legislativa.pdf

- o cizincích, kteří pobývají na území republiky v rámci trvalého pobytu nebo na základě dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu,
- o občanech jiných členských států EU, o občanech států, které jsou vázány mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropským společenstvím, a o občanech států, které jsou vázány smlouvou o Evropském hospodářském prostoru a jejich rodinných příslušnících, kteří pobývají na území ČR v rámci trvalého pobytu nebo kterým byl vydán doklad o přechodném pobytu na území České republiky delším než 3 měsíce.
- o cizincích, kterým byla na území České republiky udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany
- o jiných fyzických osobách, u kterých jiný právní předpis vyžaduje agendový identifikátor fyzické osoby a říká, že tyto fyzické osoby budou vedeny v registru obyvatel[41].

Údaje, které jsou vedené o subjektu v registru obyvatel, jsou definované v § 18 zákona č. 111/2009 Sb. o základních registrech. Jsou jimi například: jméno/jména, příjmení, rodné příjmení, pohlaví, údaje o narození (datum, místo, okres), státní občanství, omezené svéprávnosti, rodinný stav nebo registrované partnerství a další…

Registr osob – ROS

Registr právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci (dále jen ROS) slouží k evidenci těchto osob a jejich referenčních údajů. Registr obsahuje základní identifikační údaje o osobách, jejich provozovnách i statutárních zástupcích. Všechny osoby zapsané do ROS jsou identifikovány jednoznačným identifikátorem, kterým je identifikační číslo osoby, které osobám v ROS, přidělují editoři podle působnosti jimi vykonávané agendy.

Registr využívají všechny orgány veřejné správy, které k tomu mají oprávnění z Registru práv a povinností.[42]

[41]SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Registr obyvatel. [*cit. 2023a-02-04]. Dostupné online z https://szrcr.cz/cs/registr-obyvatel

[42]*Správa základních registrů: Registr osob* [online]. Správa základních registrů, 2023 [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://szrcr.cz/cs/registr-osob

Kompletní referenční údaje, které jsou vedené v registru osob, jsou vyjmenovány v § 26 zákona č. 111/2009 Sb. o základních registrech.

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí - RUIAN

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí slouží státní správě k evidenci údajů o územních prvcích, územně evidenčních jednotkách, adresách, územní identifikaci a údajů o účelových územních prvcích. Jednotlivé prvky jsou zobrazovány na mapách státního mapového díla a digitálních mapách veřejné správy. Registr zprostředkovává také údaje o vlastnictví z informačního systému katastru nemovitostí a jako jediný registr vede nereferenční údaje, kterými jsou tzv. „technickoekonomické atributy“ stavebních objektů (jako je počet podlaží, připojení na plyn, kanalizaci, vodu, způsob vytápění apod.). Všechny adresy v registru jsou identifikovány jedinečným kódem adresního místa, čímž je zaručeno, že se údaje neduplikují.[43]

Registr práv a povinností - RPP

Registr práv a povinností je zdrojem údajů pro informační systémy základních registrů při řízení přístupu uživatelů k údajům v jednotlivých registrech a agendových informačních systémech. Každá registrovaná agenda obsahuje informaci o zakládajícím zákoně, které orgány veřejné moci ji vykonávají, jaké obsahuje činnosti a oprávnění čerpat údaje (role) ze základních registrů a dalších agend a jaké údaje sama vede a umožňuje číst či editovat. To znamená, že kdykoliv někdo požádá o čtení či editaci údaje ze základních registrů, systém posuzuje, zda je to v souladu se zákonem. Údaje o oprávněních za každou agendu jsou obsažené v tzv. matici oprávnění, která se 1x denně generuje z registru a kterou se řídí výdej údajů prostřednictvím informačního systému základních registrů. V registru jsou uchovávány referenční údaje o právech a povinnostech vedených jako referenční v ostatních základních registrech, díky čemuž má každý občan možnost se dozvědět, kdo, kdy a za jakým účelem data o něm vedená v základních registrech měnil nebo upravoval. Každá fyzická osoba s datovou schránkou dostává automaticky jednou ročně výpis o využití jeho údajů a ostatní fyzické osoby mohou o tento výpis požádat na kontaktním místě Czech POINT. [44]

[43] *Správa základních registrů: Registr územní identifikace, adres a nemotivostí, 2023* [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://szrcr.cz/cs/registr-uzemni-identifikace-adres-a-nemovitosti

[44] *Správa základních registrů:*. *Registr práv a povinností.* [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://szrcr.cz/cs/registr-prav-a-povinnosti

2.4 Elektronické portály / služby státní správy

Mezi elektronické služby státní správy patří například:

- CzechPoint (cílem je přiblížit veřejnou správu občanům a odstranit zbytečnou a finančně nákladnou byrokracii. Služba pro komunikaci se státem je poskytována prostřednictvím kontaktních míst, na kterých je možné za poplatek získat ověřená data z veřejných i neveřejných informačních systémů, evidencí a rejstříků),
- datové schránky (elektronický systém pro posílání a přijímání úředních dokumentů v elektronické podobě od orgánů veřejné moci. Nahrazuje klasický způsob doručování v listinné podobě),
- elektronické zdravotnictví (jednotná komunikační platforma a infrastruktura pro sdílení dat mezi nemocnicemi, pojišťovnami, záchrannou službou apod.),
- elektronické trestní řízení a přestupková agenda (sdílení údajů v rámci trestních řízení a řešení přestupků),
- ePUSA (elektronický portál územních samospráv provozovaný Ministerstvem vnitra ČR, uveřejňuje aktuální kontaktní údaje na krajské, městské a obecní úřady a umožňuje distribuci a dálkovou správu informací),
- eTourism (portál pro podporu turismu, slouží státní správě i samosprávě),
- integrovaný portál MPSV ČR (rozcestník pro řadu služeb (sub-portálů) zastřešených ministerstvem, jako například:
    - Česká správa sociálního zabezpečení,
    - Český Focal Point,
    - Cizinci,
    - Evropský sociální fond ČR,
    - Jobhub,
    - Národní soustava povolání,
    - Státní úřad inspekce práce,
    - ÚMPOD – web pro děti,
    - Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí),
- nahlížení do katastru nemovitostí (vyhledávání základních informací v katastrech nemovitostí),
- komunikační infrastruktura veřejné správy (propojení místních informačních systémů jednotlivých institucí a vytvoření centrální vnitřní sítě),

- Krajský evidenční IS (podpora informatizace krajů),
- Server českého soudnictví (online služby pro veřejnost v oblastech vyhledávání v insolvenčním a obchodním rejstříku, evidence úpadců, znalci a ústavy, tlumočníci, přehledy soudců a státních zástupců apod.).

2.5 Elektronické portály / služby územní samosprávy

Mezi elektronické služby územní samosprávy patří například:

- elektronické formuláře (možnost vyplňovat formuláře elektronicky),
- elektronické granty (elektronická evidence žadatelů o granty),
- elektronická podání (možnost podávat elektronická podání registrovaným uživatelům Portálu veřejné správy),
- MMS-ing (veřejnost má možnost upozorňovat mobilním telefonem na černé skládky, sprejerská poškození staveb apod.),
- objednávání na úřad (online registrace termínu pro jednání občana na úřadech),
- online zasedání zastupitelstva (možnost sledovat přímé přenosy z jednání zastupitelstva přes internet),
- SMS infokanál (vyrozumívání občanů formou SMS o mimořádných situacích).

3. Vývoj e-Governmentu v ČR

Mezi prvními významnými strategiemi byly v roce 1999 přijaté:

- Národní telekomunikační politika,
- Státní informační politika.[45]

Tyto strategie jsou často považovány za vůbec první ucelenou polistopadovou českou koncepci informační politiky. Tato politika obsahuje obecnou myšlenku, že „součástí rozvoje informační společnosti je i vytváření informačních systémů veřejné správy, které ji nejen zefektivní a zjednoduší, ale především budou přínosem pro občany.[46] Národní telekomunikační politika se soustředila na přípravu otevření trhu telefonních služeb poskytovaných s využitím pevné sítě. Státní informační politika stanovila celkem osm priorit, které pokrývaly tři oblasti

- Informatizace veřejné správy,
- Informační gramotnost (vzdělávání),
- Elektronický obchod.[47]

Jako první službu, kterou mohli občané České republiky vyřizovat elektronicky, prostřednictvím elektronické pošty, bylo v roce 1999 podávání žádostí o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. V následujícím roce byl do českého právního řádu implementován institut elektronického podpisu, který občanům umožňoval komunikovat s orgány veřejné moci elektronickou cestou.[48]

V roce 2003 došlo z důvodu vzniku Ministerstva informatiky k významnému odklonu od původních ambiciózních strategických dokumentů. Strategie byly

[45]VANÍČEK, Zdeněk, Stanislav MARCHAL, Josef PROKEŠ a Bohumír ŠTĚDROŇ. *Právní aspekty eGvernmentu v ČR*. Praha: Linde Praha, as., 2011. ISBN 978-80-7201-855-0.

[46]ŠPAČEK, David. *EGovernment: Cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-261-8.

[47] *Státní informační a komunikační politika: e-Česko 2006* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/detaily-dokumentu?p_p_id=110_INSTANCE_gKXYaK9P5PQX&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&_110_INSTANCE_gKXYaK9P5PQX_struts_action=%2Fdocument_library_display%2Fview_file_entry&_110_INSTANCE_gKXYaK9P5PQX_fileEntryId=761569&_110_INSTANCE_gKXYaK9P5PQX_redirect=javascript%3Ahistory.go%28-1%29%3B&_110_INSTANCE_gKXYaK9P5PQX_searchResultDetail=true&_110_INSTANCE_gKXYaK9P5PQX_backUrl=%2F

[48]VANÍČEK, Zdeněk, Stanislav MARCHAL, Josef PROKEŠ a Bohumír ŠTĚDROŇ. *Právní aspekty eGvernmentu v ČR*. Praha: Linde Praha, as., 2011. ISBN 978-80-7201-855-0.

přehodnoceny a vše vyústilo v roce 2004 schválením Státní informační a komunikační politiky, známé také jako e-Česko 2006. Státní informační a komunikační politika se v souladu s cíli Lisabonského procesu orientuje zejména na rozpracování záměrů eEurope 2005 do národních podmínek tak, aby Česká republika dostála svým závazkům vůči EU.[49] Po zrušení Ministerstva informatiky v roce 2007, zákon č. 110/2007 Sb. rozdělil kompetence Ministerstva informatiky na Ministerstvo vnitra, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo pro místní rozvoj.[50]

O postupu digitalizace veřejné správy publikuje nepravidelně souhrnné zprávy Nejvyšší kontrolní úřad. Poslední zveřejněná zpráva je z roku 2019. Nejvyšší kontrolní úřad podle této zprávy provedl v období od září 2018 do června 2019 srovnávací šetření využití ICT u 14 organizačních složek státu a 6 příspěvkových organizací, jejichž prostřednictvím získal formou osobních konzultací s odbornými a kompetentními pracovníky jednotlivých organizací informace z oblasti personálního zajištění ICT, o využívané ICT infrastruktuře a aktuálních běžných výdajích na pořízení i provoz ICT.[51]

Zpráva vyjmenovává bariéry úspěšné digitalizace, kterými byly:

- nepřipravenost obecně závazných právních předpisů pro řadu oblastí životních situací a výkon digitální veřejné správy,
- nízké využívání doposud zpřístupněných on-line služeb fyzickými osobami a komunikace změn v e-Governmentu vůči uživatelům byla nedostatečná,
- nedostatečné kompetence odboru Hlavního architekta e-Governmentu,
- pomalá modernizace klíčových informačních systémů veřejné správy s architekturou z 90. let minulého století,
- díky outsourcingu vedl rozvoj a provoz IS k závislosti na jednom dodavateli,
- státu se dlouhodobě nedaří zajistit si personální kapacity v oblasti informační podpory klíčových činností státu,

[49]ŠTĚDROŇ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu: Právní a technický průvodce*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007. ISBN 978-80-87041-25-3.

[50] PETERKA, Jiří. *Stalo se: MI ČR končí, Rada začíná* [online]. 2007 [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: https://www.earchiv.cz/b07/b0528001.php3

[51]NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Souhrnná zpráva o digitalizaci veřejné správy v ČR*. 2019. Dostupné online z https://www.nku.cz/assets/publikace-a-dokumenty/ostatni-publikace/zprava-o-digitalizaci-verejne-spravy.pdf

- organizační složky státu nedostatečně využívaly institut „klíčových služebních míst“ pro oblast ICT, který je řešen nařízením vlády č. 327/2016 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců,
- systém výkonu státní správy v přenesené působnosti byl roztříštěný a tomu odpovídala roztříštěná a nákladná informační podpora,
- Národní katalog otevřených dat obsahoval v roce 2019 jen 50 % povinných datových sad.

Během epidemie koronaviru se problémy české státní správy v souvislosti s digitalizací ještě prohloubily a podle mezinárodního šetření byly dopady na fungování státní správy na regionální úrovni v ČR nejhorší, mj. proto, že digitalizaci v ČR táhnou iniciativy mimo státní správu. Politici zasahují do odborného výkonu státní správy, ze které odešla řada odborníků. Podle publikované zprávy serveru Rekonstrukcestátu.cz z roku 2020 byla digitalizace stále pomalá a neefektivní.[52]

I přes dílčí úspěchy (přijetí zákona o právu na digitální služby, rozvoj Portálu občana nebo schválení možnosti přístupu ke službám e-Governmentu za použití bankovní identity) je evidentní, že se strategii digitalizace daří naplňovat jen omezeně. V oblasti digitálních služeb je Česká republika podle Digital Economy and Society Index (DESI) výrazně pod průměrem EU. Přetrvává i problém u veřejných zakázek v IT, ve kterých je stát připoután k jednomu dodavateli.

Podle Deníku veřejné správy[53] zkoumá stav e-Governmentu také OSN prostřednictvím indexu rozvoje EGDI, který vedou evropské země nejen v nabízených službách, ale i v jejich využívání. Celosvětově lidé nejčastěji využívají e-Government pro vykazování daní z příjmu. Česko patří s necelými 71 body mezi země označované vysokou úrovní rozvoje e-Governmentu (2. nejvyšší kategorie). Nejlépe si země vede v oblasti lidského kapitálu (18. místo), a naopak nejhůře na v oblasti online a elektronických služeb (86. místo). Celkově se ČR v žebříčku OSN umístila v roce 2020 na 54. pozici.

Na konci roku 2022 projednávala vláda dokument s názvem Aktualizovaný harmonogram a technické způsoby provedení digitalizace služeb veřejné správy na období 2022–2025, který vládě předložil ministr vnitra. Podle důvodové zprávy k tomuto materiálu byl stav služeb v katalogu veřejné správy následující:

- podklady ke katalogu služeb dodali ohlašovatelé pro 377 agend (99 %),

[52]REKONSTRUKCESTATU.CZ. *Zpráva ke stavu veřejné správy*. 2020. Dostupné online z https://www.rekonstrukcestatu.cz/download/gOXuZg/souhrnna-zprava-verejna-sprava-2020_2.pdf
[53]DENÍKVEŘEJNÉSPRÁVY. *E-government: Evropa je celosvětovým lídrem, ČR zaostává*. 2020. Dostupné online z https://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6803143

- katalog služeb byl naplněn z 84 % (schváleno bylo 321 agend z 380),
- katalog služeb obsahoval:
  - 5 039 služeb,
  - 19 728 úkonů.
- klient si mohl digitálně vyřídit 92 % úkonů. V naprosté většině ale pomocí musí datové schránky.
- příprava podání a odeslání na samoobslužném portálu byla možná u 13 % úkonů, které může klient činit.
- podíl v následujících letech vzroste, protože pomocí samoobslužného portálu si bude moci klient vyřídit dalších 2296 úkonů (podíl úkonů realizovatelných klientem na samoobslužném portálu vzroste na 39 %).

Zpráva dále říká, kolik procent úkonů inicializovaných klientem je možné provést obslužnými (digitálními i nedigitálními) kanály. Možnost vyřízení alespoň jedním digitálním kanálem existuje u 92 % ze všech 8 901 úkonů vykonávaných klientem. [54]

Obrázek 8 Procento úkonů klienta, které lze realizovat daným obslužným kanálem

obslužný kanál	procent
osobně	90 %
pošta	85 %
datová schránka	83 %
dokument opatřený uznávaným elektronickým podpisem	76 %
ostatní formy dálkového přístupu (např. veřejná datová síť, telefonicky atd.)	25 %
samoobslužný portál (AIS)	13 %
jiný způsob, pokud tak stanoví právní předpis	4 %
Czech POINT	1 %

Zdroj: Vláda ČR[55]

[54]VLÁDA ČR. *Aktualizovaný harmonogram a technické způsoby provedení digitalizace služeb veřejné správy na období 2021–2025*. 2022. Dostupné online z https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--1-5.pdf

[55]VLÁDA ČR. *Aktualizovaný harmonogram a technické způsoby provedení digitalizace služeb veřejné správy na období 2021–2025*. 2022. Dostupné online z https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--1-5.pdf

Obrázek 9 Stav zpracování služeb v agendách úřadů k 1. 9. 2021

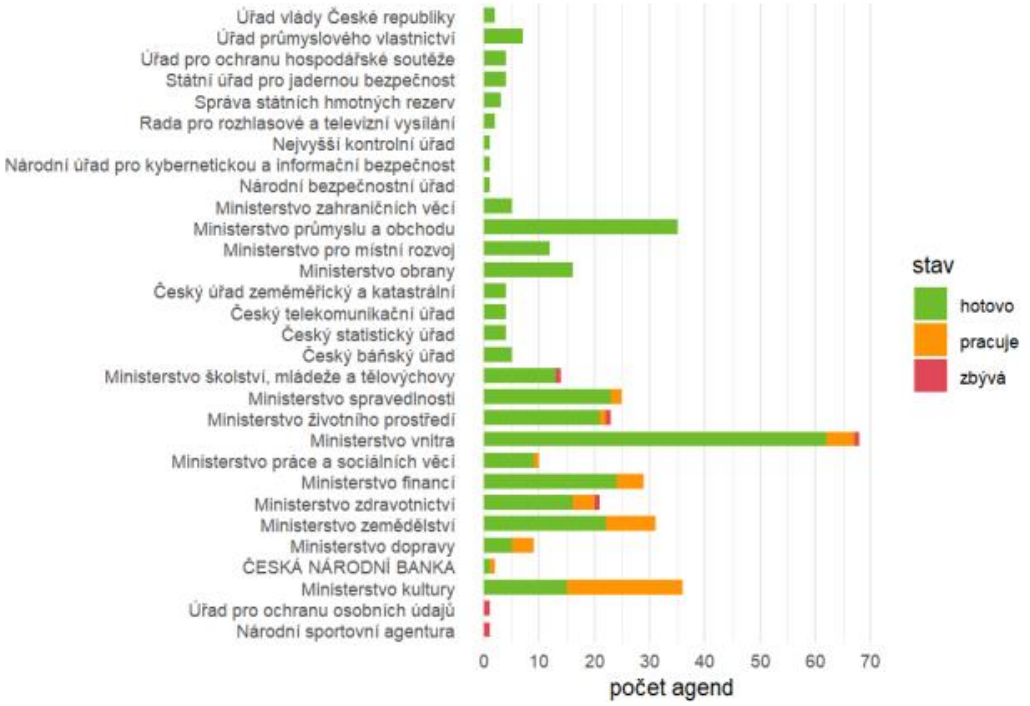

Zdroj: Vláda ČR[56]

Nejvíce úkonů je možné vyřídit prostřednictvím fyzických obslužných kanálů (formou osobní návštěvy úřadu a návštěvy pošty). Velké procento úkonů je možné vyřídit také pomocí digitálních korespondenčních kanálů. Samoobslužný portál veřejné správy, který nabízí z hlediska široké veřejnosti nejvyšší uživatelský komfort (díky personalizaci, předvyplněným formulářům, uchování historie podání apod.) není v české veřejné správě zatím výrazněji rozšířen. Během 13 let existence sítě kontaktních míst Czech POINT bylo vytvořeno velké množství kontaktních míst, ale je možné na nich vyřídit jen nepatrné procento úkonů. Tento kanál je dobře dostupný pro klienta, ale veřejná správa jej pro nabídku svých služeb využívá velmi omezeně.[57]

Zajímavá je také statistika míry dostupnosti úkonů klienta podle úřadů.

[56] VLÁDA ČR. *Aktualizovaný harmonogram a technické způsoby provedení digitalizace služeb veřejné správy na období 2021–2025*. 2022. Dostupné online z https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--1-5.pdf

[57] VLÁDA ČR. *Aktualizovaný harmonogram a technické způsoby provedení digitalizace služeb veřejné správy na období 2021–2025*. 2022. Dostupné online z https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--1-5.pdf

Obrázek 10 Míra dostupnosti úkonů klienty v jednotlivých obslužných kanálech

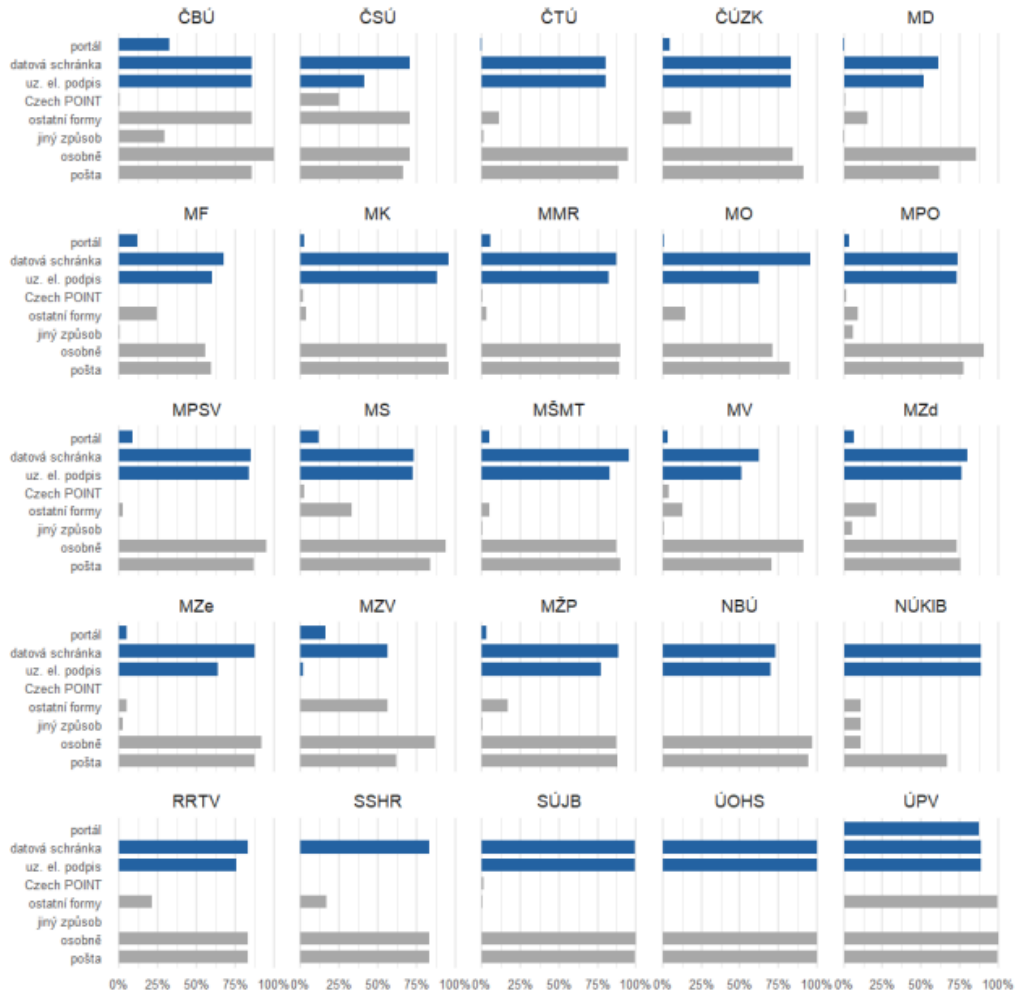

Zdroj: Vláda ČR[58]

Harmonogram digitalizace služeb by aktualizován. Následující tabulka ukazuje, ve kterých službách a kdy budou dokončeny digitalizace zbývajících úkonů (do 31. 12. 2025).

[58] VLÁDA ČR. *Aktualizovaný harmonogram a technické způsoby provedení digitalizace služeb veřejné správy na období 2021–2025*. 2022. Dostupné online z https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--1-5.pdf

Obrázek 11 Harmonogram dokončení digitalizace úkonů ve službách

Úřad	Služba	Termín
MD ČR	Udělení licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Změna licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Udělení licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Udělení licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Odejmutí licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Odejmutí licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Schválení jízdního řádu pro vnitrostátní linkovou osobní dopravu	01.12.2025
MD ČR	Udělení licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Změna licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Změna licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Schválení jízdního řádu pro vnitrostátní linkovou osobní dopravu	01.12.2025
MD ČR	Schválení jízdního řádu pro vnitrostátní linkovou osobní dopravu	01.12.2025
MD ČR	Schválení jízdního řádu pro vnitrostátní linkovou osobní dopravu	01.12.2025
MD ČR	Udělení oprávnění řidiče taxislužby a vydání průkazu řidiče taxislužby	01.01.2024
MD ČR	Udělení oprávnění řidiče taxislužby a vydání průkazu řidiče taxislužby	01.01.2024
MD ČR	Schválení jízdního řádu pro vnitrostátní linkovou osobní dopravu	01.12.2025
MD ČR	Udělení licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.01.2025
MD ČR	Změna licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Odejmutí licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Udělení licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.01.2025
MD ČR	Změna licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Změna licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Odejmutí licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Odejmutí licence k provozování vnitrostátní linkové dopravy	01.12.2025
MD ČR	Schválení jízdního řádu pro vnitrostátní linkovou osobní dopravu	01.12.2025
MZV ČR	Aktualizace Potvrzení o příslušnosti ke krajanské komunitě (PPKK)	31.12.2025
MZV ČR	Potvrzení o příslušnosti ke krajanské komunitě (PPKK)	31.12.2025
MV ČR	Udělení odborné způsobilosti k výkonu funkce technika požární ochrany	01.01.2025
MV ČR	Nahlížení do archiválií	01.01.2025
MV ČR	Nahlížení do archiválií	01.01.2025
MV ČR	Nahlížení do archiválií	01.01.2025
MV ČR	Hlasovací průkaz pro krajské referendum	01.12.2023
MV ČR	Potvrzení shody kopie archiválie s jejím originálem	01.01.2025
MV ČR	Potvrzení shody kopie archiválie s jejím originálem	01.01.2025

Zdroj: Vláda ČR[59]

[59] VLÁDA ČR. *Harmonogram digitalizace*. 2022. Dostupné online z https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fblobpma3prod.blob.core.windows.net%2Fpma3space%2Ffd9df240-6596-11ed-9231-99f5742cbdb3_plan_digitalizace_2022.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK

4. Komparace e-Governmentu s jinými státy

Zpráva NKÚ z roku 2019 publikovala stav mezinárodního srovnání digitalizace veřejné správy v rámci zemí Evropské unie podle indexu DESI. ČR si oproti hodnocení za rok 2018 ve srovnání s ostatními státy EU o jedno místo pohoršila a v roce byla mezinárodním porovnání digitalizace veřejné správy pod průměrem EU.[60]

Obrázek 12 Mezinárodní porovnání stavu digitalizace veřejné správy v roce 2019

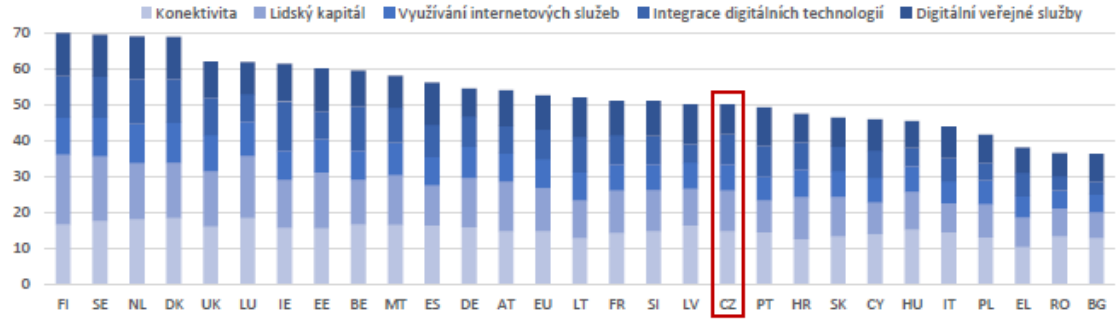

Zdroj: NKÚ[61]

Na stránkách Evropské komise je možné vidět aktualizovaná data porovnávající digitální výkonnost Evropy prostřednictvím indexu DESI. Česká republika ve srovnání s rokem2019 polepšila na grafu s daty za rok 2022 o 1 pozici.

Obrázek 13 DESI index v roce 2022

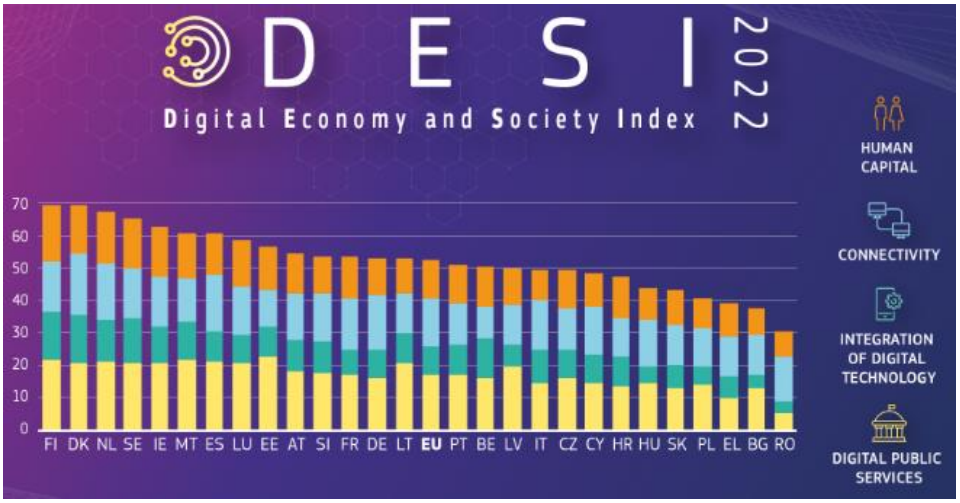

[60] NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Souhrnná zpráva o digitalizaci veřejné správy v ČR*. 2019.
[61] NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Souhrnná zpráva o digitalizaci veřejné správy v ČR*. 2019.

Zdroj: Evropská komise[62]

Na stránkách OSN je možné najít podrobná data porovnávající e-Government ve všech zemích světa za období 2003-2022. Podle celosvětových údajů byla v roce 2022 Česká republika na 45. pozici. Při zúžení na celou Evropu (tedy nejen na EU) je Česká republika na 29. pozici a za ní je jen 14 zemí.

Obrázek 14 Nejpokročilejší země Evropy v oblasti E-Governmentu podle EGDI indexu

Country	Rating Class	Rank 2022	EGDI 2022
Denmark	VH	1	0.9717
Finland	VH	2	0.9533
Iceland	VH	5	0.9410
Sweden	VH	5	0.9410
Estonia	VH	8	0.9393
Netherlands	VH	9	0.9384
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	VH	11	0.9138
Malta	VH	15	0.8943
Norway	V3	17	0.8879
Spain	V3	18	0.8842
France	V3	19	0.8832
Austria	V3	20	0.8801
Slovenia	V3	21	0.8781
Germany	V3	22	0.8770
Switzerland	V3	23	0.8752
Lithuania	V3	24	0.8745
Liechtenstein	V3	25	0.8685
Luxembourg	V3	26	0.8675
Latvia	V3	29	0.8599
Ireland	V3	30	0.8567
Greece	V2	33	0.8455
Poland	V2	34	0.8437
Italy	V2	37	0.8375
Portugal	V2	38	0.8273
Belgium	V2	39	0.8269
Serbia	V2	40	0.8237
Russian Federation	V2	42	0.8162
Croatia	V2	44	0.8106
Czech Republic	V2	45	0.8088
Ukraine	V1	46	0.8029
Slovakia	V1	47	0.8008

Zdroj: United Nations[63]

[62] EVROPSKÁ KOMISE. Index digitální ekonomiky a společnosti (DESI). [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi

Při celosvětovém pohledu je vidět, že nejlépe je na tom Evropa, nejhůře naopak Afrika.

Obrázek 15 Celosvětové porovnání hodnot indexu EGDI

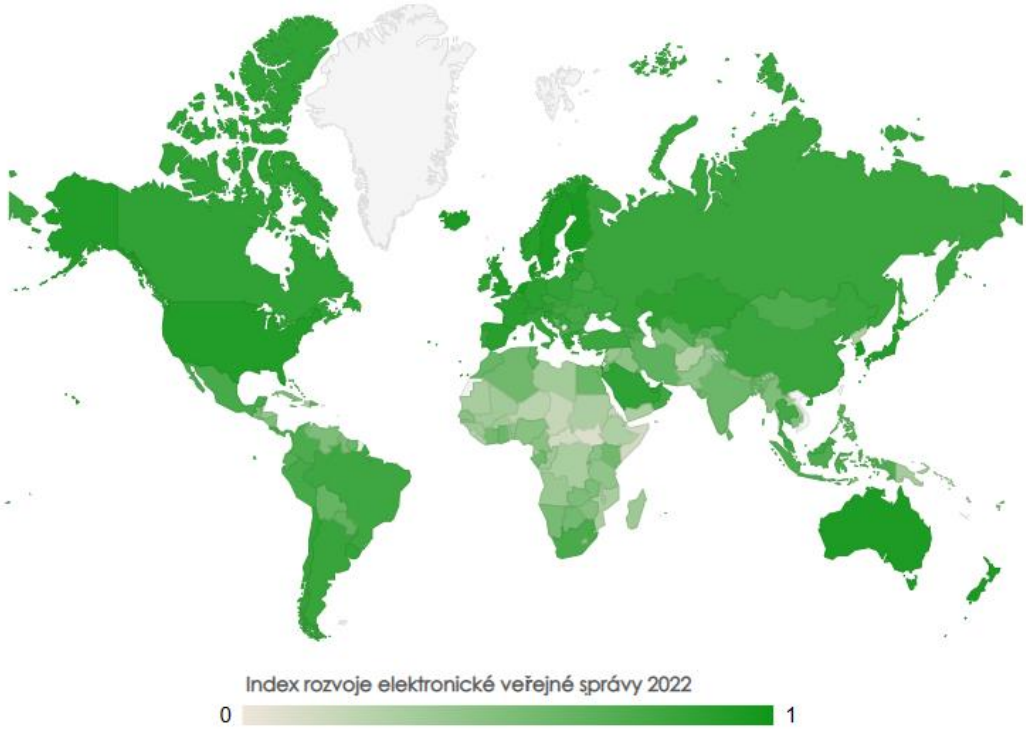

Zdroj: United Nations[64]

[63] UNITED NATIONS. *UN – Egovernment Knowledgebase*. [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://publicadministration.un.org/egovkb/Data-Center

[64] UNITED NATIONS. *UN – Egovernment Knowledgebase*. [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://publicadministration.un.org/egovkb/Data-Center

5. Bezpečnost eGovernmentu

Největšími bezpečnostními riziky eGovernmentu jsou kybernetická rizika. S nahodilou frekvencí napadají hackeři informační sítě a servery státních správ a různých úřadů po celém světě, Česká republika není žádnou výjimkou. Zjednodušeně lze říci, že v podstatě každý rok čelí některé ministerstvo či ústřední úřad útokům na svou ICT infrastrukturu.

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) jako ústřední správní orgán pro kybernetickou bezpečnost a ochranu utajovaných informací v oblasti informačních a komunikačních systémů a kryptografické ochrany publikuje každý měsíc statistiky nahlášených kybernetických incidentů, které zahrnují také útoky na státní správku a kritickou infrastrukturu.

Poslední zveřejněnou zprávou je sumární zpráva za měsíc leden 2023, podle které:

- NÚKIB v lednu 2023 evidoval více než dvojnásobný nárůst kybernetických incidentů oproti předchozímu měsíci. Drtivá většina z nich však z pohledu závažnosti spadala mezi méně významné, což je dáno především vysokým počtem zaznamenaných DDoS útoků, které zpravidla nemají významnější dopady,
- významné incidenty byly registrovány dva, velmi významné incidenty absentovaly,
- v lednu výrazně převažovaly incidenty u povinných osob dle ZKB, přičemž převážná většina zasažených subjektů spadá do sektoru veřejné správy,
- nejpočetnějším typem incidentu se staly útoky na dostupnost, v rámci kterých převažovaly DDoS útoky na webové stránky obětí.[65]

[65] NÚKIB, 2023, Kybernetické útoky pohledem NÚKIB

Obrázek 16 Počty kybernetických útoků v roce 2022

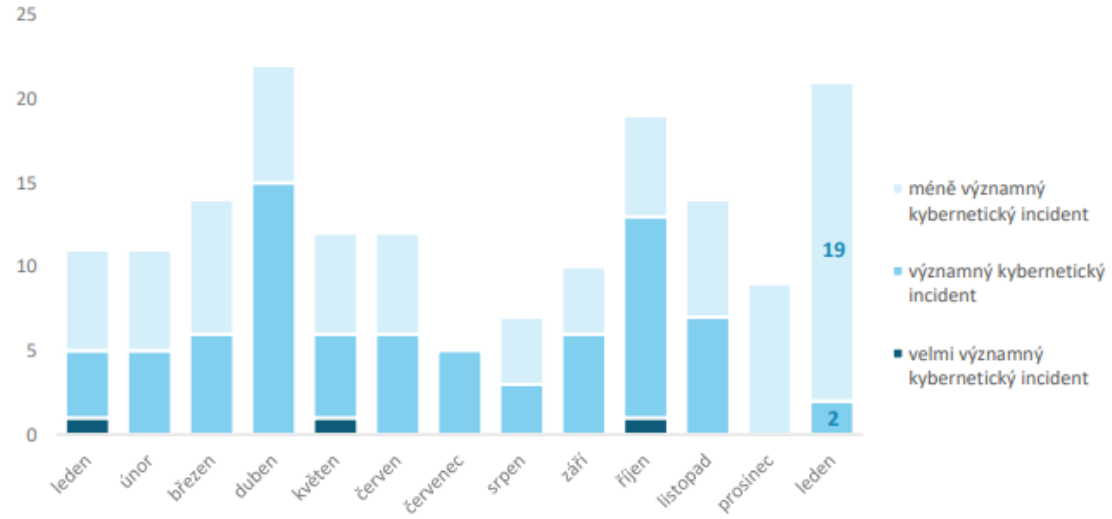

Zdroj: NÚKIB (2023)[66]

Rozvoj eGovernmentu také znamená, že občané budou komunikovat elektronicky s úřady ve stále větším měřítku, což povede k nedostatku soukromí obyvatel, protože o nich stát bude mít čím dál více informací.

5.1 Výhody / nevýhody e-Governmentu

Online komunikace se státem má řadu výhod, ale nese s sebou i rizika. Zákon o právu na digitální služby dává občanům právo využívat digitální služby, které orgány veřejné moci povinně poskytují. Demokratické státní zřízení vyžaduje velké množství byrokracie, kterou digitalizace snižuje, což je vidět i na z jiných států EU, které v procesu digitalizace došly dál než Česká republika. V ČR funguje koncept e-Governmentu, který obsahuje například portál občana, datovou schránku. Součástí e-Governmentu jsou rovněž základní registry, s jejichž pomocí nemusí občané pokaždé vyplňovat své údaje do formulářů. Úřady získávají informace ze základního registru, a protože jsou registry právně ukotveny a automaticky se aktualizují, není nutné potvrzovat platnost podpisy občanů, což umožňuje efektivnější plnění agendy některých úřadů. [67]

[66] NÚKIB, 2023, Kybernetické útoky pohledem NÚKIB

[67] CZECHOWSKÁ, J. Výhody a nevýhody digitalizace veřejné správy. [cit. 2023-03-25]. Dostupné online z https://olpcr.eu/wordpress/wp-content/uploads/2022/04/Jana-Czechowska.pdf

Mezi hlavní výhody e-Governentu patří[68]:

- snadná dostupnost informací,
- eliminace vzdáleností,
- úspory času pro občany i podnikatele,
- ekonomické i personální úspory pro úřady,
- snadná kontrola,
- usnadnění styku veřejnosti s úřady,
- sdílení informací mezi registry,
- minimalizace potřeby fyzických návštěv úřadů,
- zvýšení rychlosti a efektivity poskytování služeb[69]

Pozitivním příkladem využití e-Governemtnu bylo nedávné očkování proti pandemii COVID-19. Díky online systému se občané mohli registrovat na webových stránkách, což většině z nich ušetřilo čas. Jiným pozitivním příkladem je rezervační systém na městských úřadech, kde si občan může při rezervací termínu jednání vybrat konkrétní čas a může se tím pádem vyhnout čekání. Díky plánovaným jednáním se také omezoval počet osob fyzicky přítomných na úřadech, což bylo z epidemiologického hlediska další plus[70].

Mezi hlavní nevýhody e-Governentu patří:

- upadá kvalita služeb e-governmentu na lokální úrovni
- netransparentnost veřejných zakázek týkajících se eGovernmentu
- netransparentní dotace EU (předražování zakázek, zaměstnávání rodinných příslušníků, nehospodárné zacházení s evropskými penězi),
- nerovnost v přístupu veřejnosti k internetu,
- nespolehlivost informací na webu,
- horší dohledatelnost původce nařízení či informace a její aktuálnosti.
- vznik lobbistických skupin díky anonymitě e-Governmentu
- špatné zprostředkování

[68] ANDRÝSOVÁ, K. Egovernment. 2012. Dostupné online z https://lenkaandrysova.cz/novinky/egovernment.html

[69] ANDRÝSOVÁ, K. Egovernment. 2012. Dostupné online z https://lenkaandrysova.cz/novinky/egovernment.html

[70] CZECHOWSKÁ, J. Výhody a nevýhody digitalizace veřejné správy. [cit. 2023-03-25]. Dostupné online z https://olpcr.eu/wordpress/wp-content/uploads/2022/04/Jana-Czechowska.pdf

- obtížná komunikace
- zranitelnost vůči kybernetickým útokům
- faktické zhoršení veřejné správy v dané oblasti[71]

Jedním z velkých problémů eGovernmentu je netransparentnost veřejných zakázek. Konkrétní případ demonstruje Andrýsová na příkladu realizace projektů základních registrů, viz. následující tabulka.

Tabulka 3 Plánové a skutečné ceny dílčích projektů základního registru

	gesce	předpokládaná cena v zadání (bez DPH)	skutečná cena (bez DPH)	bude realizovat	zveřejněno	podepsáno
RÚIAN	ČÚZK	347,500 mil. Kč	346,5 mil. Kč	NESS Czech	11.9.2009	10.12.2009
ROS	ČSÚ	385,425 mil. Kč	371,5 mil. Kč	Adastra	16.11.2009	13.4.2010
ORG	ÚOOÚ	303,400 mil. Kč	109,85 mil. Kč	TESCO SW	2.3.2010	9.2.2011
ISZR	MV ČR	450 mil. Kč	320 mil. Kč	AutoCont CZ	3.11.2009	12.4.2011
ROB	MV ČR	378,151 mil. Kč	286 mil. Kč	ICZ	1.9.2009	červenec 2011
RPP	MV ČR	443,697 mil. Kč	418 mil. Kč	Asseco Central Europe	3.11.2009	červenec 2011

Zdroj: Andrýsová[72]

Dalším negativním příkladem je diskriminace starších občanů. Vývoj techniky jde kupředu, je to určitě správně, nicméně nemělo by tak rychle docházet k plné digitalizaci, protože 100% digitalizace vede k diskriminaci některých skupin občanů. Protože téměř dvě třetiny občanů starších 75 let nepoužívají internet (jde asi o 350 000 lidí), dá se předpokládat, že jejich komunikace s úřady se digitalizací významně komplikuje. Další skupinou lidí, která digitalizaci nevítá, jsou sociálně slabší lidé, kteří si počítače a přístup k internetu nemohou dovolit. V České republice žije téměř 24 000 bezdomovců, kteří s největší pravděpodobností nemají plnohodnotný

[71]ANDRÝSOVÁ, K. Egovernment. 2012. Dostupné online z https://lenkaandrysova.cz/novinky/egovernment.html
[72]ANDRÝSOVÁ, K. Egovernment. 2012. Dostupné online z https://lenkaandrysova.cz/novinky/egovernment.html

přístup k internetu a k moderním technologiím. Digitalizace pro ně znamená například to, že jsou znevýhodněni v péči o zdraví a v komunikaci se státem. [73]

5.2 Výhody a nevýhody datových schránek

Podobně jako lze vyjmenovat výhody a nevýhody e-Governmentu, je možné poukázat na přínosy a opačné dopady provozu datových schránek.

Mezi výhody datových schránek patří například:

- komunikace s úřady je pomocí datové schránky zdarma,
- téměř většina dokumentů dojde do datové schránky,
- subjekt nebo občan, může komunikovat s úřadem z domova, nemusí nikam chodit a není vázán otevírací dobou daného úřadu,
- rychlost elektronické komunikace je větší, než kdyby občan přišel na úřad osobně,
- datové schránky umožňují lepší transparentnost odeslané pošty, občan ji nemusí ukládat a může ji úřadu kdykoliv ukázat,
- možnost svěření datové schránky jiné osobě,
- s přístupovými údaji k datové schránce se občan může přihlásit do informačních systémů sociální i finanční správy, kde najde důležité údaje o stavu svých účtů důchodového a sociálního pojištění, daňových povinností apod.,
- možnost nastavení datových stránek tak, aby se mohli do ní zasílat "Poštovní datové zprávy", např. z bank nebo pojišťovny,
- možnost přijímání veřejných i neveřejných rejstříků a registrů zdarma. [74]

Mezi nevýhody datových schránek patří:

- povinnost pravidelně vybírat datovou schránku,
- stav datové zprávy se po 10 dnech změní na doručený, i když si občan / podnikatel zprávu nepřečte,
- vytištěný dokument v elektronické podobě při jednání s úředníky může být zpochybňován jako neplatný,
- státní správa vyžaduje jen originály nebo úředně ověřené stejnopisy,

[73] CZECHOWSKÁ, J. Výhody a nevýhody digitalizace veřejné správy. [cit. 2023-03-25]. Dostupné online z https://olpcr.eu/wordpress/wp-content/uploads/2022/04/Jana-Czechowska.pdf

[74] DATOVÉ SCHRÁNKY. Výhody a nevýhody datové schránky. 2015. Dostupné online z https://www.datoveschranky.eu/info-o-datovych-schrankach/informace/vyhody-a-nevyhody-datove-schranky

- nemožnost vzájemné komunikace mezi fyzickou osobou a více firmami,
- omezené využití pro subjekty, které nemají sídlo v České republice.[75]

[75] DATOVÉ SCHRÁNKY. Výhody a nevýhody datové schránky. 2015. Dostupné online z https://www.datoveschranky.eu/info-o-datovych-schrankach/informace/vyhody-a-nevyhody-datove-schranky

II. PRAKTICKÁ/ANALYTICKÁ ČÁST

3. Kvantitativní výzkum

Cílem kvantitativního výzkumu bylo získat podklady pro vyhodnocení pravdivosti v úvodu nastolených hypotéz. Pro realizaci průzkumu bylo použito anonymní dotazníkové šetření prostřednictvím veřejné služby Vyplnto.cz.

Průzkumu se účastnily dvě skupiny respondentů. První skupinou byli OSVČ podnikatelé, druhou skupinou byli lidé pracující na úřadech veřejné správy. Oběma skupinám byl vystaven formulář s uzavřenými otázkami (uzavřená forma byla zvolna jako snaha o maximalizaci čistoty získaných dat, protože část anonymní veřejnosti vždy zneužívá možnost psát při průzkumech do formulářů volným textem k jiným účelům, než je nezištná pomoc organizátorovi průzkumu). OSVČ respondentům bylo položeno 30 otázek a zástupcům veřejné správy 26 otázek.

Formuláře byly vystaveny po dobu 3 týdnů, během nichž se podařilo získat celkem 117 vyplněných formulářů pracovníků veřejné správy a 109 vyplněných formulářů od OSVČ podnikatelů.

Procentuální míru vyplnění formulářů nebylo možné určit, protože formuláře byly distribuovány skupinám respondentů s předem neznámými počty.

3.1 Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)

Odpovědi na otázku č. 1

Obrázek 17 Odpovědi na otázku č. 1

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

51 % respondentů byli muži, 49 % ženy.

Odpovědi na otázku č. 2

Obrázek 18 Odpovědi na otázku č. 2

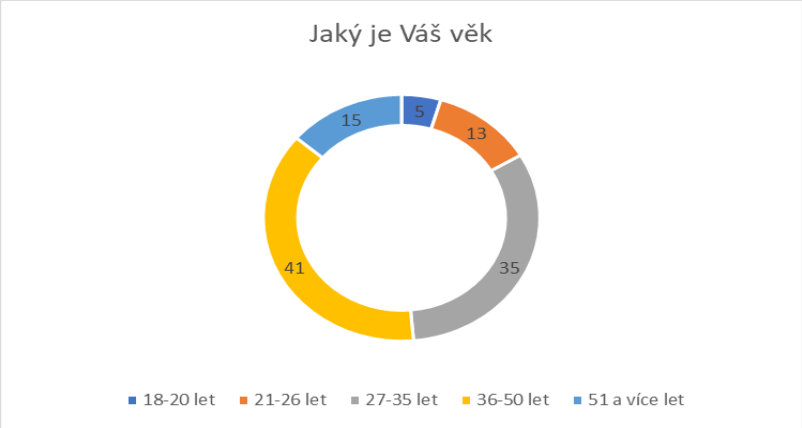

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Nejméně zastoupenou skupinou byli OSVČ nad 51 let (5), naopak nejsilnější skupinou byli respondenti ve věku 36-50 let (38 %).

Odpovědi na otázku č. 3

Obrázek 19 Odpovědi na otázku č. 3

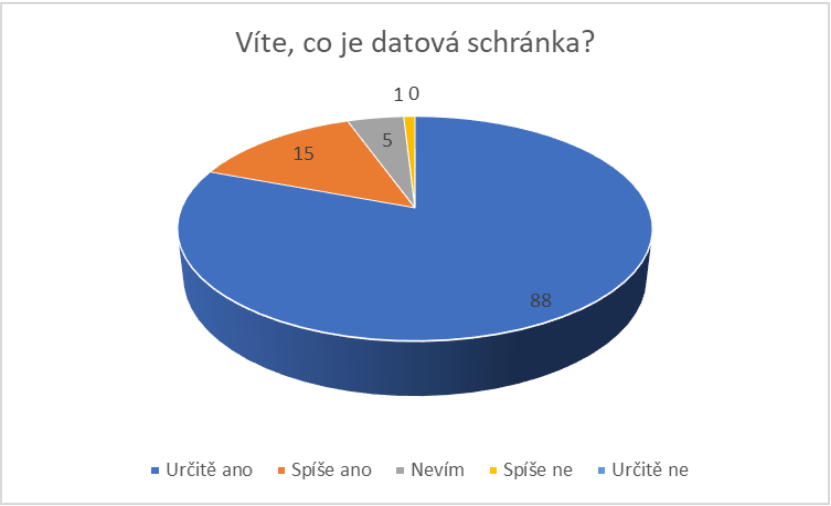

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

94 % respondentů znalo datovou schránku, necelé 1 % odpovědělo opačně.

Odpovědi na otázku č. 4

Obrázek 20 Odpovědi na otázku č. 4

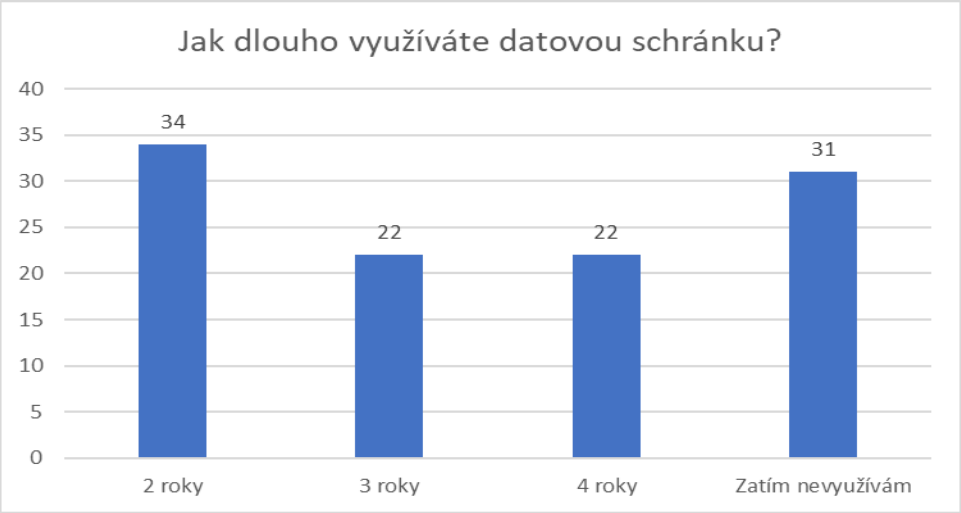

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

31 % respondentů využívá datovou schránku 2 roky, 20 % 3 roky, 20 % 4 roky a 29 % tvrdilo, že datovou schránku zatím nevyužívá.

Odpovědi na otázku č. 5

Obrázek 21 Odpovědi na otázku č. 5

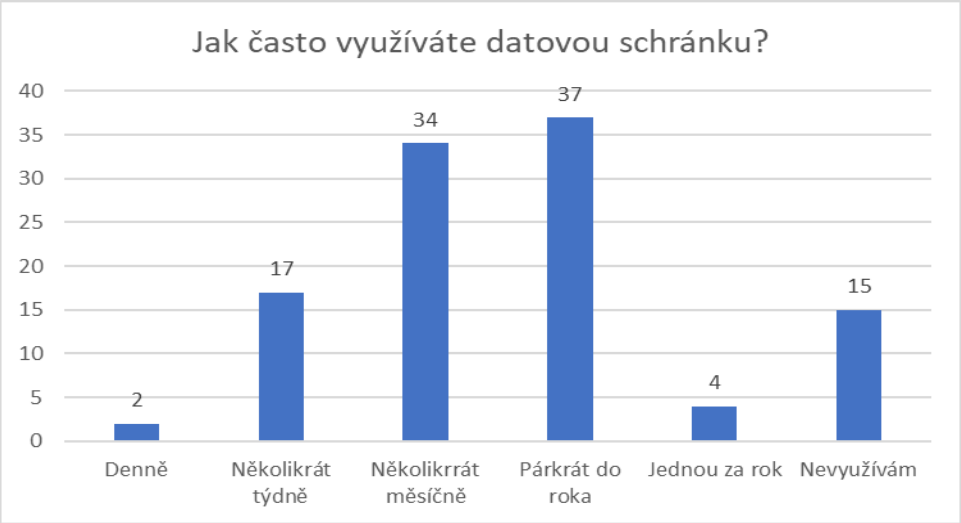

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Podnikatelé využívají nejčastěji datovou schránku několikrát ročně (34 %) a několikrát měsíčně (31 %).

Odpovědi na otázku č. 6

Obrázek 22 Odpovědi na otázku č. 6

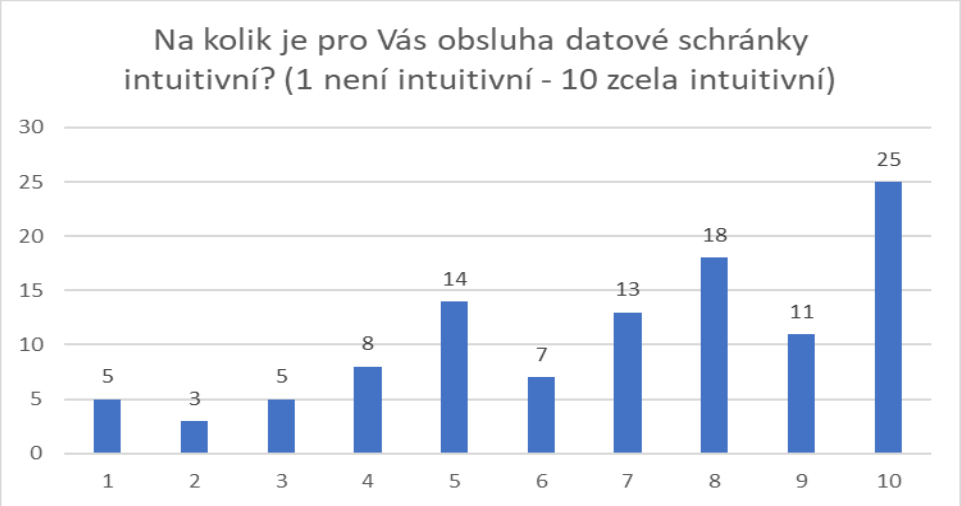

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Podle vyjádření respondentů je pro OSVČ používání datové schránky spíše intuitivní. Průměrná známka na stupnici 1-10 byla 6,75.

Odpovědi na otázku č. 7

Obrázek 23 Odpovědi na otázku č. 7

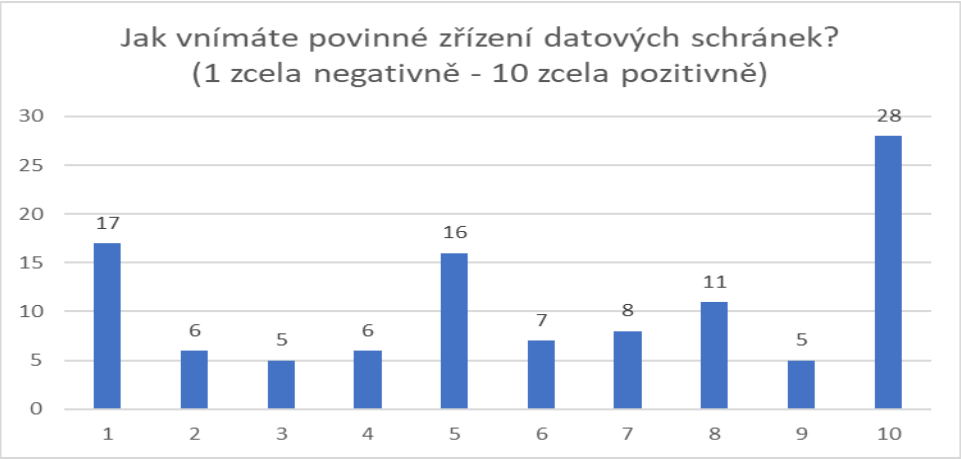

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Problematiku datových schránek vnímá pozitivně lehce nadpoloviční část OSVČ. Průměrná známka je 7,54.

Odpovědi na otázku č. 8

Obrázek 24 Odpovědi na otázku č. 8

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

83 % respondentů považuje datové schránky za rychlejší způsob komunikace s úřadem.

Odpovědi na otázku č. 9

Obrázek 25 Odpovědi na otázku č. 9

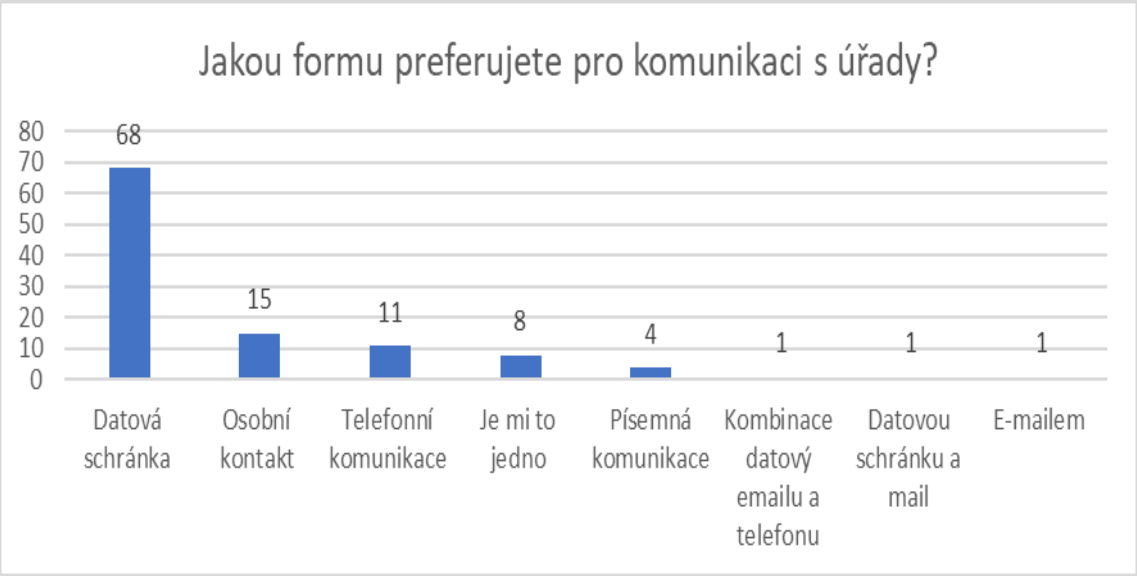

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Datová schránka je preferovanou formou komunikace pro 62 % OSVČ.

Odpovědi na otázku č. 10

Obrázek 26 Odpovědi na otázku č. 10

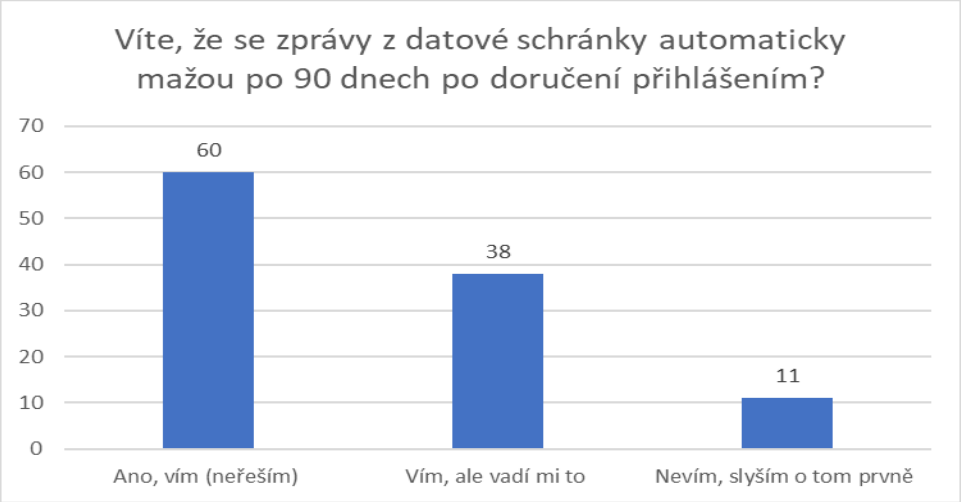

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

90 % OSVČ ví o automatickém mazání starších zpráv v datové schránce, 59 % z nich to nevadí.

Odpovědi na otázku č. 11

Obrázek 27 Odpovědi na otázku č. 11

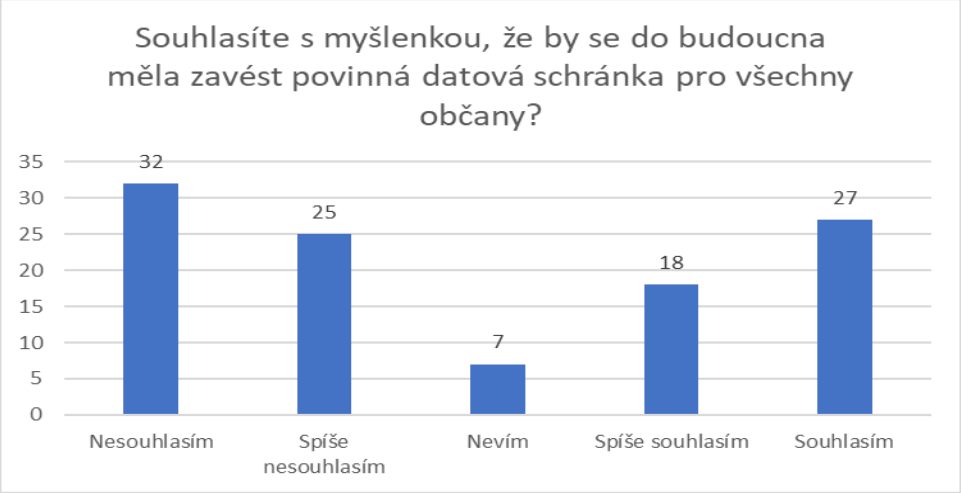

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Názory na povinné datové schránky pro všechny občany nejsou mezi OSVČ jednoznačné. 52 % je proti, 42 % by bylo pro.

Odpovědi na otázku č. 12

Obrázek 28 Odpovědi na otázku č. 12

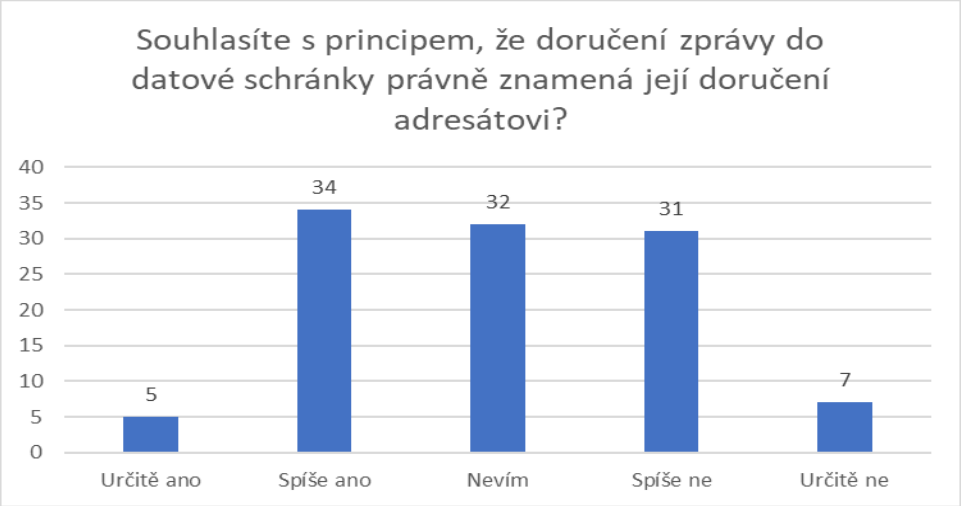

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Ani v této otázce nebyly odpovědi OSVČ jednoznačné. 36 % souhlasilo, 35 % mělo opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 13

Obrázek 29 Odpovědi na otázku č. 13

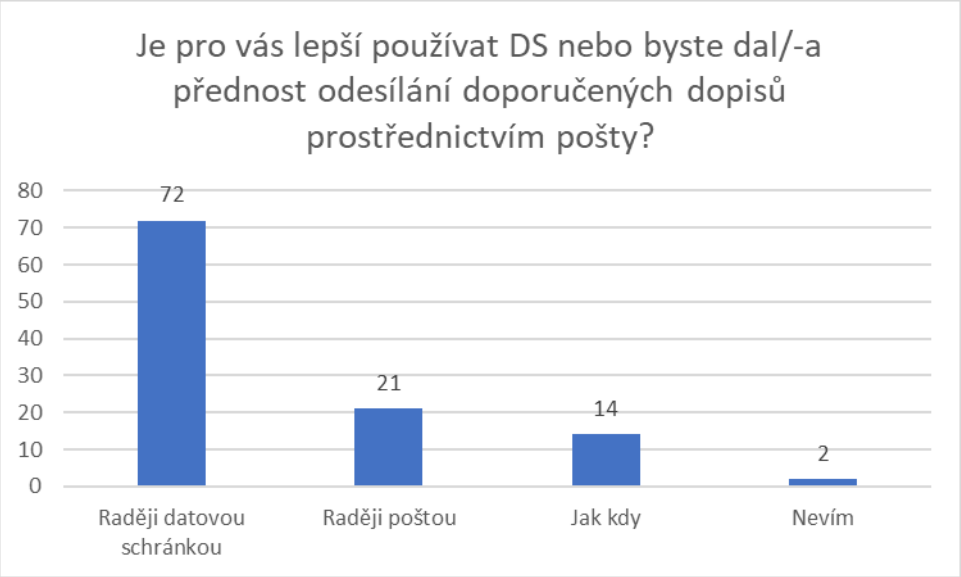

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

66 % OSVČ preferuje datovou schránku jako nejlepší nástroj pro písemnou komunikaci s úřady.

Odpovědi na otázku č. 14

Obrázek 30 Odpovědi na otázku č. 14

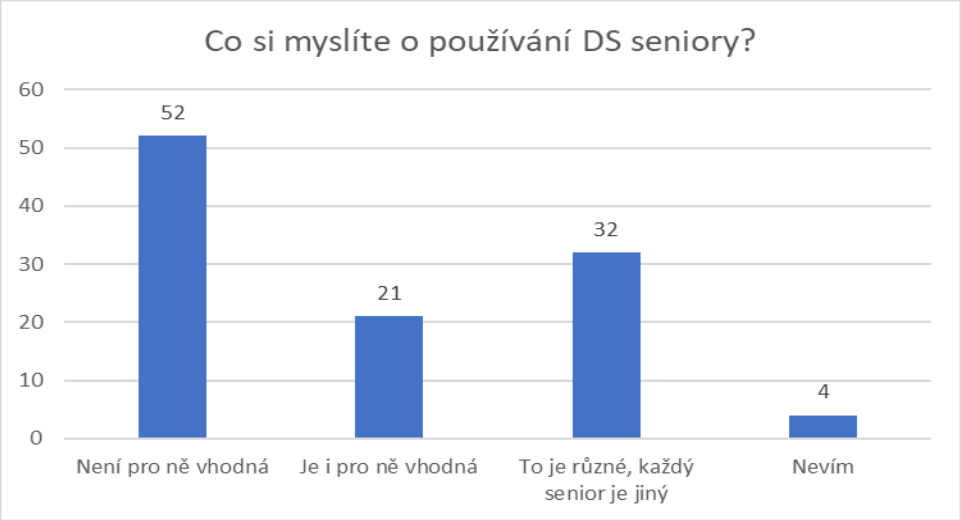

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

48 % OSVČ si myslí, že datové schránky nejsou vhodné pro seniory, opačný názor mělo 19 % respondentů.

Odpovědi na otázku č. 15

Obrázek 31 Odpovědi na otázku č. 15

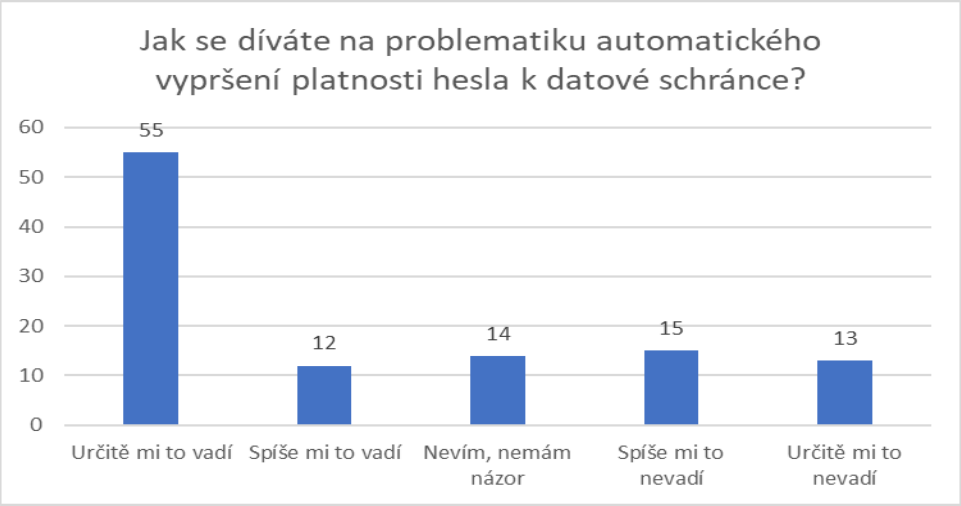

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

61 % OSVČ se nelíbí automatické vypršení platnosti přístupového hesla k datové schránce, 26 % s tím problém nemá.

Odpovědi na otázku č. 16

Obrázek 32 Odpovědi na otázku č. 16

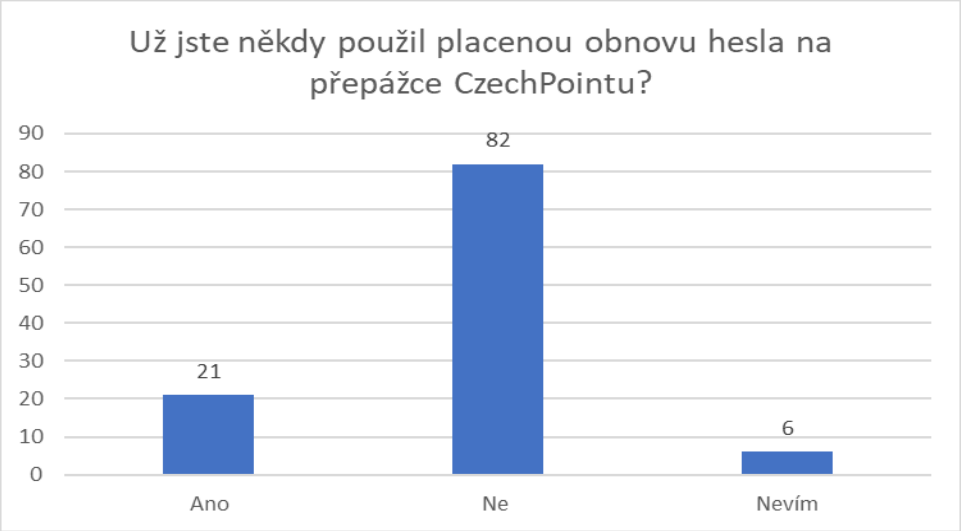

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

19 % respondentů již někdy využilo placenou obnovu propadlého hesla k datové schránce.

Odpovědi na otázku č. 17

Obrázek 33 Odpovědi na otázku č. 17

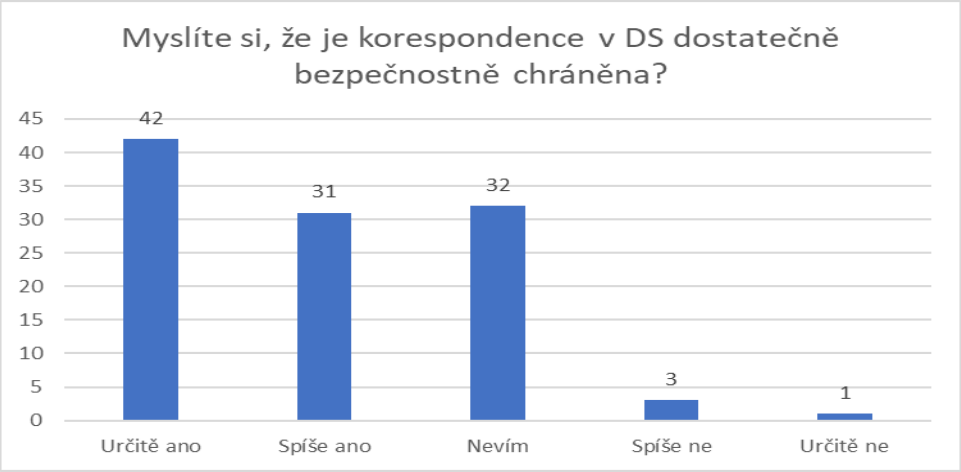

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

67 % respondentů si myslí, že zprávy v datové schránce jsou chráněny dostatečně bezpečně, 4 % mají opačná názor, 29 % neumí na otázku odpovědět.

Odpovědi na otázku č. 18

Obrázek 34 Odpovědi na otázku č. 18

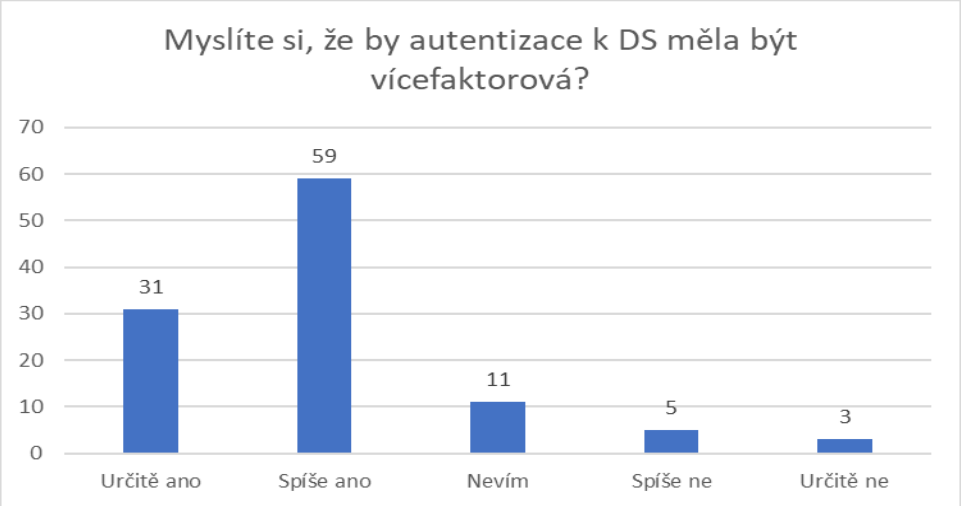

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

83 % respondentů je toho názoru, že by přihlašování k datové schránce mělo využívat více-faktorovou autentizaci.

Odpovědi na otázku č. 19

Obrázek 35 Odpovědi na otázku č. 19

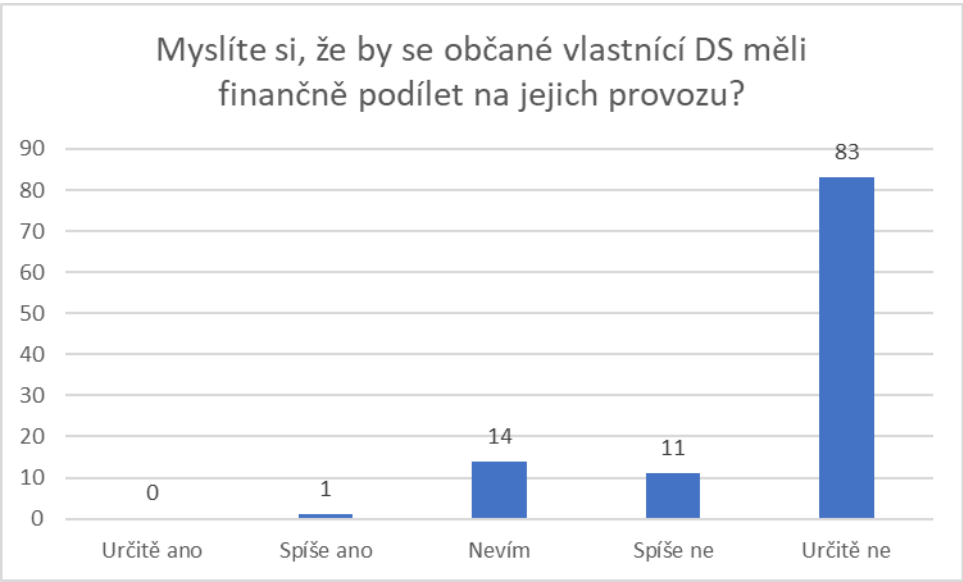

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

S finanční spoluúčastí na nákladech provozu datových schránek občany nesouhlasí 86 % OSVČ, opačný přístup má 1 %.

Odpovědi na otázku č. 20

Obrázek 36 Odpovědi na otázku č. 20

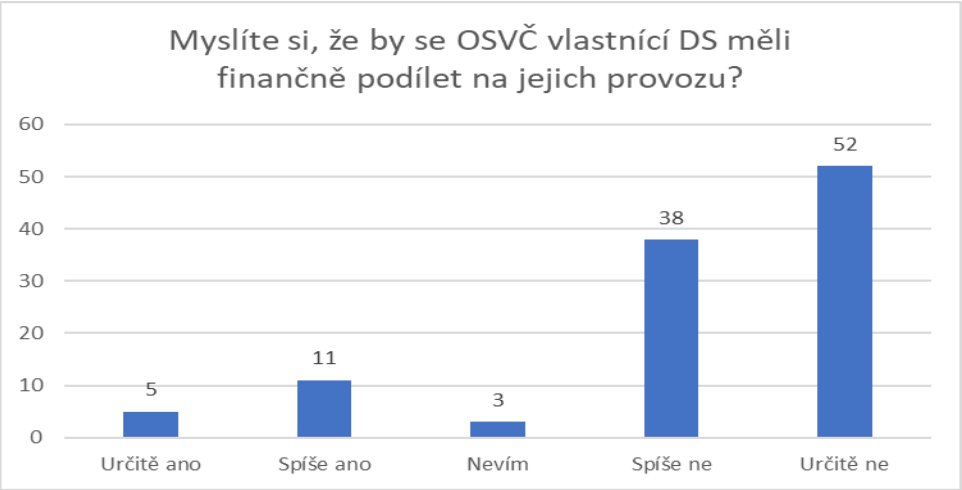

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

S finanční spoluúčastí na nákladech provozu datových schránek osobami OSVČ nesouhlasí 83 % OSVČ, opačný přístup má 14 %.

Odpovědi na otázku č. 21

Obrázek 37 Odpovědi na otázku č. 21

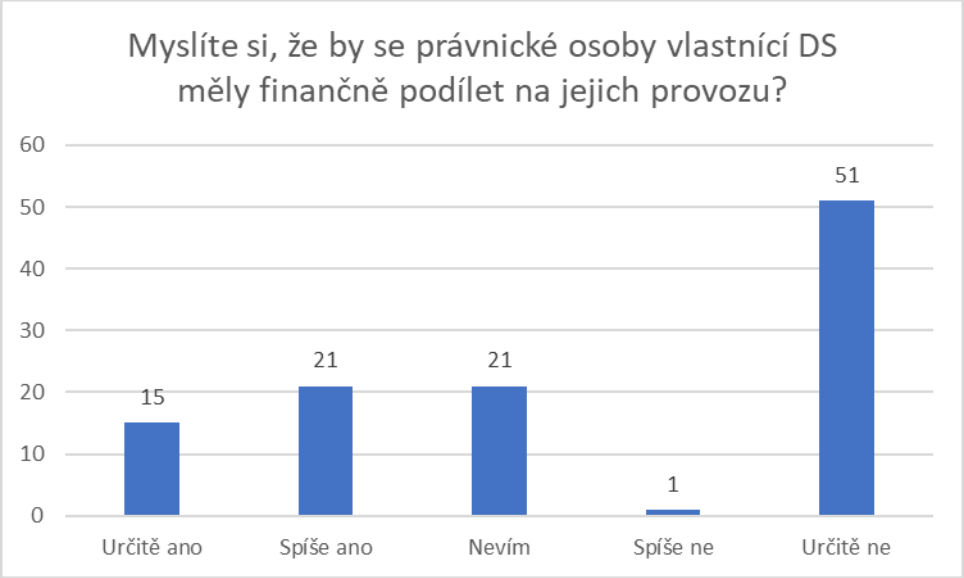

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

S finanční spoluúčastí na nákladech provozu datových schránek právnickými osobami nesouhlasí 48 % OSVČ, opačný přístup má 33 %.

Odpovědi na otázku č. 22

Obrázek 38 Odpovědi na otázku č. 22

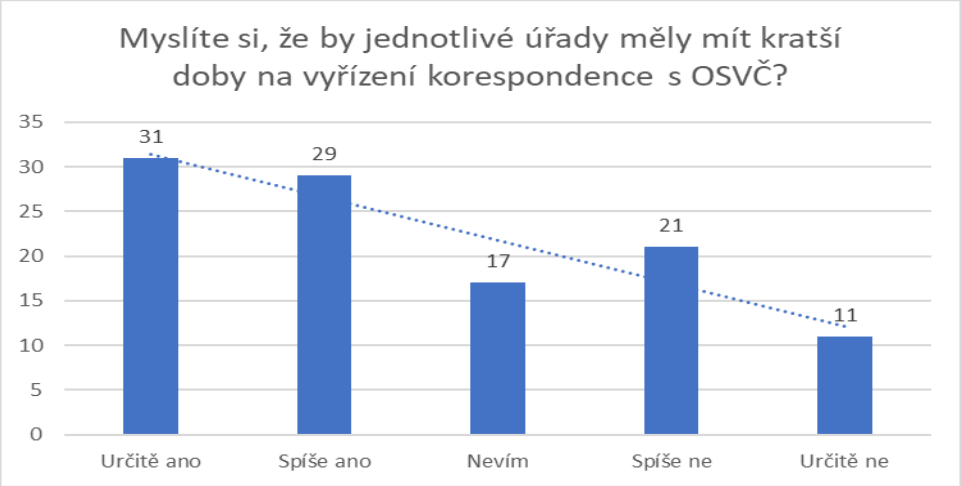

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

55 % OSVČ si myslí, že by po zavedení datových schránek měly mít úřady méně času na vyřizování žádostí.

Odpovědi na otázku č. 23

Obrázek 39 Odpovědi na otázku č. 23

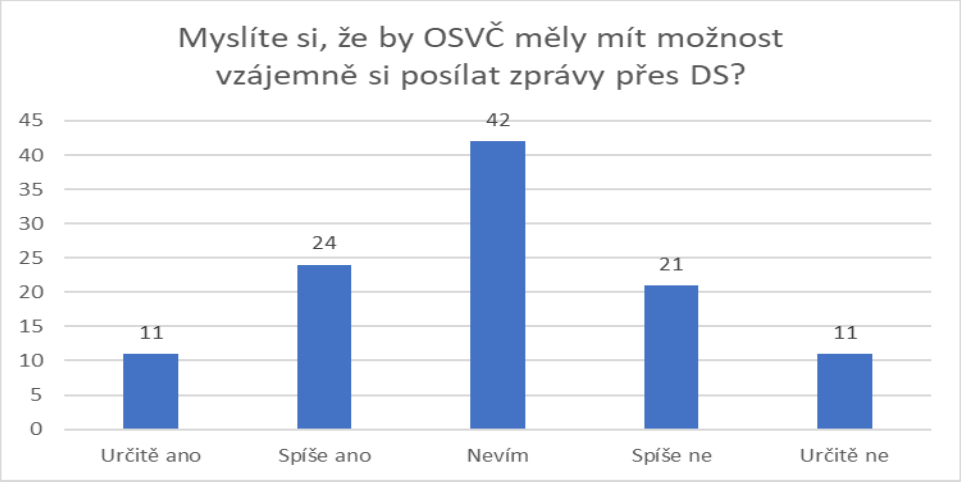

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

32 % OSVČ si myslí, že by podnikatelé měli mít možnost posílat si zprávy i vzájemně přes datové schránky. 29 % má opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 24

Obrázek 40 Odpovědi na otázku č. 24

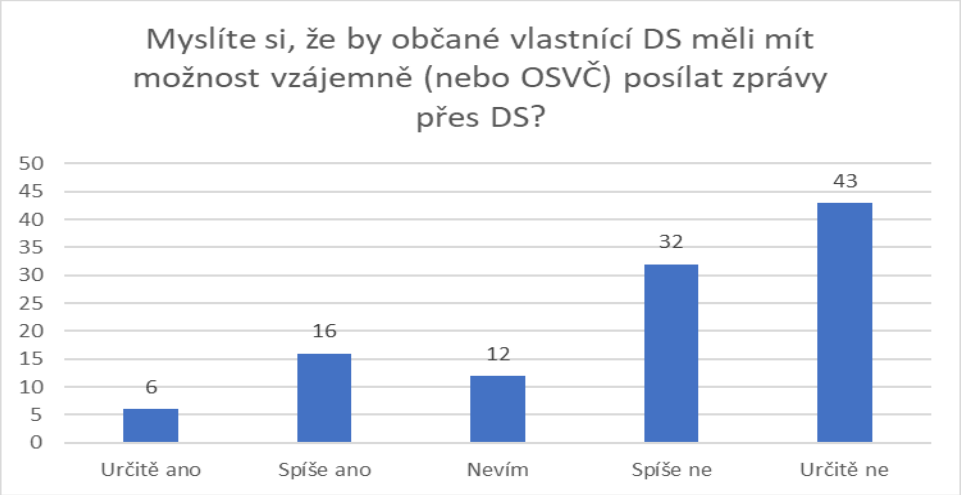

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

20 % OSVČ si myslí, že by občané měli mít možnost posílat si zprávy i vzájemně přes datové schránky. 69 % má opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 25

Obrázek 41 Odpovědi na otázku č. 25

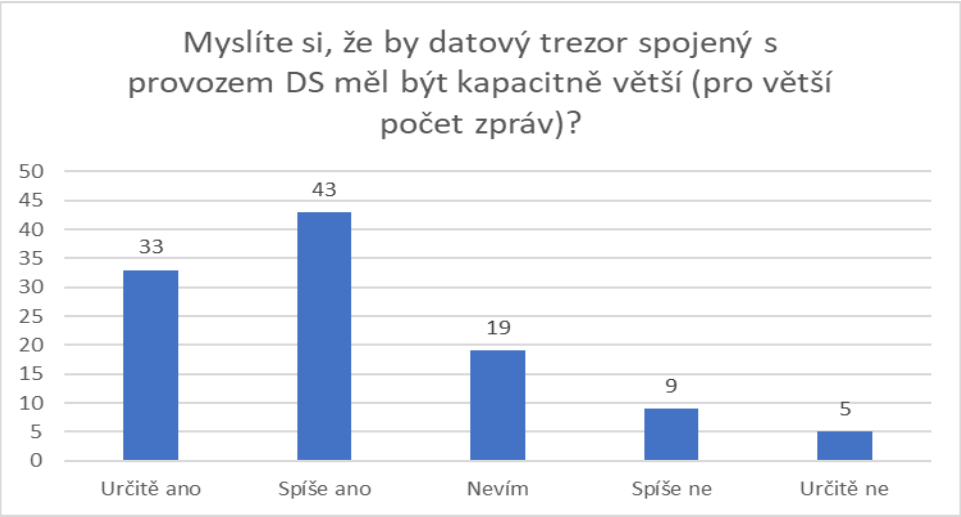

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

70 % respondentů je toho názoru, že by datový trezor měl mít větší kapacitu pro příchozí zprávy. 13 % má opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 26

Obrázek 42 Odpovědi na otázku č. 26

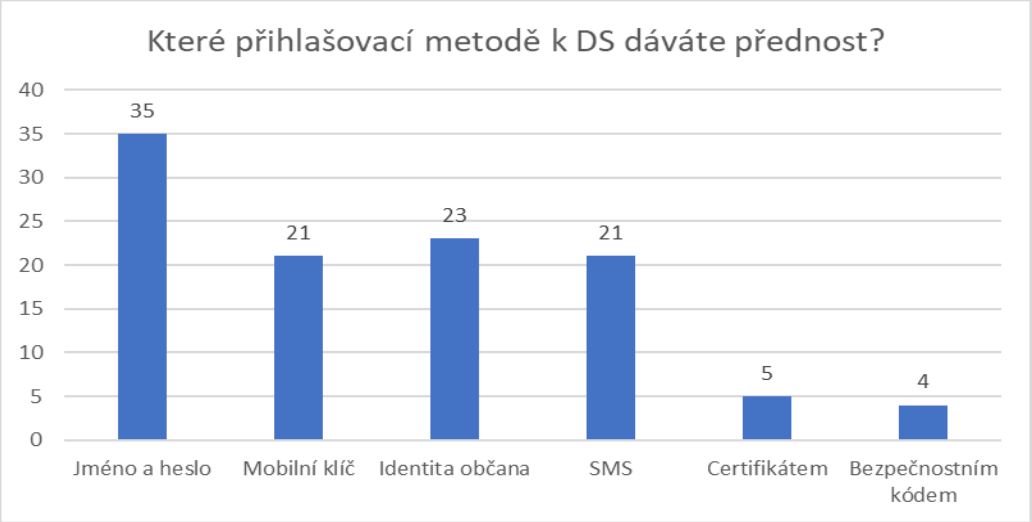

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Nejoblíbenější přihlašovací metodou OSVČ k datovým schránkám je přihlašování pomocí jména a hesla (32 %), dále prostřednictvím Identity občana (21 %) a mobilním klíčem nebo SMS (shodně po 19 %).

Odpovědi na otázku č. 27

Obrázek 43 Odpovědi na otázku č. 27

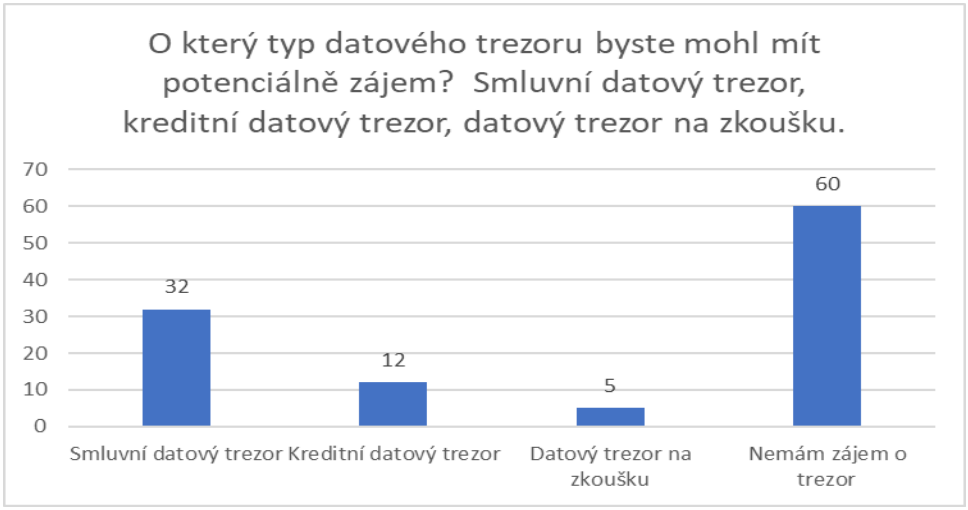

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

55 % OSVČ nemá zájem o používání datového trezoru, 29 % má zájem o smluvní trezor, 11 % o kreditní trezor.

Odpovědi na otázku č. 28

Obrázek 44 Odpovědi na otázku č. 28

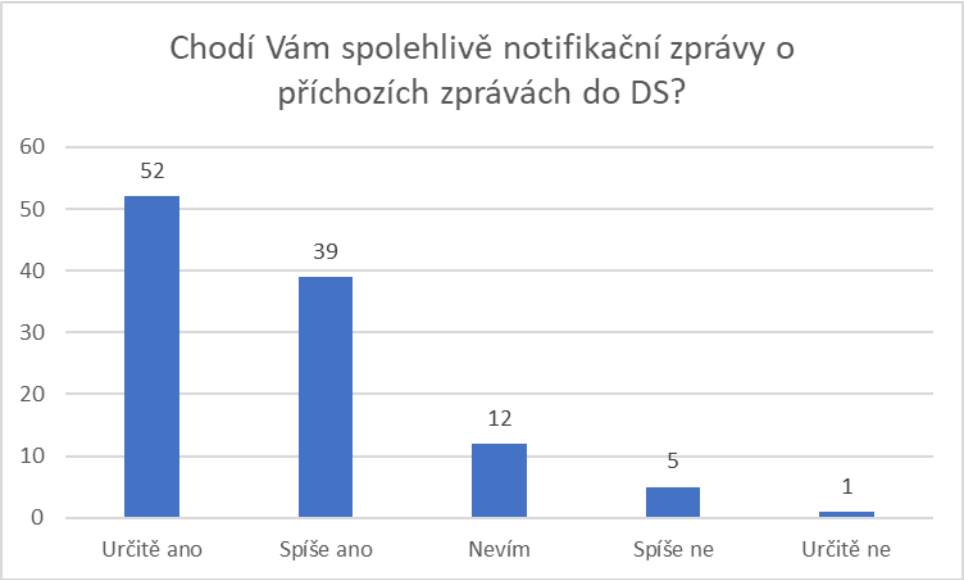

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

83% respondentů prohásilo, že jim notifikační zprávy z datové schránky chodí spolehlivě, 6 % mělo opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 29

Obrázek 45 Odpovědi na otázku č. 29

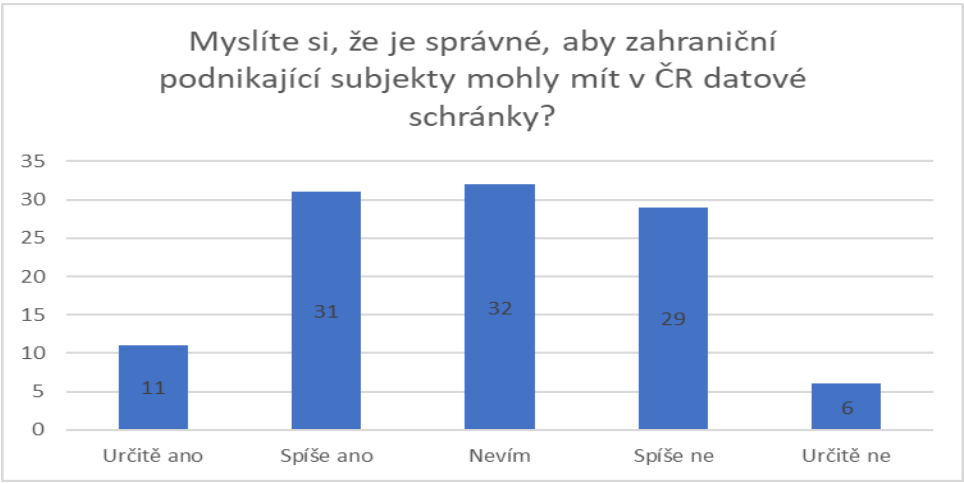

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

67 % OSVČ si myslí, že by zahraniční subjekty mohly mít v ČR také datové schránky, 32 % situaci vidí opačně.

Odpovědi na otázku č. 30

Obrázek 46 Odpovědi na otázku č. 30

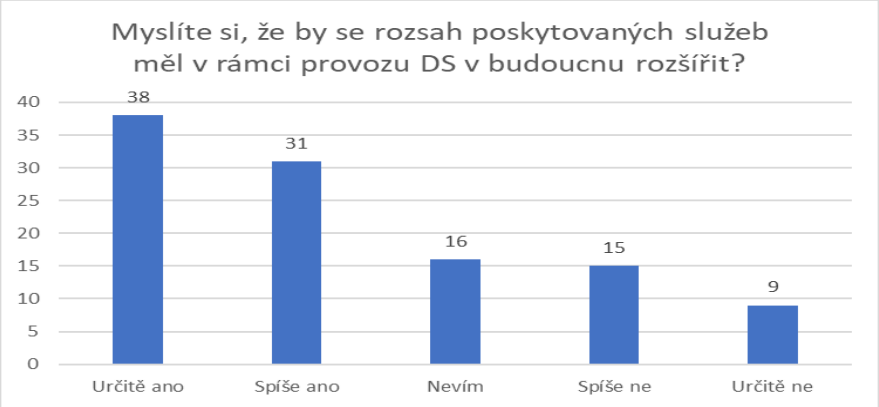

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Rozsah služeb poskytovaných v rámci datové schránky doporučuje v budoucnu rozšířit 63 % OSVČ, 22 % má opačný názor.

3.2 Respondenti ze skupiny veřejné správy

Odpovědi na otázku č. 1

Obrázek 47 Odpovědi na otázku č. 1

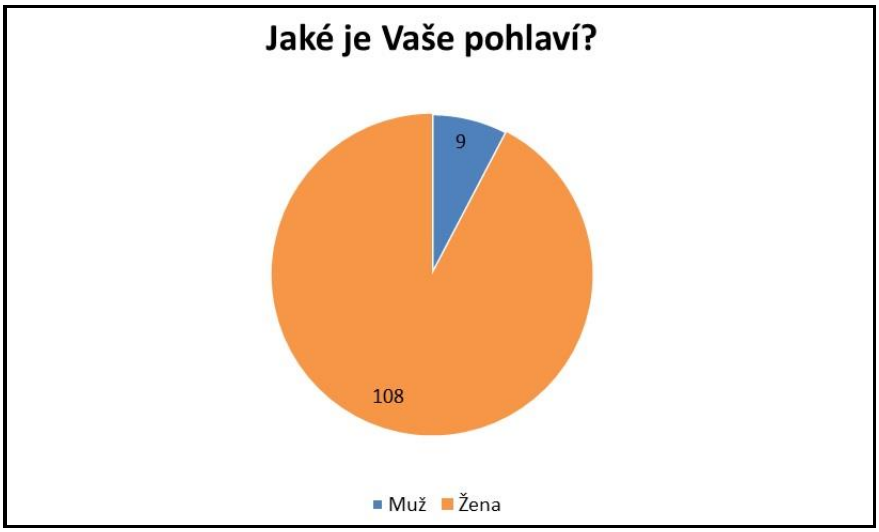

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

92 % respondentů byly ženy, 8 % muži.

Odpovědi na otázku č. 2

Obrázek 48 Odpovědi na otázku č. 2

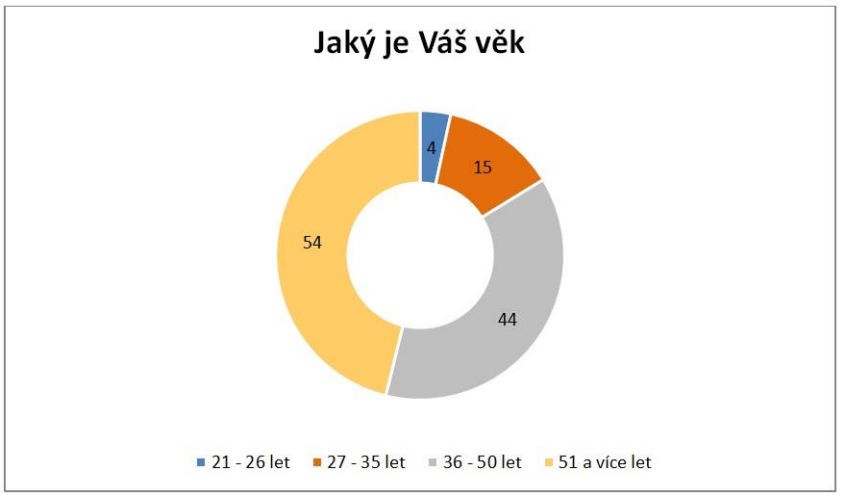

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Nejpočetnější skupinou byli zástupce veřejné správy ve věku nad 51 let (46 %), naopak nejmenší skupinou byli mladí lidé ve věku 21-26 let.

Odpovědi na otázku č. 3

Obrázek 49 Odpovědi na otázku č. 3

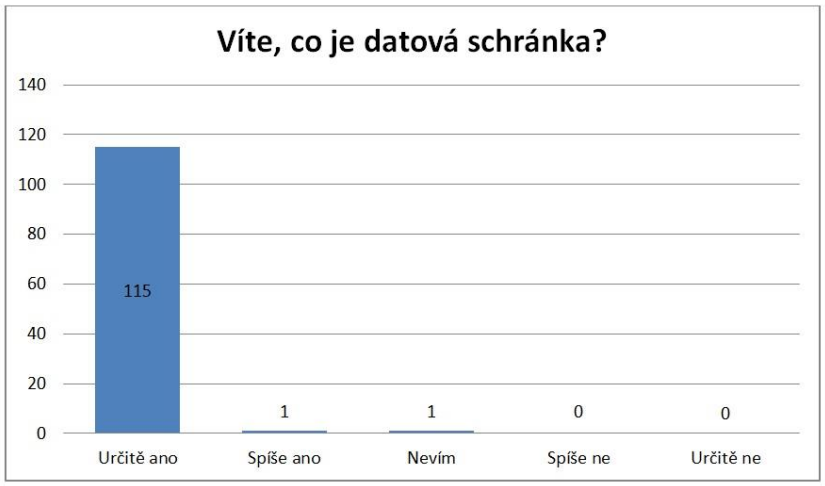

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Respondenti věděli, co je datová schránka. Pouze jeden respondent uvedl, že neví.

Odpovědi na otázku č. 4

Obrázek 50 Odpovědi na otázku č. 4

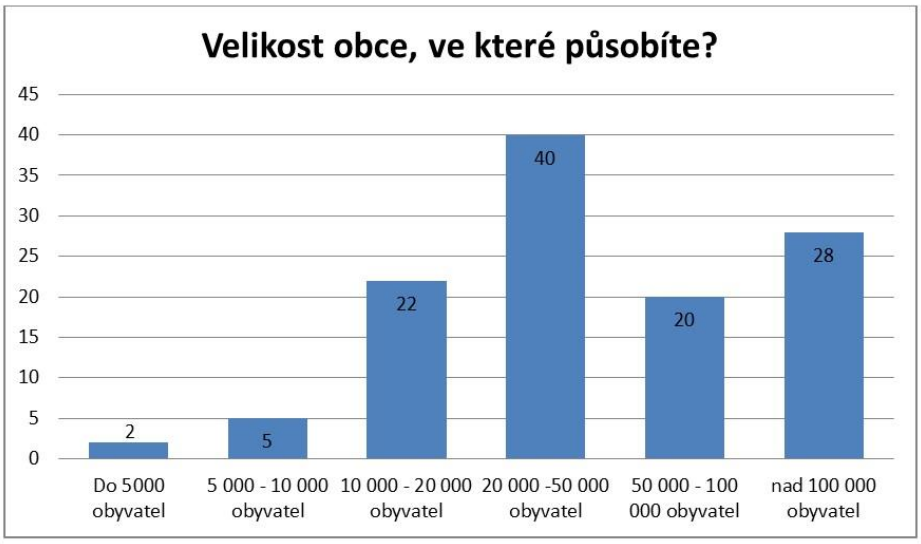

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Zástupci veřejné správy byli většinou z měst nad 10.000 obyvatel.

Odpovědi na otázku č. 5

Obrázek 51 Odpovědi na otázku č. 5

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

54 % školením nebo kurzem prošlo. 41 % respondentů nebylo pro práci s datovou schránkou proškoleno. 5% uvedlo, že neví.

Odpovědi na otázku č. 6

Obrázek 52 Odpovědi na otázku č. 6

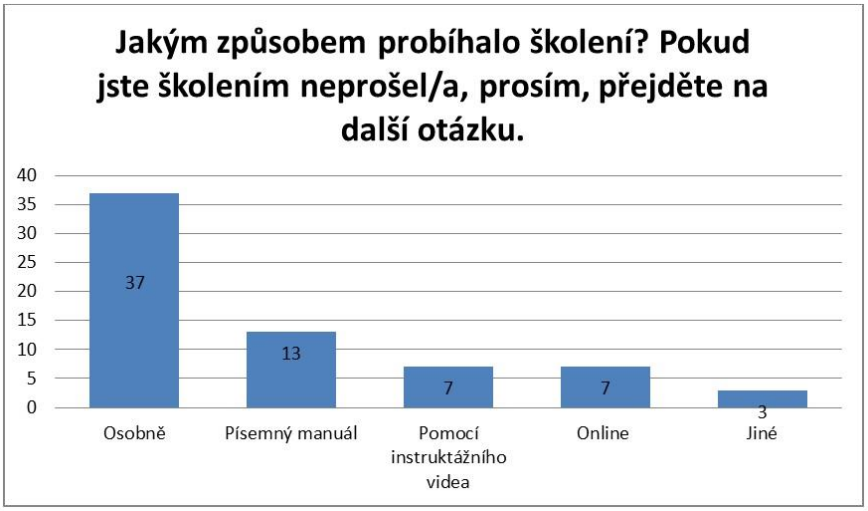

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Proškolení pracovníci i veřejné správy byli nejčastěji proškolení osobě (32 %) nebo pomocí písemného manuálu (11 %).

Odpovědi na otázku č. 7

Obrázek 53 Odpovědi na otázku č. 7

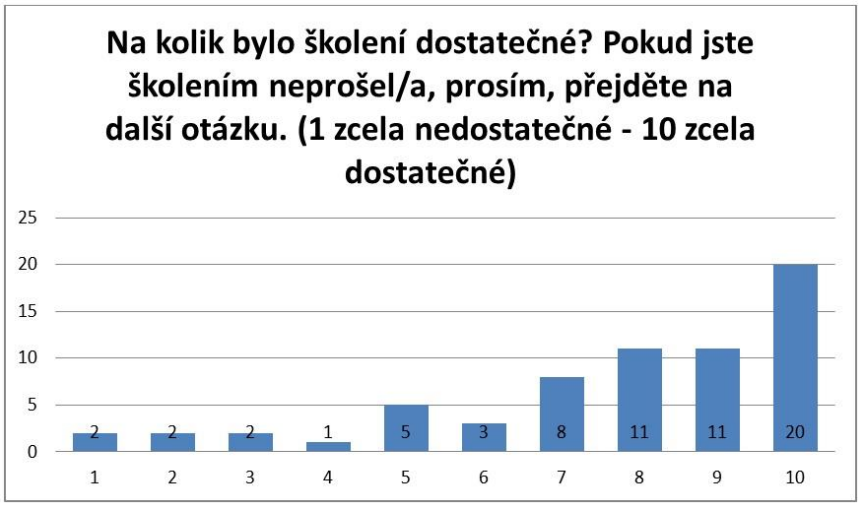

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Respondenti považují školení, kterým prošli, za dostačující.

Odpovědi na otázku č. 8

Obrázek 54 Odpovědi na otázku č. 8

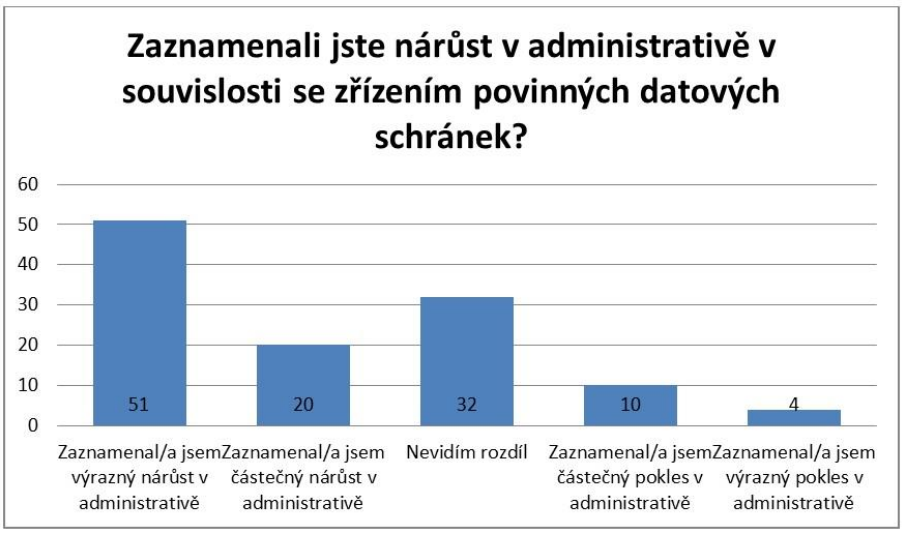

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

44 % respondentů uvedlo, že zaznamenalo výrazný nárůst administrativy po spuštění povinných datových schránek, 17% zaznamenalo částečný nárůst a 27% nevidí rozdíl. Zbylých 12% zaznamenalo úbytek administrativy.

Odpovědi na otázku č. 9

Obrázek 55 Odpovědi na otázku č. 9

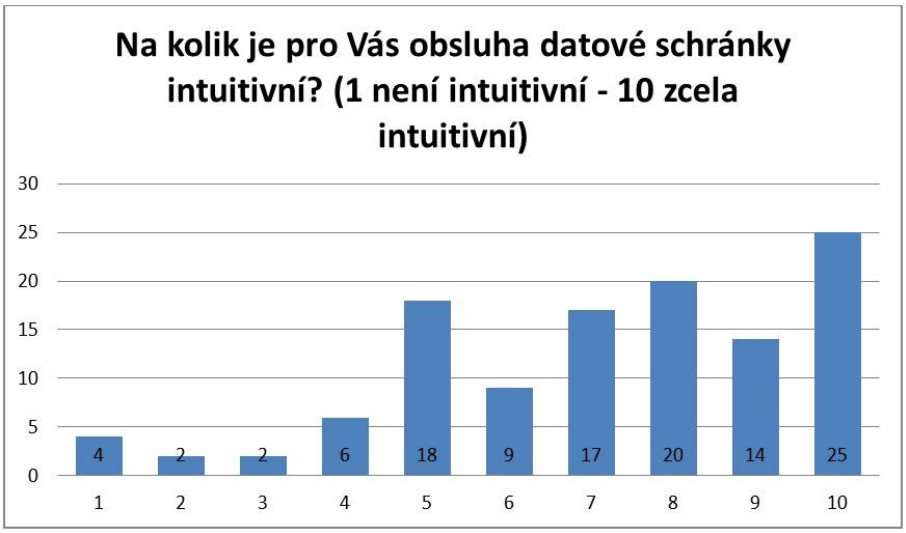

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Pro většinu respondentů je obsluha datové schránky intuitivní.

Odpovědi na otázku č. 10

Obrázek 56 Odpovědi na otázku č. 10

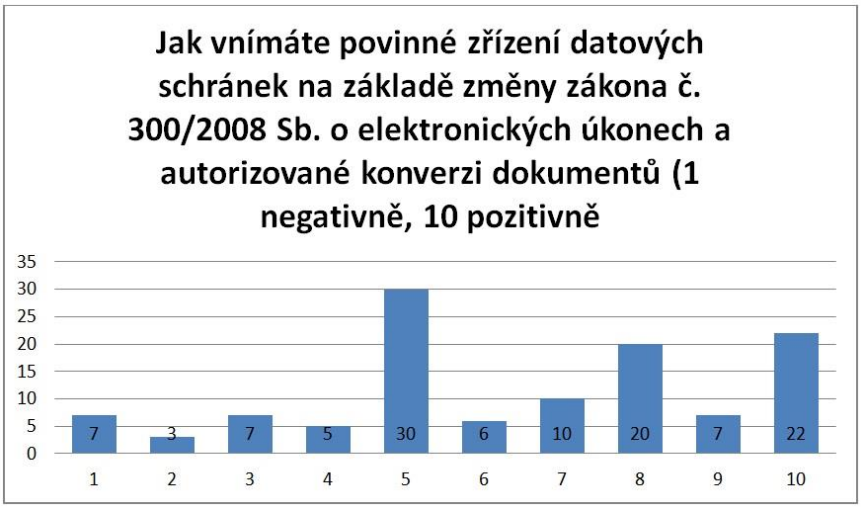

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Po změně uvedeného zákonu vnímá povinné zřízení datových schránek pozitivně 56% respondentů, neutrálně 25%, 19% negativně.

Odpovědi na otázku č. 11

Obrázek 57 Odpovědi na otázku č. 11

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

81 % respondentů považuje datovou schránku za rychlější způsob komunikace občana s úřadem.

Odpovědi na otázku č. 12

Obrázek 58 Odpovědi na otázku č. 12

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

27 % respondentů preferuje jako hlavní komunikační kanál občanů a podnikatelů s úřadem datovou schránku, 50 % osobní kontakt.

Odpovědi na otázku č. 13

Obrázek 59 Odpovědi na otázku č. 13

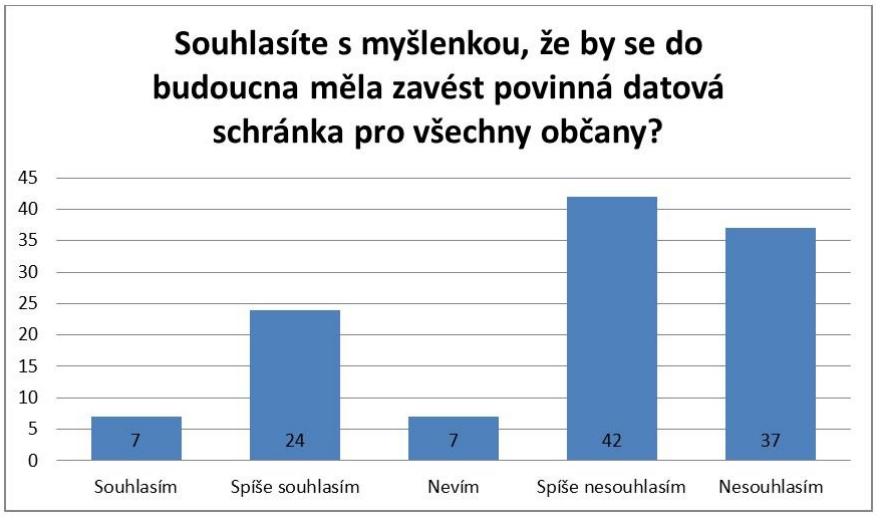

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

68 % respondentů nesouhlasí s myšlenkou, že by datové schránky měly být povinné pro všechny občany.

Odpovědi na otázku č. 14

Obrázek 60 Odpovědi na otázku č. 14

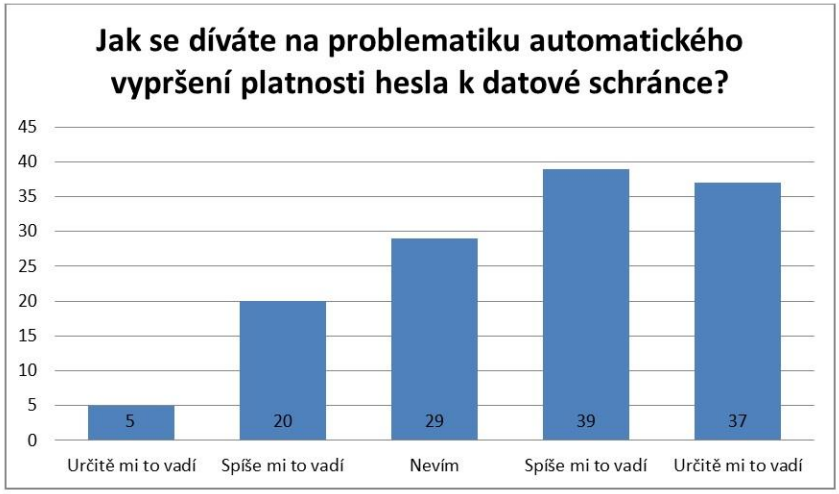

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

54 % respondentů automatický reset přístupového hesla (po nastaveném intervalu) k datové schráně nevadí, 21 % má opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 15

Obrázek 61 Odpovědi na otázku č. 15

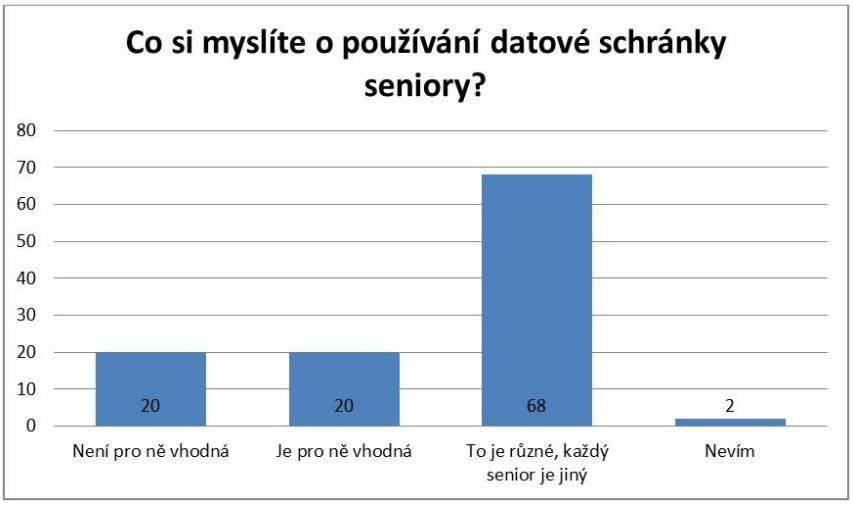

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Názory respondentů na vhodnost institutu datové schránky pro seniory jsou velmi vyrovnané (pro a proti). Žádný názor nepřevažuje.

Odpovědi na otázku č. 16

Obrázek 62 Odpovědi na otázku č. 16

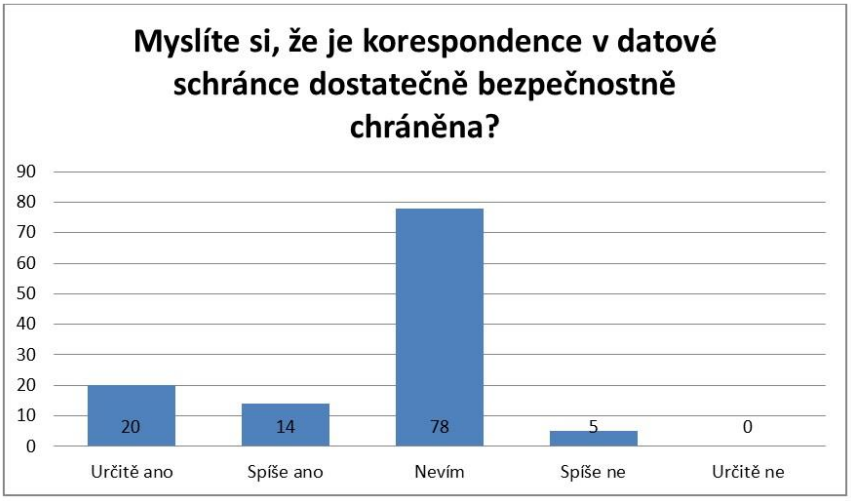

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

29 % respondentů si myslí, že je komunikace v rámci datových schránek bezpečná, opačný názor mají 4 %. Většina respondentů nedovede k otázce zaujmout postoj.

Odpovědi na otázku č. 17

Obrázek 63 Odpovědi na otázku č. 17

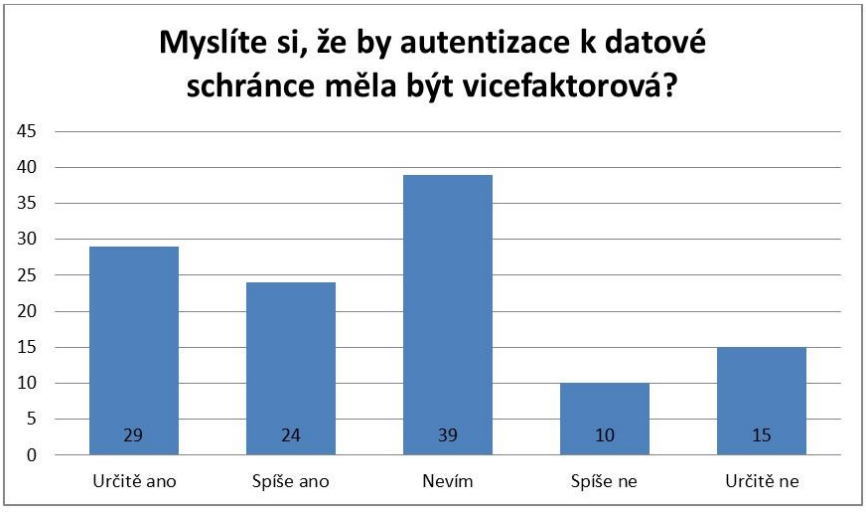

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

46 % respondentů souhlasí s tím, aby autentizace při přihlašování byla více-faktorová, 5 % má opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 18

Obrázek 64 Odpovědi na otázku č. 18

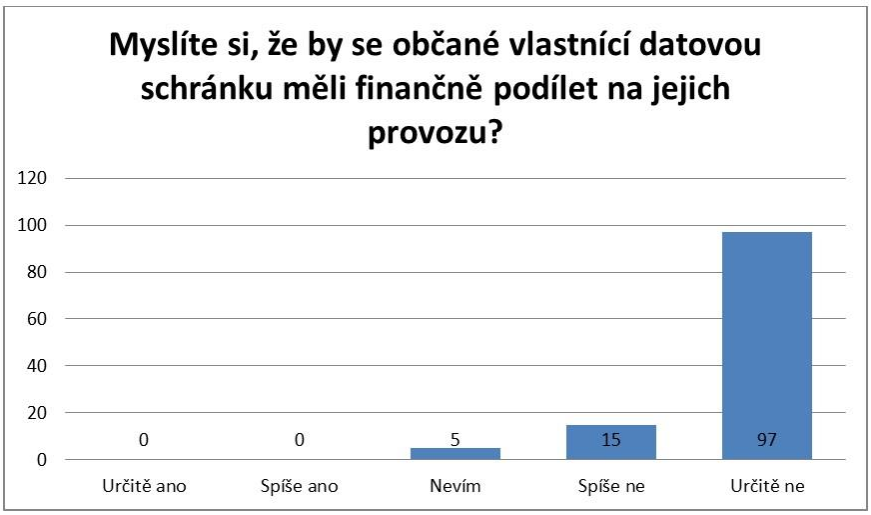

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

96 % respondentů je toho názoru, že se občané neměli finančně podílet na provoz datových schránek.

Odpovědi na otázku č. 19

Obrázek 65 Odpovědi na otázku č. 19

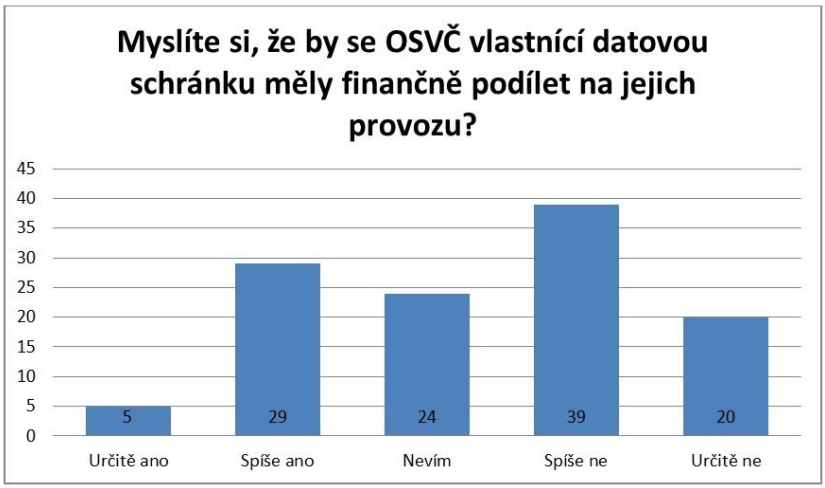

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

50% respondentů je toho názoru, že se OSVČ neměli finančně podílet na provoz datových schránek, 29 % má opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 20

Obrázek 66 Odpovědi na otázku č. 20

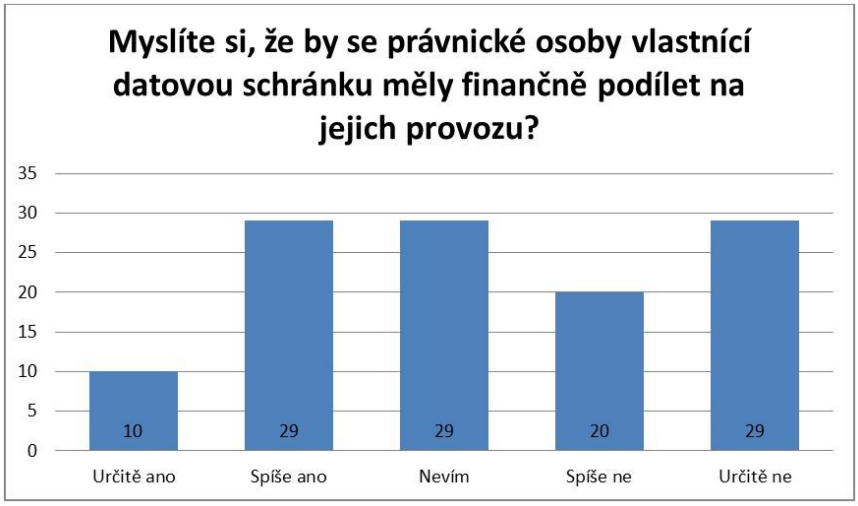

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

42 % respondentů je toho názoru, že se právnické osoby neměly finančně podílet na provoz datových schránek, 33 % má opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 21

Obrázek 67 Odpovědi na otázku č. 21

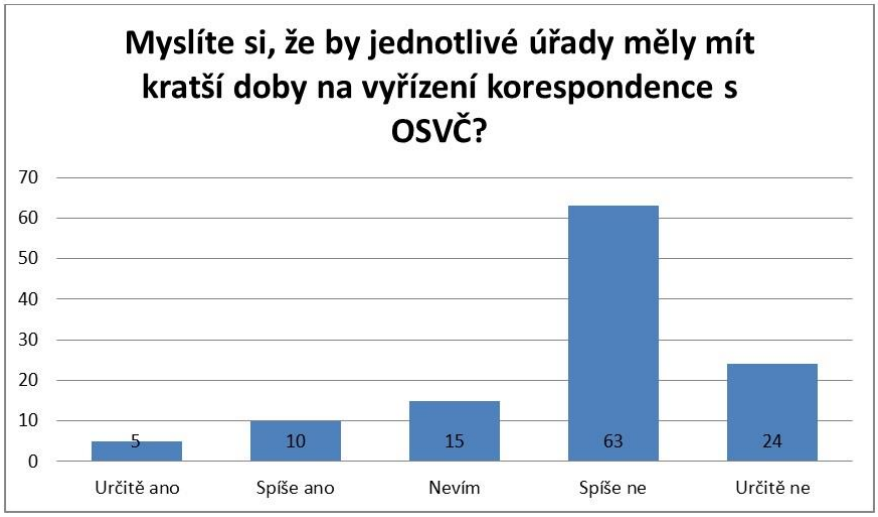

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

75% respondentů uvedlo, že by úřady neměly mít kvůli datovým schránkám kratší nastavenou dobu na vyřizování korespondence s OSVČ, 13 % by bylo pro kratší dobu vyřizování.

Odpovědi na otázku č. 22

Obrázek 68 Odpovědi na otázku č. 22

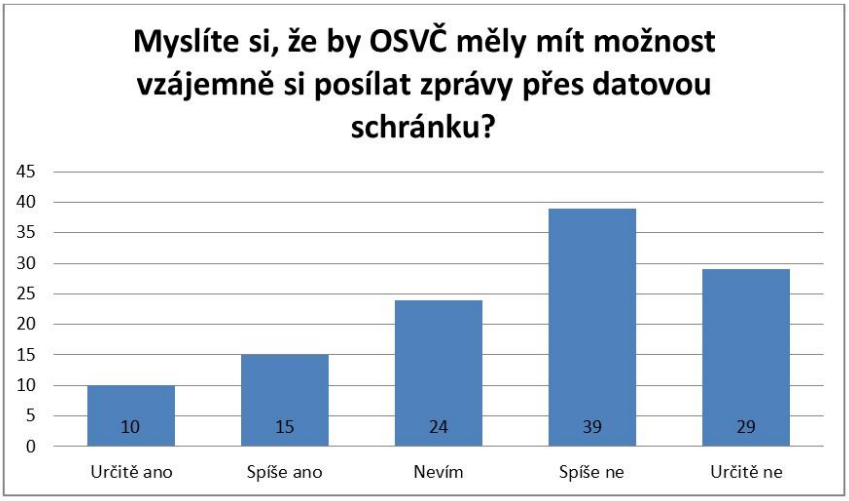

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

58 % respondentů je toho názoru, že by OSVČ neměly mít možnost vzájemně si posílat zprávy přes datové schránky. 21 % situaci vidí opačně.

Odpovědi na otázku č. 23

Obrázek 69 Odpovědi na otázku č. 23

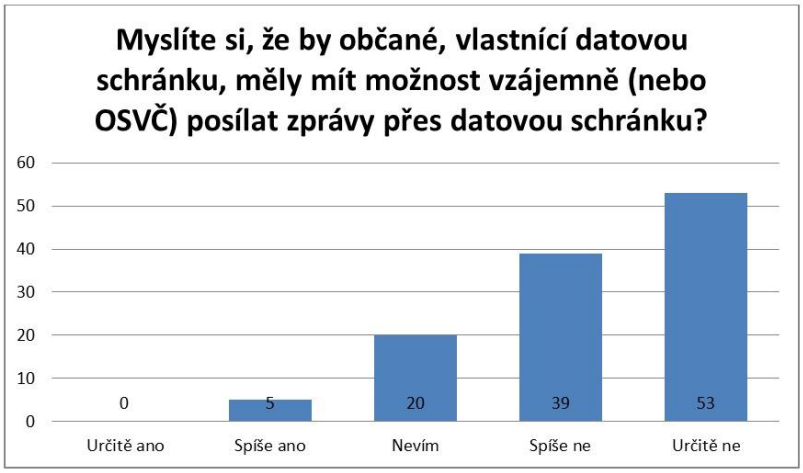

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

79 % respondentů nesouhlasí tím, aby si občané vzájemně (nebo podnikatelům OSVČ) posílali zprávy přes datové schránky. 4 % mají opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 24

Obrázek 70 Odpovědi na otázku č. 24

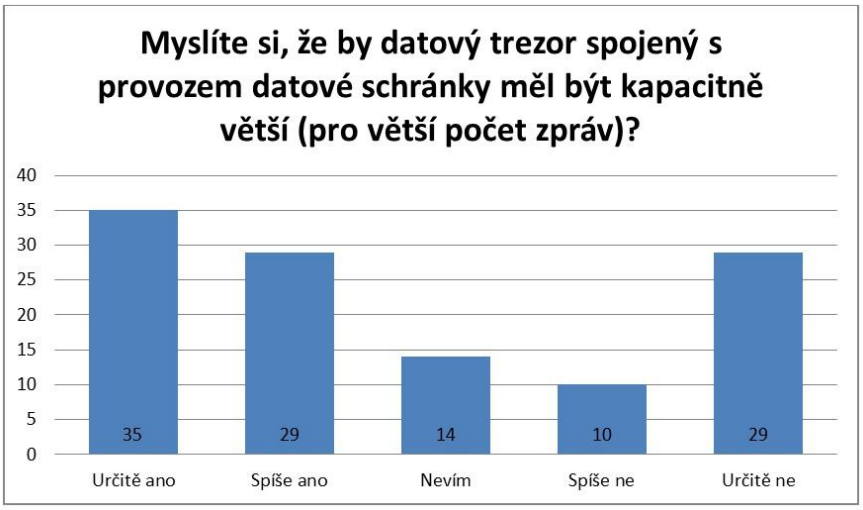

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

54 % respondentů je toho názoru, že by datový trezor měl mít větší kapacitu, 33 % pro to nevidí důvod.

Odpovědi na otázku č. 25

Obrázek 71 Odpovědi na otázku č. 25

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

54 % respondentů si myslí, že i zahraniční subjekty mohou mít datové schránky v České republice, 29 % má opačný názor.

Odpovědi na otázku č. 26

Obrázek 72 Odpovědi na otázku č. 26

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Podle 75 % respondentů by se měly služby poskytované datovou schránkou v budoucnu rozšířit, 17 % si to nemyslí.

3.3 Vyhodnocení hypotéz

Pro vyhodnocení pravdivosti v úvodu nastolených hypotéz byly použity odpovědi respondentů v kvantitativním průzkumu.

Hypotéza č.1: Pro vyhodnocení hypotézy byly použity odpovědi respondentů ze skupiny OSVČ na otázku č. 9, podle kterých je datová schránka nejpreferovanější formou komunikace pro 62 % OSVČ. Tímto výsledkem je možné považovat hypotézu za **vyvrácenou**.

Hypotéza č.2: Pro vyhodnocení hypotézy byly použity odpovědi respondentů ze skupiny OSVČ na otázku č. 27, podle kterých 55 % OSVČ nemá zájem o používání datového trezoru. Tímto výsledkem je možné považovat hypotézu za **potvrzenou**.

Hypotéza č.3: Pro vyhodnocení hypotézy byly použity odpovědi respondentů ze skupiny veřejné správy na otázku č. 8, podle kterých zaznamenalo výrazný nárůst

administrativy po spuštění datových schránek 71 % respondentů. Tímto výsledkem je možné považovat hypotézu za **vyvrácenou**.

4. Vyhodnocení

Průzkum ukázal, že institut datových schránek, tak jak je dnes realizován a provozován, je veřejností i úředníky přijímán víceméně bez větších rozpaků. Jeho smysl chápou obě strany, byť názory na některé dílčí otázky nejsou v těchto skupinách zcela shodné. Jedním z rozdílů je například to, že si podnikatelská veřejnost představuje, že tím, že úředníci odbavují žádosti podnikatelů a občanů přes internet a datovou schránku, mělo by vše běžet výrazně rychleji a jednodušeji a úředníci by měli mít na vyřizování záležitostí méně času. Opačný pohled mají lidé, kteří jsou na druhé straně datové schránky a reálně vnímají, že jim administrativa v souvislosti s provozem povinných datových schránek narostla. Proto si nemyslí, že by existence a používání schránek mělo automaticky znamenat, že úřad bude pracovat výrazně rychleji než dříve a že na vše budou kratší lhůty. Do technických detailů řešení datových schránek ani jedna uživatelská strana nevidí, nedovede tudíž posoudit, zda je řešení bezpečné, takže dokud nejsou známy kybernetické incidenty většího rozsahu o nabourání útočníků a zcizení dat v datových schránkách, považují dané řešení za (pravděpodobně) bezpečné a spolehlivé.

Slabinami na straně veřejné správy je (podle průzkumu) nedostatečná příprava úředníků na práci s datovými schránkami. Standardem by mělo být, že 100 % úředníků pracujících s datovými schránkami je pro tuto práci vyškoleno a proškoleno, což se ukázalo jako nedostatečně zajištěné.

ZÁVĚR

Elektronizace veřejné správy je velmi širokým tématem, kterému věnuje státní správa významnou pozornost, mj. i proto, že realizované služby jsou na očích veřejnosti i odborníků, kteří vyhodnocují a leckdy i komentují jejich kvalitu. Dalším důvodem pozornosti veřejné správy v čele s vládou je také to, že se do projektů elektronizace služeb veřejné správy vkládá velké množství finančních prostředků, na které se používají nejen prostředky ze státního rozpočtu, ale také evropské dotace.

Procesem elektronizace služeb veřejné správy prochází postupně v podstatě všechny státy světa, byť v řadě zemí je jeho průběh zpomalený a prostředky na realizaci jsou velmi omezené, takže stejnojmenný proces má v různých zemích různý (obsah z pohledu šíře zastřešovaných služeb a ambicí, které jednotlivé státy v tomto ohledu mají).

V České republice je proces elektronizace stále v běhu, byť velká část naplánovaných služeb již realizována byla. Veřejnost vnímá elektronizaci vesměs pozitivně, snad jen s výjimkou seniorů, kterých se bohužel nikdo neptá, zda/jak jim tato změna komplikuje život. Nové směry vždy určuje taková část společnosti, která procesy řídí a která rozhoduje o jejich financování, proto jsou všechny ostatní skupiny vnímány jako minoritní, které se musí novým věcem přizpůsobit. Takto to bohužel funguje i u elektronizace veřejné správy.

Hlavní společenský proud, tedy primárně lidé v produktivním věku, změny vítají, a to hlavně z důvodů, že jejich prostřednictvím chtějí získat sami pro sebe nějaké výhody. Nejviditelnějšími službami veřejné správy jsou datové schránky, identita občana, portály veřejné správy, elektronická podání a další služby, které ovlivňují životy milionů lidí v našem státě. Tyto služby mění některé zaběhnuté procesy a přináší nový vítr do vztahu mezi občanem a veřejnou správou. Technologické novinky, které přináší aktuální vývoj, jsou nevyřčeným příslibem, že je možné očekávat další změny v rozsahu a obsahu služeb, které je možné prostřednictvím elektronické komunikace realizovat a občanům nabídnout. Za malou probíhající technologickou revoluci jsou aktuálně považovány technologie v oblasti umělé inteligence, které přináší téměř v každodenním rytmu zajímavé novinky, jež bude s vysokou pravděpodobností možné časem nasadit a používat i v oblasti elektronických služeb poskytovaných státem jeho občanům. Je jen

otázkou času, kdy se tyto technologie uplatní i ve státní správě a kdy bude moci jejich služeb využívat i řadový občan.

Problematice e-Governmentu se věnovala tato práce, která v teoretické části vysvětila základní termíny e-Governmentu a vysvětlila jeho základní koncepce v oblastech elektronického podpisu, elektronických značek, elektronických podatelen, certifikátů, časových razítek. Práce dále popsala legislativní oporu e-Governmentu a přiblížila základní prvky e-Governmentu v České republice, kterými jsou CzechPoint, datové schránky, základní registry, elektronické portály apod. Teoretickou část uzavřelo stručné zhodnocení výhod a nevýhod e-Governmentu a datových schránek. V praktické části práce byl realizován kvantitativní průzkum nad problematikou datových schránek. Průzkum proběhl formou dotazníkového šetření, jehož respondenty byli OSVČ podnikatelé na straně jedné a úředníci pracující ve veřejné správě na straně druhé. Výstupy průzkumu byly použity na vyhodnocení pravdivosti tří v úvodu popsaných hypotéz. Dvě hypotézy byly vyvráceny, pravdivost jedné byla potvrzena. Cíle práce byly splněny.

RESUME

Modern western states use as an effective and practical tool of their state administration management, whose authorities keep various evidence, communicate with citizens as well asi with each other, so the logical outcome and connection of available technologies on the one hand and state administration activities on the other is the electronization and digitalisation of services , which the state administration provides to the citizens of the country.

The topic of the diploma thesis is the electronicization of public administration in the Czech Republic - e-Government. The work is divided into two parts. The theoretical part consists of 5 chapters that deal with the basic terms of e-Government, elements of e-Government such as Czech POINT, data box or basic registers. Furthermore, the development stages of electronicization are described in the work, the goals are defined, where the electronicization of public administration is headed and what exactly is its purpose. The legislative coverage of this area is also presented and the current state and progress of the planned steps are explained. Other chapters deal with the comparison of e-Government with other states, the security of e-Government and its advantages and disadvantages.

In the practical part of this thesis, a quantitative survey was conducted in the form of an anonymous questionnaire survey in order to obtain data for evaluating the veracity of the following hypotheses.

H1: "More than 75% of self-employed persons prefer a data box as the best means of electronic communication with the state administration."

H2: "More than 50% of self-employed persons are not interested in using a data safe."

H3: "More than 75% of public administrative workers have noticed a significant increase in administration in connection with the launch of data boxes."

The methods that were used in the work are the following: analysis, synthesis, comparison, deduction, study of professional literature, questionnaire survey and quantitative statistical evaluation.

The results of the survey were used to evaluate the veracity of the three above-mentioned hypotheses. The survey showed that the institute of data boxes, as it is implemented and operated today, is accepted by the public and officials more or less without major unease. Its meaning is understood by both parties, even if the opinions on some sub-issues are not completely the same in these groups. Two hypotheses were disproved, the truth of one was confirmed. The objectives of the work have been met.

SEZNAM ZDROJŮ

Knižní zdroje

BOKŠA, M., BOKŠOVÁ, J., HORÁK, J., PAVLICA, K., STROHAL. J., ŠARCOH, S., *Digitální Česko v digitální Evropě*, 2019. ISBN - 978-80-87042-75-5

BUDIŠ, P., HŘEBÍKOVÁ, I. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. 2010. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-617-4

GÁLA, L. POUR, J., TOMAN P. *Podniková informatika: počítačové aplikace v podnikové a mezipodnikové praxi, technologie informačních systémů, řízení a rozvoj podnikové informatiky*. 2006 Praha: Grada. ISBN: 80-247-1278-4

KÁŇA, P., KALOUSKOVÁ, P. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium na středních a vyšších odborných školách*. 5. aktualizované vydání. Ostrava: Montanex, 2019. ISBN 978-80-7225-465-1.

MATES, P., Smejkal, V. (2006). *E-government v českém právu*. Praha: Linde Praha, a.s.

FELIX, Ondřej, Jiří KAUCKÝ, Jindřich KOLÁŘ, et al. *Jak se (z)rodil eGON: reforma a elektronizace veřejné správy*. Praha: CEVRO Institut, 2015.

ŠPAČEK, David. *EGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2012

LIDINSKÝ, Vít, Ivana ŠVARCOVÁ, Petr BUDIŠ, Zbyněk LOEBL a Barbora PROCHÁZKOVÁ. *EGovernment bezpečně*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2462-1.

Internetové zdroje

ADOBE.COM. *Poskytovatelé vlastních časových razítek služby Adobe Acrobat Sign. Popis funkce.* 2022. Dostupné online z https://helpx.adobe.com/cz/sign/using/custom-time-stamp-providers.html

AUTENTI. Co je to elektronický podpis? [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://autenti.com/cs/blog/co-je-to-elektronicky-podpis?utm_term=&utm_campaign=%5BSN%5D+/+DSA+/+INT+/+CS+/+Elektronický+podpis+(E-podpis)&utm_source=adwords&utm_medium=ppc&hsa_acc=3048952534&hsa_cam=17938456937&hsa_grp=151199752468&hsa_ad=629835459832&hsa_src=g&hsa_tgt=dsa-1854775676059&hsa_kw=&hsa_mt=&hsa_net=adwords&hsa_ver=3&gclid=EAIaIQobChMI3ZOyvIDg_AIVPI9oCR0UDwxNEAMYASAAEgK_iPD_BwE

ANDRÝSOVÁ, K. *Egovernment.* 2012. Dostupné online z https://lenkaandrysova.cz/novinky/egovernment.html

BĚHÁVKA, P. *Časová razítka I. – vše, co potřebujete vědět o časových razítkách.* 2019. Dostupné online z https://blog.cgmsvet.cz/casova-razitka-i-vse-co-potrebujete-vedet-o-casovych-razitkach/?at=98f42

CGM. *Elektronická dokumentace bez kompromisů*. [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://www.cgm.com/cze_cz/produkty/sluzby/cgm-casova-razitka.html?gclid=EAIaIQobChMIlrPG-qrg_AIVx5rVCh0avA0zEAAYASAAEgJ1u_D_BwE

CVIS.CZ. *Implementace e-podatelny na městské úřady.* [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://cvis.cz/hlavni.php?stranka=novinky/clanek.php&id=418

CZECH POINT. *Jaké služby poskytuje Czech POINT*? Praha, 2021. Dostupné online z https://www.czechpoint.cz/public/verejnost/sluzby/

CZECHOWSKÁ, J. *Výhody a nevýhody digitalizace veřejné správy.* [cit. 2023-03-25]. Dostupné online z https://olpcr.eu/wordpress/wp-content/uploads/2022/04/Jana-Czechowska.pdf

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *E-government a jeho využívání.* 2011. Dostupné online z https://www.czso.cz/documents/10180/20541261/1804110312_14.pdf/93f1f48f-cb66-4fc4-8c04-90d195d35438?version=1.0

DATOVÉ SCHRÁNKY. *Výhody a nevýhody datové schránky.* 2015. Dostupné online z https://www.datoveschranky.eu/info-o-datovych-schrankach/informace/vyhody-a-nevyhody-datove-schranky

DENÍKVEŘEJNÉSPRÁVY. *E-government: Evropa je celosvětovým lídrem, ČR zaostává*. 2020. Dostupné online z https://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6803143

EVROPSKÁ KOMISE. *Index digitální ekonomiky a společnosti (DESI).* [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi

GTIT.EU. *Jak funguje elektronický podpis*. 2016. Dostupné online z https:// www.grit.eu/clanky-a-novinky/jak-funguje-elektronicky-podpis

INSTITUT PRAHA. *Základní legislativa v oblasti eGovernmentu(eGON).* [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/egon/pdf_programy/zakladni_legislativa.pdf

MOJEDATOVASCHRANKA.CZ. *Ještě nemáte datovku?* [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://info.mojedatovaschranka.cz/info/cs/

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Příručka plánování digitalizace služeb veřejné správy ČR.* 2021. Dostupné online z https://archi.gov.cz/_media/dokumenty:prirucka_pro_planovani_digitalizace_-_final_v1.pdf

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Digitální Česko. Informační koncepce České republiky. Navazující dokument č.2. Slovník pojmů eGovernmentu.* [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://archi.gov.cz/_media/dokumenty:navazujici_dokument_c_2_slovnik-egov-slovnik_egov.pdf

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Působnost ministerstva. Ministerstvo vnitra České republiky*. 2021a. Dostupné online z https://www.mvcr.cz/clanek/pusobnost-ministerstva.aspx

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Blíží se automatické zřízení datových schránek pro OSVČ, spolky, nadace nebo sdružení.* [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://www.mvcr.cz/clanek/blizi-se-automaticke-zrizeni-datovych-schranek-pro-osvc-spolky-nadace-nebo-sdruzeni.aspx

NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Souhrnná zpráva o digitalizaci veřejné správy v ČR*. 2019. Dostupné online z https://www.nku.cz/assets/publikace-a-dokumenty/ostatni-publikace/zprava-o-digitalizaci-verejne-spravy.pdf

NÚKIB. *Kybernetické útoky pohledem NÚKIB. Leden 2023*. 2023. Dostupné online z https://www.nukib.cz/download/publikace/vyzkum/2023-01_Kyberneticke_incidenty.pdf

PETERKA, J. *Kolik budou stát základní registry?* 2011. Dostupné online z https://www.lupa.cz/clanky/kolik-budou-stat-zakladni-registry/

REKONSTRUKCESTATU.CZ. *Zpráva ke stavu veřejné správy*. 2020. Dostupné online z https://www.rekonstrukcestatu.cz/download/gOXuZg/souhrnna-zprava-verejna-sprava-2020_2.pdf

SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Registr obyvatel. [*cit. 2023a-02-04]. Dostupné online z https://szrcr.cz/cs/registr-obyvatel

SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Registr osob. [*cit. 2023b-02-04]. Dostupné online z https://szrcr.cz/cs/registr-obyvatel

SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Registr územní identifikace, adres a nemotivostí. [*cit. 2023c-02-04]. Dostupné online z https://szrcr.cz/cs/registr-obyvatel

SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Registr práv a povinností. [*cit. 2023d-02-04]. Dostupné online z https://szrcr.cz/cs/registr-obyvatel

UNITED NATIONS. *UN – Egovernment Knowledgebase*. [cit. 2023-02-04]. Dostupné online z https://publicadministration.un.org/egovkb/Data-Center

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ. *Elektronická podatelna*. [cit. 2023-01-24]. Dostupné online z https://www.uoou.cz/elektronicka-podatelna/os-1007?p1=4753

VAŠEK, J. *Jak se vyznat v digitální terminologii*. 2020. Dostupné online z: https://kem.vscht.cz/digitalni-nakup-scm/archiv-2021/jak-se-vyznat-v-digitalni-terminologii

VLÁDA ČR. *Aktualizovaný harmonogram a technické způsoby provedení digitalizace služeb veřejné správy na období 2021–2025*. 2022. Dostupné online z https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--1-5.pdf

VLÁDA ČR. *Harmonogram digitalizace*. 2022. Dostupné online z https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fblobpma3prod.blob.core.windows.net%2Fpma3space%2Ffd9df240-6596-11ed-9231-99f5742cbdb3_plan_digitalizace_2022.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK

Právní dokumenty

Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální službu

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon 111/2009 Sb. o základních registrech

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech

Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti

Zákon č. 250/2017 Sb. o elektronické identifikaci

Zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv

Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech

Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

OBRÁZKY

Obrázek 1 Procesy podepisování a ověřování 10
Obrázek 2 E-podatelna 13
Obrázek 3 Vytvoření časového razítka 16
Obrázek 4 Počet výstupů ze systému Czech POINT v letech 2007 - 2011 18
Obrázek 5 Počet výstupů ze systému Czech POINT v letech 2018 - 2022 19
Obrázek 6 Využívání služeb Czech POINTU z roku 2022 19
Obrázek 7 Datová schránka 21
Obrázek 8 Procento úkonů klienta, které lze realizovat daným obslužným kanálem 30
Obrázek 9 Stav zpracování služeb v agendách úřadů k 1. 9. 2021 31
Obrázek 10 Míra dostupnosti úkonů klienty v jednotlivých obslužných kanálech 32
Obrázek 11 Harmonogram dokončení digitalizace úkonů ve službách 33
Obrázek 12 Mezinárodní porovnání stavu digitalizace veřejné správy v roce 2019 34
Obrázek 13 DESI index v roce 2022 34
Obrázek 14 Nejpokročilejší země Evropy v oblasti E-Governmentu podle EGDI indexu 35
Obrázek 15 Celosvětové porovnání hodnot indexu EGDI 36
Obrázek 16 Počty kybernetických útoků v roce 2022 38
Obrázek 17 Odpovědi na otázku č. 1 43
Obrázek 18 Odpovědi na otázku č. 2 44
Obrázek 19 Odpovědi na otázku č. 3 44
Obrázek 20 Odpovědi na otázku č. 4 45
Obrázek 21 Odpovědi na otázku č. 5 45
Obrázek 22 Odpovědi na otázku č. 6 46
Obrázek 23 Odpovědi na otázku č. 7 46
Obrázek 24 Odpovědi na otázku č. 8 47
Obrázek 25 Odpovědi na otázku č. 9 47
Obrázek 26 Odpovědi na otázku č. 10 48
Obrázek 27 Odpovědi na otázku č. 11 48

Obrázek 28 Odpovědi na otázku č. 12 49
Obrázek 29 Odpovědi na otázku č. 13 49
Obrázek 30 Odpovědi na otázku č. 14 50
Obrázek 31 Odpovědi na otázku č. 15 50
Obrázek 32 Odpovědi na otázku č. 16 51
Obrázek 33 Odpovědi na otázku č. 17 51
Obrázek 34 Odpovědi na otázku č. 18 52
Obrázek 35 Odpovědi na otázku č. 19 52
Obrázek 36 Odpovědi na otázku č. 20 53
Obrázek 37 Odpovědi na otázku č. 21 53
Obrázek 38 Odpovědi na otázku č. 22 54
Obrázek 39 Odpovědi na otázku č. 23 54
Obrázek 40 Odpovědi na otázku č. 24 55
Obrázek 41 Odpovědi na otázku č. 25 55
Obrázek 42 Odpovědi na otázku č. 26 56
Obrázek 43 Odpovědi na otázku č. 27 56
Obrázek 44 Odpovědi na otázku č. 28 57
Obrázek 45 Odpovědi na otázku č. 29 57
Obrázek 46 Odpovědi na otázku č. 30 58
Obrázek 47 Odpovědi na otázku č. 1 58
Obrázek 48 Odpovědi na otázku č. 2 59
Obrázek 49 Odpovědi na otázku č. 3 59
Obrázek 50 Odpovědi na otázku č. 4 60
Obrázek 51 Odpovědi na otázku č. 5 60
Obrázek 52 Odpovědi na otázku č. 6 61
Obrázek 53 Odpovědi na otázku č. 7 61
Obrázek 54 Odpovědi na otázku č. 8 62
Obrázek 55 Odpovědi na otázku č. 9 62
Obrázek 56 Odpovědi na otázku č. 10 63
Obrázek 57 Odpovědi na otázku č. 11 63

Obrázek 58 Odpovědi na otázku č. 12 64
Obrázek 59 Odpovědi na otázku č. 13 64
Obrázek 60 Odpovědi na otázku č. 14 65
Obrázek 61 Odpovědi na otázku č. 15 65
Obrázek 62 Odpovědi na otázku č. 16 66
Obrázek 63 Odpovědi na otázku č. 17 66
Obrázek 64 Odpovědi na otázku č. 18 67
Obrázek 65 Odpovědi na otázku č. 19 67
Obrázek 66 Odpovědi na otázku č. 20 68
Obrázek 67 Odpovědi na otázku č. 21 68
Obrázek 68 Odpovědi na otázku č. 22 69
Obrázek 69 Odpovědi na otázku č. 23 69
Obrázek 70 Odpovědi na otázku č. 24 70
Obrázek 71 Odpovědi na otázku č. 25 70
Obrázek 72 Odpovědi na otázku č. 26 71

TABULKY

Tabulka 1 Základní pojmy z oblasti e-Governmentu 4
Tabulka 2 Komunikační vztahy mezi firmami, zákazníky a státní správou 7
Tabulka 3 Plánové a skutečné ceny dílčích projektů základního registru 40

ZKRATKY

eIDAS – anglicky electronic IDentification, Authentication and trust Services, je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu.

ICT – Informační a komunikační technologie

ISVS - Informační systémy veřejné správy

DDoS - Útok DDoS je forma kybernetického útoku, při kterém se útočníci snaží narušit nebo poškodit webovou stránku, síť nebo jinou online službu tím, že ji přetíží velkým množstvím falešných nebo nevyžádaných požadavků, dokud nedojde k poklesu výkonu, omezení nebo výpadku služby.

PŘÍLOHA – DOTAZNÍK

Dotazník pro OSVČ

1. Jaké je Vaše pohlaví
    A. Muž
    B. Žena
2. Jaký je Váš věk
    A. 18-20 let
    B. 21-26 let
    C. 27-35 let
    D. 36-50 let
    E. 51 a více let
3. Víte, co je datová schránka
    A. Určitě ano
    B. Spíše ano
    C. Nevím
    D. Spíše ne
    E. Určitě ne
4. Jak dlouho využíváte datovou schránku?
    A. Využívám méně, než rok
    B. 1-2 roky
    C. 2-3 roky
    D. 3-4 roky
    E. Využívám více, jak 5 let
    F. Zatím nevyužívám
5. Jak často využíváte datovou schránku?
    A. Nevyužívám
    B. Využívám denně
    C. Několikrát týdně
    D. Několikrát měsíčně

E. Párkrát do roka

F. Jednou za rok

6. Na kolik je pro Vás obsluha datové schránky intuitivní? (1 není intuitivní – 10 zcela intuitivní)
7. Jak vnímáte povinné zřízení datových schránek? (1 zcela negativně – 10 zcela pozitivně)
8. Považujete využívání datových schránek za rychlejší způsob komunikace?

   A. Ano

   B. Ne

   C. Nevím

9. Jakou formu preferujete pro komunikaci s úřady?

   A. Datová schránka

   B. Osobní kontakt

   C. Telefonní komunikace

   D. Je mi to jedno

   E. Písemná komunikace

   F. Jiné……..

10. Víte, že se zprávy z datové schránky automaticky mažou po 90 dnech po doručení přihlášení?

    A. Ano, vím (neřeším)

    B. Vím, ale vadí mi to

    C. Nevím, slyším o tom prvně

    D. Vím a vadí mi to

11. Souhlasíte s myšlenkou, že by se do budoucna měla zavést povinná datová schránka pro všechny občany?

    A. Souhlasím

    B. Spíše souhlasím

    C. Nevím

    D. Spíše nesouhlasím

    E. Nesouhlasím

    F.

12. Souhlasíte s principem, že doručování zprávy do datové schránky právně znamená její doručení adresátovi?

    A. Určitě ano

    B. Spíše ano

    C. Nevím

    D. Spíše ne

    E. Určitě ne

13. Je pro Vás lepší používat datovou schránku nebo byste dal/a přednost odesílání doporučených dopisů prostřednictvím pošty?

    A. Raději datovou schránkou

    B. Raději poštou

    C. Jak kdy

    D. Nevím

14. Co si myslíte o využívání datové schránky seniory?

    A. To je různě, každý senior je jiný

    B. Je i pro ně vhodná

    C. Nevím

    D. Není pro ně vhodná

15. Jak se díváte na problematiku automatického vypršení platnosti hesla k datové schránce?

    A. Určitě mi to nevadí

    B. Spíše mi to nevadí

    C. Nevím

    D. Určitě mi to vadí

    E. Spíše mi to nevadí

16. Už jste někdy použil placenou obnovu hesla na přepážce Czech POINTU?

    A. Ano

    B. Ne

    C. Nevím

17. Myslíte si, že je korespondence v datové schránce dostatečně bezpečnostně chráněna?

    A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

18. Myslíte si, že by autentizace k datové schránce měla být více faktorová?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

19. Myslíte si, že by se občané vlastnící datovou schránku měli finančně podílet na jejich provozu?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

20. Myslíte si, že by se OSVČ vlastnící datovou schránku měli finančně podílet na jejich provozu?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

21. Myslíte si, že by se právnické osoby vlastnící datovou schránku měli finančně podílet na jejich provozu?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

22. Myslíte si, že by jednotlivé úřady měly mít kratší doby na vyřízení korespondence s OSVČ?

    A. Určitě ano

    B. Spíše ano

    C. Nevím

    D. Určitě ne

    E. Spíše ne

23. Myslíte si, že by OSVČ mely mít možnost vzájemné si posílat zprávy přes datovou schránku?

    A. Určitě ano

    B. Spíše ano

    C. Nevím

    D. Určitě ne

    E. Spíše ne

24. Myslíte si, že by občané vlastníci datovou schránku měli mít možnost vzájemné (nebo OSVČ) posílat zprávy přes datovou schránku?

    A. Určitě ano

    B. Spíše ano

    C. Nevím

    D. Určitě ne

    E. Spíše ne

25. Myslíte si, že by datový trezor spojený s provozem datové schránky měl být kapacitně větší (pro větší počet zpráv)?

    A. Určitě ano

    B. Spíše ano

    C. Nevím

    D. Určitě ne

    E. Spíše ne

26. Které přihlašovací metodě k datové schránce dáváte přednost?

    A. Jméno a heslo

    B. Mobilní klíč

    C. Identita občana

D. SMS

E. Certifikátem

F. Bezpečnostním kódem

27. O který typ datového trezoru byste mohl mít potenciálně zájem?

A. Smluvní datový trezor

B. Kreditní datový trezor

C. Datový trezor na zkoušku

D. Nemám zájem o trezor

28. Chodí Vám spolehlivě notifikační zprávy o příchozích zprávách do datové schránky?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

29. Myslíte si, že je správné, aby zahraniční podnikající subjekty mohly mít v ČR datové schránky?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

30. Myslíte si, že by se rozsah poskytovaných služeb měl v rámci provozu datových schránek v budoucnu rozšířit?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

Dotazník pro veřejnou správu

1. Jaké je Vaše pohlaví
    A. Muž
    B. Žena
2. Jaký je Váš věk
    A. 18-20 let
    B. 21-26 let
    C. 27-35 let
    D. 36-50 let
    E. 51 a více let
3. Víte, co je datová schránka
    A. Určitě ano
    B. Spíše ano
    C. Nevím
    D. Spíše ne
    E. Určitě ne
4. Velikost obce, ve které působíte?
    A. Do 5000 obyvatel
    B. 5000 – 10 000 obyvatel
    C. 10 000 – 20 000 obyvatel
    D. 20 000 – 50 000 obyvatel
    E. 50 000 – 100 000 obyvatel
    F. Nad 100 000 obyvatel
5. Byl/a jste s datovou schránkou proškolen/a
    A. Ano
    B. Ne
    C. Nevím
6. Jakým způsobem probíhalo školení? Pokud jste školením neprošel/a, prosím, přejděte na další otázku.
    A. Osobně
    B. Písemný materiál

C. Pomocí instruktážního videa

D. Online i osobně

E. Jiné……

7. Na kolik bylo školení dostatečné? Pokud jste školením neprošel/a, prosím, přejděte na další otázku. (1 zcela nedostačující – 10 zcela dostačující)
8. Zaznamenali jste nárůst v administrativě v souvislosti se zřízením povinných datových schránek?

   A. Zaznamenal/a jsem výrazný nárůst administrativy

   B. Zaznamenal/a jsem částečný nárůst administrativy

   C. Nevidím rozdíl

   D. Zaznamenal/a jsem výrazný pokles administrativy

   E. Zaznamenal/a jsem částečný pokles administrativy

9. Na kolik je pro Vás obsluha datové schránky intuitivní? (1 není intuitivní – 10 zcela intuitivní)
10. Jak vnímáte povinné zřízení datových schránek? (1 zcela negativně – 10 zcela pozitivně)
11. Považujete využívání datových schránek za rychlejší způsob komunikace?

    A. Ano

    B. Ne

    C. Nevím

12. Co pro komunikaci s Vaším úřadem preferujete?

    A. Datová schránka

    B. Osobní kontakt

    C. Telefonní komunikace

    D. Písemnou komunikaci

    E. Je mi to jedno

13. Souhlasíte s myšlenkou, že by se do budoucna měla zavést povinná datová schránka pro všechny občany?

    A. Souhlasím

    B. Spíše souhlasím

    C. Nevím

    D. Spíše nesouhlasím

E. Nesouhlasím

14. Jak se díváte na problematiku automatického vypršení platnosti hesla k datové schránce?

    A. Určitě mi to nevadí

    B. Spíše mi to nevadí

    C. Nevím

    D. Určitě mi to vadí

    E. Spíše mi to nevadí

15. Co si myslíte o využívání datové schránky seniory?

    A. To je různě, každý senior je jiný

    B. Je i pro ně vhodná

    C. Nevím

    D. Není pro ně vhodná

16. Myslíte si, že je korespondence v datové schránce dostatečně bezpečnostně chráněna?

    A. Určitě ano

    B. Spíše ano

    C. Nevím

    D. Určitě ne

    E. Spíše ne

17. Myslíte si, že by autentizace k datové schránce měla být více faktorová?

    A. Určitě ano

    B. Spíše ano

    C. Nevím

    D. Určitě ne

    E. Spíše ne

18. Myslíte si, že by se občané vlastnící datovou schránku měli finančně podílet na jejich provozu?

    F. Určitě ano

    G. Spíše ano

    H. Nevím

    I. Určitě ne

J. Spíše ne

19. Myslíte si, že by se OSVČ vlastnící datovou schránku měli finančně podílet na jejich provozu?

F. Určitě ano

G. Spíše ano

H. Nevím

I. Určitě ne

J. Spíše ne

20. Myslíte si, že by se právnické osoby vlastnící datovou schránku měli finančně podílet na jejich provozu?

F. Určitě ano

G. Spíše ano

H. Nevím

A. Určitě ne

B. Spíše ne

21. Myslíte si, že by jednotlivé úřady měly mít kratší doby na vyřízení korespondence s OSVČ?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

22. Myslíte si, že by OSVČ měly mít možnost vzájemně si posílat zprávy přes datovou schránku?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

23. Myslíte si, že by občané vlastníci datovou schránku měli mít možnost vzájemné (nebo OSVČ) posílat zprávy přes datovou schránku?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

24. Myslíte si, že by datový trezor spojený s provozem datové schránky měl být kapacitně větší (pro větší počet zpráv)?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

25. Myslíte si, že je správné, aby zahraniční podnikající subjekty mohly mít v ČR datové schránky?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne

26. Myslíte si, že by se rozsah poskytovaných služeb měl v rámci provozu datových schránek v budoucnu rozšířit?

A. Určitě ano

B. Spíše ano

C. Nevím

D. Určitě ne

E. Spíše ne